قورئان و سیکیولەری کورد

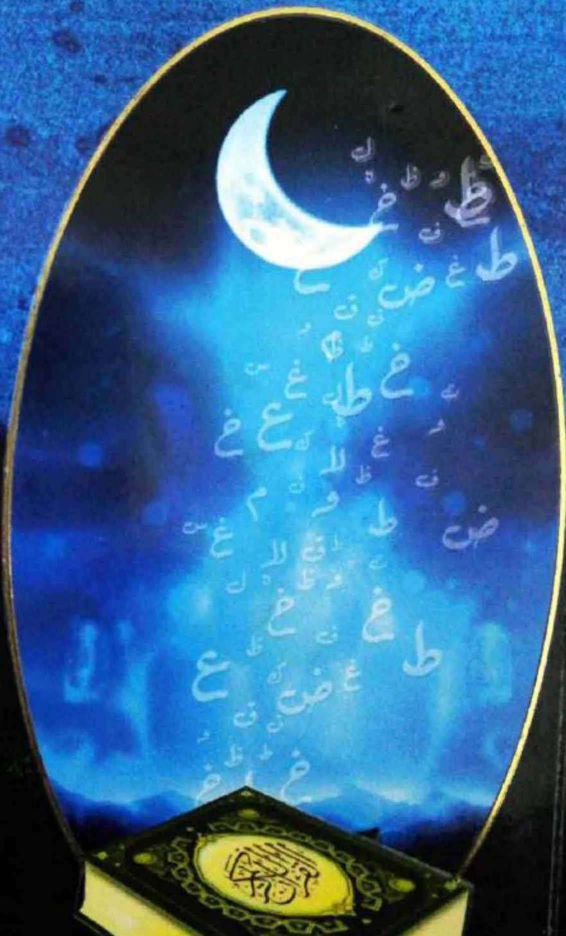

نووسینی
سەلام ناوخۆش

نارین

پێشەکی

قسەکردن لە سەر بە سیکولارکردنی دەقی قورئان یان هەبوونی چەند لایەنێکی سیکولارکردن لە خودی قورئان مەسەلەیەکە زۆر گەنگەشە و گفتوگۆ هەڵدەگرێت ! بە واتای مەسەلەیەك نییە ساغکرابێتەوە، یان یەکلاکرابێتەوە. وروژاندنی ئەو مەسەلەیە لە ڕاستیدا زیاتر پەیوەندی بە خود و تێڕوانینی ئەو کەسانە وەیە کە لە دەرەوەی بازنەی ئیسلامبوونن، کە چۆن لە قورئان و بایۆگرافی پێغەمبەری ئیسلام دەڕوانن، نەك پەیوەندی بە گروپ و بزوتنەوەیەکی ئیسلامی بێت !! ئەم مەسەلەیە لە ئەدەبیاتی ئیسلامی کوردی زۆر کەم تاوتوێ کراوە ! زیاتر خۆی بە هەندێك شت خەریك کردووە، کە دوور و نزیك لە گیانی دەق دوورە. دیاردەیەکی تر ، کە هەر لە هەناوی کۆمەڵگای کوردی، کە هەر لە لایەن ئەو کەسانە دەورێژێنرێ کە لە دەرەوەی چوارچێوەی ئیسلامبوونن: هەبوونی دیموکراسیەت لە ئیسلام و سۆشیالیزم لە ئیسلامدا یان وەك مەریوان وریا قانع لە کتێبی " دین و دنیا " و تەلەفزیۆنی نالیا" دەڵێت: زۆر ئاساییە حزبێکی ئیسلامی زووتر بە دیموکراتیزە بکرێ لە حزبێکی عەلمانی وەك....یان ئەو ئیسلام و مەسیحیەت وەك یەك دەبینێت! هەروەها بە ڕای ئەو ئیسلام وەك

ته‌یرێکی ماقوول لێ بکرێت " که قه‌بوولی بێت ژماره‌یه‌ك له ژماره‌كان بێت ". ئه‌و قسانه‌، نووسینی سیکوله‌رێکی گه‌وره‌ی(به ته‌مه‌ن گه‌وره و خاوه‌ن چه‌ندین کتێب) کوردم وه بیر دێنێته‌وه‌، که له به‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌با زه‌ری غه‌فاری ئۆپۆزسیۆنی هه‌ندێ کاری ده‌سه‌ڵاتی ئیسلامی بوو وزۆر که‌یفی به هه‌ژار و فه‌قیری موسلمانان ده‌هات، ئه‌و سیکوله‌ره‌ی کورد ناوی لێنابوو یه‌که‌م که‌سی سۆشیالیست له مێژووی ئیسلامدا. که‌چی فه‌قیردۆستی جه‌وهه‌ری موسلمانبوونی تاکه‌، له‌و ڕوانگه‌وه ئه‌بازه‌ر به‌رگری له فه‌قیره‌کان ده‌کرد، نه‌ك خوانه‌خواسته باوه‌ڕی به پرانسیپه‌کانی سۆشیالیزم هه‌بووبێ بێت !بابه‌تێکی تر، که ئه‌م نووسینه له سه‌ری ڕاده‌وه‌ستێت، مه‌سه‌له‌ی ئه‌و کتێبانه‌یه‌، که دژی قورئانی پیرۆز نووسراون ! نووسه‌ر باوه‌ڕ وایه‌، که ئه‌و نووسه‌رانه له زاتی خودا تێنه‌گه‌یشوون یان زۆربه‌ی زۆری ته‌واو له زمانی ده‌قی قورئان تێنه‌گه‌یشتوون! ! ئه‌و نووسه‌رانه وه‌ك ئینسانێکی ئه‌کادیمی نه هاتوون ده‌قێکی قورئان شرۆڤه بکه‌ن و ئه‌وه‌ی ده‌ڵێن زاده‌ی بیرکردنه‌وه و عه‌قڵی خۆیان بێت، به‌لکو وه‌ك ئه‌و توێژه‌ره‌ی زانکۆ وانه که هه‌ندێ ناوی هه‌ندێ سه‌رچاوه و ژێده‌ری ئه‌لمانی، فه‌ره‌نسی، ئینگلیزی ده‌هێنن که نه‌یانبینیووه وه‌ك ژێده‌رێك بۆ

پاڵپشتی گریمانەکەیان بە کاری دەهێنن! ئەو جۆرە خوێندنەوە بۆ قورئان بە چاویلکەی غەیرە-ئیسلامی دوورە لە ئەکادیمیەت و هەروەها قورئانیش دوورە لەو تەرزە دیتنە، چونکە بەر لە ئەوەی باوەڕی ملیارەك و نیو مرۆڤ بێت، ئەوا گوتاری بۆ مرۆڤەکانی دەرەوەی بازنەی خۆیشی تی !!

ئەو کتێبانەی دژ بە دەقی قورئان بڵاوکراینەوە زۆربەی زۆری لە لایەن کەسانی ئیسلامی بە کتێبێك و دوو کتێب وەڵامدراینەوە، بەڵام ئەوەی ئێمە تایبەت نییە بە کتێبێکی تایبەتەوە، بەڵکو بە شێوازێکی تر دارێژراوە. لە سەر زۆربەی کتێبەکان قسەی خۆمان هەیە، بە واتای تەنیا لە سەر کتێبێکی دیارکراو نییە. ئەم کتێبە لە سەر کتێبێکی دیاکراو یان کەسێکی دیارکراو نییە، بەڵکو لە سەر هەموو کتێبەکان و کەسەکان دەدوێت! ئەم هەمەلایەنیەی کتێبەکە پەیوەستە بە شێوازەکەی کتێبەکە، کە تا ڕادەیەك نوێیە لە نووسینی کوردی.

بۆ ئەوەی خوێنەر تەواو لە کتێبەکە بگات، بەشی یەکەم تایبەتکراوە بە قورئانناسی تا بە تەواوی لە گوتاری قورئان بگات، ئینجا شرۆڤەی قسە و ستراتیژیەتی سیکیولەری کورد بکرێت، کە ئیلحادی خۆی لە نێو حیزبی کوردی شاردۆتەوە. ئەو حزورنەبوونەی

پەیوەسـتە بـە بیركردنـەوەی سـیكیولەری كـورد و كاردانـەوەی ڕەشۆكی كورد دەربارەی ئیلحادی سیكیولەری كورد.

قورئاننناسی زانستێكە لە گوتاری قورئان دەدوێت، ئـەو گوتـارە وەك خۆی مامەڵەی لەگەڵ دەكرێت، نەك وەك ئێمە دەمانەوێت، بـە وتایـەكی دی، ڕەفتـار و گوفتـاری مـرۆڤ بـە پێـوەری قورئـان دەپێورێت، نەك قورئان لە قالب بدرێت تا لەگەڵ ویست و ڕەفتـار و گوفتاری مرۆڤ بپێورێت.

سیكیولەریزم بە دروستی عەلمانیـەت ناگەیـەنێت.سـیكیولاریزم، پـــەروەردە و ژیـــان و گـــوزەران لـــە دەرەوەی غەیبـــداری دەبینێـــت.هـــەوڵ دەدات هـــزر و كۆمـــەڵگا لـــە چـــەمكی دیـــنی بپارێزێت.ئەو دووە بە جۆرێك بن لە سەر عەقڵانیەت، نـەك سروشـی یەزدانی ئیشی لە سەر بكرێت.

سەلام ناوخۆش

بەشی یەكەم

پێناسەی قورئان

قورئـان دوا کتـێبی ئاسمانییـە.قورئــان دوا پەیوەنـدی وەحـی ئیلاهی کەلامیە بۆ زەوی.ئەو پەیوەندییە رۆحی و بەرجەستەییە لە نێـوان ئاسمــان و زەوی تایبەتــە بــە ٢٣ ســاڵ پێغەمبەرایـەتی موحەمەد.کەواتە چۆن حەزرەتی ئیبراهیم بـە تـەنیا ئومـەتێك بوو، موحەمەدیش قورئانێکی پراکتیکی بوو.عائیشە خـانی دایکمان لـەو بارەیەوە دەیگـوت: " موحەمـەد خـولقی قورئـانی بـوو...یان هـەر قورئانێك بوو لە نێوان خەڵك دەهات و دەچوو."

قورئان بە ٢٣ ساڵ لە مەککە و مەدینە دابەزی.لـە ١١٤ سورەت پێکهاتووە. لە ستایل و گێرانەوە و جـۆری گێڕانـەوە، وەرگـر دەرك بـەوە دەکـات کـە دەقـی قورئـان، دەقێکـی ئیلاهیـە هـەروەها لـە مەسەلە ئەلیکترۆنی و غەیبی و بەڵێنەکانی و جیناتەکانی.....تـەواو دوورە لـەوەی دروسـتکراوی موحەمــەدی نەخوێنـەواری سـەدەی حەوتی زاییني بێـت یـان دەرهاوێشتەی عـەقڵ و هـزر و ئەنێشەی موحەمەد بێت.

ئەوانەی رەخنە لە قورئان و موحەمەد دەگرن تەواو ئەو گریمانە دەسـلمێنن کـە ئـەبو جـەهلی سـەدەی نـوێن، چـونکە زانیاریـان هانیاندەدا لـە فیرعەونیـەتی خۆیـان نێنـەخوار، بـە شـێوازێکی تـر، چۆن وەختی خۆی ئەبوجەهل ناسراو بوو بە ئەبوحەکەم و دەیزانـی

لات و مه‌نات ته‌نیا بتن هیچیان پێ ناکرێ و خوداکه‌ی موحه‌مه‌د خوایه، ئه‌وانه‌ی ره‌خنه له قورئان و موحه‌مه‌د ده‌گرن وه‌ك موحه‌مه‌د ئه‌راگۆن و عه‌لی حه‌رب....ده‌زانن ره‌خنه‌كانیان بێ بنه‌مان و چۆن ئه‌هریمه‌ن ئه‌بوحه‌كه‌می هاندا سه‌رباری راستبوونی پێغه‌مبه‌رێتی موحه‌مه‌د، ئیمان به قورئان و موحه‌مه‌د نه‌هێنێت هه‌روه‌ها كه‌سانی دووره جیهانی قورئان ، سه‌رباری ته‌كنه‌لۆژیای سه‌رده‌م، ئیمان به قورئان و موحه‌مه‌د ناهێنن.

قورئانی مه‌ككی و قورئانی مه‌دینه‌یی

قورئانی مه‌ككی و مه‌دینه‌یی هه‌ر یه‌ك قورئانه، ئه‌وه‌ی ئه‌و دوو گوتاره له یه‌ك جیاده‌كاته‌وه، ئاراسته و گوتاره‌كه‌یان و خوێندنه‌وه‌ی خه‌ڵكه.قورئانی مه‌ككی ٨٦ سوره‌ته، واته ئه‌و سوره‌تانه‌ی له شاری مه‌ككه دابه‌زیون. قورئان مه‌دینه‌یی بریتییه له ٢٨ سوره‌ت، كه‌واته له ١١٤ سوره‌تی قورئان ٨٦ی له ١٣ساڵی نێو شاری مه‌ككه دابه‌زیون.له ١٣ ساڵی یه‌كه‌م ئیسلام ده‌سه‌ڵاتی نه‌بووه، بۆیه وه‌ك له به‌شی اسباب نزول باسی ده‌كه‌ین، قورئان خۆی به‌رنامه‌یه بۆ مرۆڤی هه‌موو چاخه‌كان، نه‌وه‌ك ره‌نگدانه‌وه‌ی حاڵه‌تی كۆمه‌لایه‌تی یان سیاسی كۆمه‌ڵگای عه‌ره‌بی بێت! ئه‌و ١٣ ساڵه‌ی مه‌ككه هه‌ر ده‌ربه‌ده‌ری و ئازاردانی سیاسی و نانبڕینی

سیاسی و کۆچپێکردنی موسڵمانان بووه.پێغه‌مبه‌ر و هاوڕێیانی ئیمانی گه‌وره‌ترین ئازاریان چه‌شتووه و له شاری مه‌ككه شاربه‌ده‌ر كراون! به واتای پێغه‌مبه‌ر و هاوڕێیانی به خۆویستی و خۆهێشتی له زێدی باوك و باپیرانیان كۆچیان نه‌كردووه، به‌ڵكو ئه‌نزیمه‌ی عه‌ره‌بی ئه‌وسا ناچاری كردوون، كۆچ بكه‌ن!

هه‌ندێ ئاماژه و كرداری مێژوویی هه‌ن، كه به‌ڵگه‌ن له سه‌ر ئه‌وه‌ی بتوانین سوره‌تی مه‌ككی له مه‌دینه‌یی جیابكه‌ینه‌وه:

سوره‌تی مه‌ككی

١. سوره‌تی مه‌ككی له پێش سوره‌تی مه‌دینه‌یی دابه‌زیون.

٢. سوره‌تی مه‌ككی له پێش "كۆچپێكردن " و ده‌سه‌ڵاتی ئیسلامی دابه‌زیون.

٣. سوره‌تی مه‌ككی مۆركێكی بیناكردنی په‌روه‌رده‌ییان هه‌یه.

٤. سوره‌تی مه‌ككی باسی جیهاد به (شیر–شمشێر) ناكه‌ن.

٥. هه‌موو سوره‌ته‌كانی مه‌ككی له‌فزی " كلا" تێدایه.

٦. هه‌ندێ له سوره‌ته‌كان سوجده‌یان تێدایه.

٧. باسی چیرۆكی ئادەم و حه‌وا و شه‌یتان–یان تێدایه.

ڕەوتی ئیسلامی هەیە ئەو سەردەمە، ژیانی ژێردەستە لە مەككە، بە پلاتفۆرمی حیزبەكەی دەزانێ و دەیەوێ تەنها كار لە سەر پەروەردە و ئیصلاح بكات، قۆناغی مەدینە و دامەزراندنی دەوڵەتی ئیسلامی مەدینە و جیهاد فەرامۆش دەكات.

سورەتی مەدینە

١. ئەو سورەتانە لە پاش كۆچپێكردن دابەزیون.

٢. گوزارشت لە جیهانبینی ئیسلام دەكەن.

٣. ژمارەیان كەمە.

٤. باسی دەسەڵاتی تاكی موسلمان دەكەن.

٥. ئامارە بە جیهاد دەكەن.

٦. باسی هەبوونی جوولەكە لە مەدینە دەكەن كە ع سیفەتێكیان هەیە.

٧. قسە لە سەر بەرەنگاری دەسەڵاتی عەرەبی و غەیرە عەرەبی دەكەن.

هەندێ ڕەوتی ئیسلامی قۆناغی دەوڵەتی مەدینە دەکەنە بنەما بێ ئەوەی ڕەچاوی قۆناغی ژێردەستەیی مەککە و هەبوونی کۆمەڵگای ئیسلامی بکەن.

سوڕەتی مەککی و مەدینەیی گرینگن بۆ بیناکردنی کەسایەتی پەروەردەیی و دەوڵەتکاری موسلمان. دەبێ موسلمان وەك ناوی دینەکەی ئاشتی پەروەر بێ و کار لە سەر ئەوە بکات کۆمەڵگایەکی دادگەر دروست بکات هەروەها دەبێ وەك ناوی قورئان بێ: مەبەستی بێت هەموو تاکەکان خوێنەوار بکات و کۆمەڵگایەکی هۆشمەند بینا بکات.

کەواتە هەردوو جۆری سوڕەتەکە یەکن تەنها لە دوو کۆمەڵگا دابەزیون: کۆمەڵگای مەککی ژێردەستەیی، کۆمەڵگای مەدینەیی دەوڵەتی ئیسلامیی.

قورئان و هۆکاری دابەزین ناسراو بە ئەسبابی نزول

بۆ ئەوەی ئاراستەیەك بکەنە واقیع لە واهیمەی مرۆڤ، سیکیولەری کورد شرۆڤەیەکی نالۆژیکی بۆ دەقەکانی قورئان دەکەن.قسەکردن لە سەر فاکتەری دابەزینی دەقەکانی قورئان لە لایەن سیکیولەری کورد، بە کورتی بەستنەوەی قورئانە بە سەردەمی پێغەمبەرەوە. مێژوویك لە زەینی خۆیان بۆ قورئان دادەرێژن بەوەی وەك تەورات و ئینجیل تایبەت بووە بە سەردەمی هاتنەخوارەوەی قورئان. لە زەینی ئەو ڕەوتە هزریە، دوای کۆچی دوایی موحەمەدی پێشەوا، کۆتایی مێژوو دەستی پێکردووە. د.یەحیا موحەمەد لە وتارێکدا کە مامۆستا ئیسماعیل وەریگێڕاوە و لە ژمارە (٩) ی گۆڤاری ڕینوین بڵاویکردۆتەوە دەڵێت: " لە (٦٢٣٦) ئایەت تەنها(٤٢٧) ئایەت هۆی دابەزینی هەیە." ئەمەش باشترین بەڵگەیە کە قورئان ڕەنگدانەوەی سەردەمی خۆی نییە، بەڵکو هەتا ڕۆژی دوایی کاریگەری هەیە.کۆچی دوایی دوو پاڵپشتی خزمی پێغەمبەر: یەکەمیان، خەدیجەی هاوسەر و دایکی منداڵەکانی دووەمیان ئەبوتالیبی مامی پێغەمبەر و باوکی عەلی کوڕی تالیب ئاماژەیان پێ نەکراوە و قورئان بە دەقێك دڵی پێغەمبەری نەداوەتەوە.ئەگەر تایبەت بووایە بە سەردەمی دەسەڵاتی

قورەیشی: ئەوا ئاماژەیەکی بە مردنی ئەو دووە دەکرد یان لەبەر دڵی پێغەمبەر وایدەکرد ئەبوتالیب بە موسڵمانی بمرێ؟ ئیلاهیبوونی قورئان لەوەدایە هەتا "پێغەمبەریش لە دەسەڵاتی نەبووە ئەوەی خزمی دەوێ هیدایەتی بدات، بەڵکو هیدایەتدان تایبەتە بە زاتی خوداوە."[٣]

بۆیە ئەوانەی دەقەکانی قورئان دەبەستنەوە بە سەردەمی پێغەمبەرەوە، تەواو لە گوتاری قورئان ناگەن ! جا چۆن تێبگەن ئەوان بە دروستی نازانن ئایەتێکی قورئان بخوێننەوە.

قورئان و کەلتور

کەلتور بوونێکی لە مێژینەی ڕەگ داکوتاوە.قورئان لە کۆمەڵگای عەرەبی دابەزی، بەڵام هەموو کەلتوری عەرەبی ڕەتنەکردەوە، بەڵکو ئاوساوی کرد بە بارگەی تر، بە واتایەکی ترقورئان هەمان فۆڕمی پاراست، بەڵام خوێندنەوەیەکی دی بۆ کرد. لە کەلتوری عەرەبی دەگوترا: "انصر أخاك ظالما أو مظلوما –برای خۆت سەر بخە ستەمکار بی یان ستەملێکراو بی " قورئان هەمان فۆرمی پاراست، بەڵام چەمکی " انصر–پاڵپشتی " تەواو گۆڕدری: کەلتوری عەرەبی دەیگوت پاڵپشتی برای ڕەگەزیت بکە با ستەمکاریش بێ، کەچی ئیسلام دەڵێت پاڵپشتی برای ئیمانیت بکە بۆ ئەوەی ستەم لە خۆی و کەسی بەرامبەر نەکات، چونکە زاتی خودا ستەمی لە سەر خۆی حەرامکردووە هەروەها زاتی خودا لە قورئان فەرمویەتی: " خودا ستەم لە هیچ بەندەیەك، کەسێك ناکات...بەڵکو ئەوە کەسەکانن ستەم لە خۆیان دەکەن."

پەروەردەی سیکیولەری کورد ئەوهایە، دەبێت سنووری خودا ببەزێنێت بەوەی هەندێ ئاکار و گوفتار و کردار دەرهاویشتەی کەلتورن، کەلتور ناسنامە و پیرۆزی پێداون، نەوەك زاتی خودا.

ئەوان ئەو شتانە بە زاری خوداوە دەگوازنەوە بۆ خەڵكی عەوام بە بەشێك لە دینی خودای دەناسێنن!

نموونەی " بەردی گەورە و بەردی بچووك " بەشێكە لە كەلتوری كوردی و ڕەگێكی دینی هەیە بە مانا جیاوازەكەی وەك خودا دەفەرموێ: " لا تقربوا الصلاة............ " بەو دابڕینەی تەواوی دەق لە كۆنتێكست " و انتم سكاری" و كرتاندنی دەق: كوشتنی پایەكی ئیسلامە یان هەڵوەشاندنەوەی ئایەتی نوێژە. فەرمودەیەكی پێغەمبەر هەیە دەفەرموێ: " لە ئێمە نییە هەر كەسێ ڕێز لە گەورە نەنێت و ڕێز لە بچووك نەنێت." هەروەها لە كۆمەڵگا بەردی گەورە و بچووك بوونی هەیە، بەڵام نەوەك هەبوونی ئەو دووە بۆ سەپاندنی ستەم لێكبدرێتەوە. یان بوونی دەسەڵاتێكی ستەمكار و توێژێكی ستەملێكراو ئیلاهی بێت ، ئەو هەموو شرۆڤانە لە جەوهەری دینی خودا بەدەرن. ئەوە كەسەكانن فیرعەونیەت و دكتاتۆریەت دروست دەكەن، بۆیە ئەو دەستو پێوەندانە، كە ئەو دەسەڵاتە ڕەهایە بە سەركردەیەك دەدەن، تاوان و گوناهی ئەو فیرعەونانە هەڵدەگرن.

بۆیە ئەو حاڵەتانەی لەگەڵ ڕۆحی ئیسلام هەڤدژن، ئەوە دەرهاویشتەی كەلتورن. قورئان لە هەبوونیان بەرییە.

بەشی دووەم

دەروازە:

چەمکی عەلمانیەتی ئیسلام، هیچ پەیوەندی بە ئیسلامەوە نییە، بەڵکو ئەوە خوێندنەوەی ڕۆژئاوایە بۆ ئیسلام. لە ڕۆژئاوا، دین تەنها دینێکی مردووی و زیندانکراوی ناو کەنیسەیە، کە دەوترێ کتێبی پیرۆز مەبەست لێی دەقی دینی: (پەیمانی کۆن old testament و پەیمانی نوێ new testament)-ە. لە ڕێگای چەند میتۆدێکی وەك ڕەخنەی مێژوویی و هەڵوەشاندنەوەو بونیاد گەری و کۆمەڵناسی مەعریفی تێکستی ئایینی و مەعریفی بونەتە دەقێکی ئەدەبی بێ گیان و لە هەموو جۆرە پیرۆزیەك دارمێنراون! لەسەر ئەم شەنگست و بنەمایانەوە ڕەوتێکی سیکۆلاریزمی ڕۆژئاوایی و چەند نوسەرێکی ڕۆژهەلاتی وەك محمد ئەرەکۆن، حەسەن حەنەفی، نصرحامد ئەبوزێد، عەلی حەرب...هتد ئەمڕۆ دروست بوون و دەیانەوێ بەو میتۆدانە هەمان خوێندنەوە بۆ قورئان بکەن.

ئەمە لەلایەك، لەلایەکی تر، بە حوکمی ئەوەی سیستەمی فەرمانرەوایی ئیسلامی، سیستەمێکی لاهوتی- theology نییەو خەلیفە caliphate، خەلیفەی سیستەم و فەرمانرەوای مرۆڤەکانە

نەك خەلیفەی خودا!! ئەم چەمکە رووبەرێکی زۆر فراوان لە هـزر و فیکـر و فیقهـی ئیـسلامی بـۆ بیرکردنـەوە و عـەقل و هـزری مـرۆڤ والاکردووە. ئەم هەقیقەتە زۆرێك لـە رۆژهـەلاتنـاس و ئـەو نوسـەرە سیکۆلاریزمانەی رۆژهەلاتی سەرسـڕمان و گـومرا astray کـردووە. بوونی مرۆڤ لەو سیستەمە وەی لە هەندێ لە ڕۆژئاواییەکان کردووە ئیسلام بـە دینێکـی عـەلمانی ببیـنن، چـونکە ئـەو دنیادۆسـتیە لـە کتێبی پیرۆز غائیبە، بۆیە ئەوان لە مێژووی ئاین لە ئـەورووپا وا لـێ ڕاهاتوون، کە ئایینی مەسیحیەت ڕێ بەو جۆرە بیرکردنەوانە نادات. ئەوانە هاتوون ڕەخنە لە قورئان دەگرن و بانگاشەی ئەوە دەکـەن کـە بنـەماکانی عەلمانیـەت نـەك هەرلـە رەفتـارو گوفتـار و گوتـاری ئیسلامی بەرجەستەیە بەلکو لە هەناوی قورئانیشدا هەن!

ئـەم کورتـە بەشـە پێکـۆلی ئـەوە دەکـات لـە ژێـدەری زانیـاری نوسەرانی وەك محمد ئەرەکۆن و هاشم صالح و عەلی حەرب و نـصر حامد سەرەتا ئەبوزێد بکۆلێتەوە و ئەوە بسەلمێنێ؛ کە ئەوان جگە لە لە دووبارە کردنەوەی قسەی دەشتەکییەکانی سـارای عـەرەب و قورەیشییە بەراییەکان و رۆژهەلاتناسەکان هیچی تر نالێن! بە هیچ جۆرێ قـسەکان و ڕەخنـەکانیان دەربـارەی قورئـان دەرهاویـشتەی عەقلی خۆیان نییە !! هەرچی ئەو توێژە سیکۆلریـستانەی کـوردن

(ئەم زاراوە ڕۆژئاواییەم بە کارهێناوە بۆ ئەوەی لە عەلمانیەتی عەرەبی جیای بکەمەوە، چونکە زاراوە عەرەبییەکە تەواو نییە و گومڕاکەرە.) ئەوە بە حوکمی ئەوەی سەرچاوەکانی ڕۆژهەلاتیان بە زمانی ئەلمانی، فەرەنسی، ئینگلیزی دەست ناکەوێ و تێیان ناگەن، ئەوە تەنها قسەکانی کەسانی وەك محمد ئەرەکۆن و ئەوانی تر "بە کوردی" بە کورد دەفرۆشنەوە! ئەوان کورد دەڵێت: تەقلیدی تەقلید ن ، چونکە ئەوەی دەربارەی قورئانی پیرۆز دەڵێن زادەی عەقڵ و هزری خۆیان نییە، بەڵکو لە خوێنەرانی داگیرکەرانی کوردستانی گەورە وەریانگرتووە، نەك بە ڕاستی ڕۆشنبیرانی ئەو نەتەوانە، چونکە هەموو دەزانین کە ژمارەی خوێنەواران زۆر و بۆرە، بەلام ژمارەی ڕۆشنبیرانی هەر نەتەوەیەك لە چاو ژمارەی خوێنەواران کەمە. هەر ئەو ژمارە کەمە وەك قورئان خۆی دەفەرموێ: " ئەدگاری کەسانی دەگمەنە هەر ئەوانیش لە کۆتایی بە سەر زۆربەی زۆر و بۆر زاڵ دەبن" هەر ئەوانە دەتوانن گۆڕان لە کۆمەڵگا بکەن، بۆیە سیکیولەرە کوردەکان تەنیا ئاماژە بە کەسانی" خوێنەوار " و هەندێ گومڕا لە بینینی ڕاستەڕێ بە چاوی ئەقڵ، نەك چاوی ئاسایی دەکەن!

بەشی دووەم

سێکشنی یەکەم

ژێدەری ڕەخنەگرتن لە قورئان

محمد ئەرەگۆن و عەلی حەرب و نصر حامد ئەبوزێد

چۆن لە قورئان دەڕوانن؟!

محمد ئەرەگۆن ١٩٢٨-٢٠١٠

ئەرەگۆن یەکێ لەو کەسانەیە حزووری زۆری لە پانتایی کەلتورو ڕۆشنبیری سیکیولەری کوردی هەیە، هەر لەو ڕوانگەوە یەکەم کەس دەبێت کە گفتوگۆ لە سەر حزووری هزری ئەرەگۆن دەکەین. ئەرەگۆن ١٩٢٨- ٢٠١٠ نوسەرێکی بەربەری جەزائیر بووە، هێندە لەژێر کاریگەری ڕۆژهەلاتناسی دابووە هەتا ئەوەی بە وردی نوسینەکانی بخوێنێتەوە دەرك بەوە دەکات، کە ئەرەگۆن نەك هەر قسەکەری spokesman ئەوان بێت، بەلکو لە زۆر شت بەتایبەتی دەربارەی (قورئان) لێ یان رازی نەبێ! وەك بلێی ئەوەی ئەوان دەربارەی قورئان (لە ڕووی زانیاریەوە) دەیلێن، کەمە. لەو بارەیەوە هەر خۆی دەربارەی ڕەوشەکە، بە ڕاشکاوی دەنوسێ: "توێژینەوەکانی ڕۆژهەلاتناسی نەیانتوانیوە لە چوار چێوەی وەسف رزگاریان بێ و ببن بە دیراساتی رەخنەیی تەفکیکی قورئان! "مەسەلەی "تەفکیکی-هەلوەشاندنەوەی " قورئان لە مێژە هەندێ لە ڕۆژهەلاتنناسەکان قسەی خۆیان لە سەر کردووە هەتا هەندێ توێژەری کوردی پابەند بە یاسا و ڕێساکانی قورئان ماستەر و دکتۆرەکەیان لە سەر "قورئان و ڕۆژهەلاتنناسەکان " یان " فەرموودەکانی پێغەمبەر و ڕۆژهەلاتنناسەکان " وەرگرتووە!!

بانگاشـاکانی ئـەرەگێن دەربـارەی قورئـان نێین، بـەلام تـەنها جـەخت لەسـەر ئەوانـە دەکـەین، کـە ئـەو بـە دروسـتی لـە رۆژهەڵاتناسەکانی وەرگرتووە و کەچی ئـەوان بـە کەمتەرخـەم لـەو رووەوە دەزانێ و نوسەرە سیکۆلاریزمەکانی کوردیش ئـەو قسانەی ئەویان، جارێکی تر (بەناوی خۆیانەوە!) بڵاویان دەکەنەوە. با لـە خوارەوە ئاماژە بە بانگەشانە بکەین:

یەکەم: بانگاشەی مێژوویەتی (دەقی) قورئانی

ئەم تیۆرە بانگاشەی داڕنینی هەموو جۆرە پیرۆزیـەك لـە دەقـی ئایینی دەکات. بە گوێرەی ئەم تیۆرە هیچ جیاوازیەك نییە لە نێوان دەقێکی ئاینی و دەقێکی ئەدەبی یاخود مێژوویی. وێـرای ئەمـەش، ئەم تیۆرە بانگاشەی ئەوەش دەکات کە هەر دەقێك هەر ناسنامە و سیما و ئەدگارێکی هەبێ، لە ژێر کاریگەری دەقێکی تـر دا دەبێـت و کار لە دەقێکی تر دەکات، بە واتای ئەوەی لە قورئـان هـاتووە، لـە ژێر کاریگەری ئینجیل و شیعری جـاهیلی دابـووە! لـەو بـارەوە زۆر کتێب و وتار بڵاوکراینەوە. تەها حوسێنی میسری لە پێشەوەی ئەو نووسەرانە بوو، کە باوەڕی بەو تیۆرە بوو و هەتا کتێبێکـی نووسـی بە ناوی شیعری جاهیلی!

زۆربەی کتێبەکانی ئەرەگۆن دەنوسێ: "ئەرەگۆن لە ڕێگەی بەکارهێنانی میتۆدی ئاماژە دەیەوێ خوێنەری موسولمان لە ئەزموونی دەقە پیرۆزەکان رزگار بکات" ئەو ڕایەش لە سەر خودی قورئان، دەرهاویشتەی هزری ئەرەگۆن نییە، بەڵکو قورەیشیە جاهیلەکان بەر لە ڕۆژهەڵاتناسەکانیش قسەی وایان دەگووت بۆ پاراستنی دەسەڵاتی عەرەبی.ئەو بە ئەستورە بینینی دەقی قورئان و گوتاری قورئان وەك قورئان بە گێڕانەوەیەکی ئیلاهی خۆی پێمان دەڵێت، کە پێغەمبەرێکی وەك نووح ٩٥٠ ساڵ داوای بۆ بانگەوازی یەزدانی کرد، کەچی پیاوانی دەسەڵات و ڕەشۆکەکان بانگەوازەکەیان بە ئەفسانە و قسەی بەر ئاگردان دەزانی.گوێی خۆیان دەگرت بۆ ئەوەی گوتاری خودا لە مرۆڤێکی وەك خۆیان نەبیستن.

سێیەم: ئاکرێ قورئان سەرچاوەیەکی تەشریعی بێ

چەند ساڵێك پێش ئەرەگۆن، مستەفا کەمالی دامەزرێنەری تورکیای نوێ وتویەتی زەمەنی ئەوە بەسەر چوو کتێبێك باسی هەنجیرو زەیتون بکات بانگاشەی ئاسمانی بکات و حوکمی ئێمە بکات!! مستەفا کەمال جگە لە پیاوێکی عەسکەری چی تر نەبوو

خاوەن هیچ فەلسەفەیەکی سیاسی یاخود میتۆد و زانست و هزرێك نەبوو، بەڵام چونکە پیاوی ئینگلیز بوو هەموو ستراتیژیەکانی ئینگلیزی لە تورکیای نوێ پیادەکرد و عەلمانیەتی ئیلحادی و دکتاتۆری و شۆڤینی بەسەر تورکیای نوێ دا سەپاند! ئەرەگۆنیش وەك مستەفا کەمال و عەلی عبدالرزاق و بانگاشەی ئەوە دەکات، کە ناکرێ قورئان وەك یاسایەك شەریعەتەکەی لە دەوڵەت بەکاربێ! لەویارەیەوە دەنوسێ: "ئەوە وەهمێکی گەورەیە کە خەلك چاوەرێ ی پەیوەندیەك لە نێوان قورئان و شەریعە بکات؟!"

وێرای ئەمانەش، ئەرەگۆن لە رێگای چەند میتۆد و تیۆری ترەوە هەلوەشانگەریی، ئەستروپۆلۆژیایی دینی و کۆمەلناسی مەعریفە، دەیەوێ هەموو پیرۆزییەك و ئاسمانییەك لە قورئان دا ببڕێ... ئەمانەش هیچیان نوێ نین ، چونکە لەسەردەمی زێرینی مارکسیەتدا هەموو خوێنەرێکی جدی ئەو ئەفسانانەی لە مارکسیەتی دیالێکتیکی خوێندۆتەوە و بۆشی دەرکەوتووە کە بە هیچ پێوەرێك و میتۆدێك ناکرێ قورئان لە هەژمورنی غەیب و پیرۆزی و "هەر زەمەنی" دەربهێنێ. وێرای ئەوەش ئەو خوێندنەوەیەی بۆ ئینجیلەکان کراوە، بۆ قورئان ناکرێ، چونکە قورئان وەك (دەق text) مامەلەی لەگەڵ ناکرێ و لە ژێر

کاریگـەری هـیچ دەقێـك دا نـەبووە و نـابێ! دەوڵەتـە موسـلمان نشینەکانی ڕۆژهەلاتی ناوین لـەو ڕێگـەوە قورئـان ناکەنـە ژێـدەری موتڵەقی دەستوری دەوڵـەت، بـەڵکو بـە ژێـدەرێك لـە ژێـدەرەکانی شـەرعیەت دایـدەنێن.لـە باشـووری کوردستانیـشدا سـیکیولەری وا هەن، کە پێکۆلی ئەوە دەکەن قورئان نەبێتە سەرچاوەی بنـەڕەتی دەستوور.

نەسر حامد ئەبوزێد ١٩٤٣- ٢٠١٠

نەسر حامد ئەبوزێد لە رۆشنبیری ئەمرۆدا زیاتر کاری لەسەر "هەژموونی دەق" و "هێرمۆنتیکا" کردووە. ئەو دووەش، زیاتر دەرهاوێشتە و زادەی کەلتوری رۆژئاوان لەسەر قورئان. هێرمۆنتیکا، یاخود تاویل زاراوەیەکی کەنیسیە لە بواری دیراساتی سیۆلۆژی بەکاردەهات. لە بنەرەتیش، ئەو تیۆرە هەر بۆ شرۆڤەکردنی کتێبی "پیرۆز" بووە. ئەبوزێد وەك ئەرەگۆن، لە زۆربەی کتێبەکانی وەك (اشکالیه القراءه والیات التاویل مفهوم النص دراسه فی علوم القرأن) هەروەها دکتۆرا نامەکەی: فلسه التاویل.....هتد دەیەوێ ئەو تیۆرە رۆژئاواییە لەسەر قورئان تاقی بکاتەوە و خۆی وتەنی دەبێ مرۆڤ لە هەژموون و دەسەلاتی دەق رزگاری ببێ. لەبارەی قورئان و هەژموونی دەقی قورئان لە چەند شوێنێ دەڵێ: "القران هو النص الاول والمرکزی فی الثقافة... لقد صار القران هو النص بالف ولام العهد... فالنص نفسه –القران– یؤسس ذاته دینا وتراثا فی الوقت نفسه..." لە "الامام الشافعی و تاسیس الایدولوجیة الوسطیة" بە ئاشکرا دەڵێ: کاتی ئەوە هاتووە کە قۆناغی موراجەعە و گواستنەوە ببەزێنین بەرەو قۆناغی ڕزگارکردنی نەك تەنها لە دەسەلاتی دەق بچین، بەڵکو خۆمان

رزگار بکەین لە هەموو دەسەلاتێك ، کە ئاستەنگ بۆ کاروانی مرۆڤ لە جیهان دادەنێ... پێویستە هەرزوو هەر ئێستا ئەمە بکەین بەر لەوەی تۆفان رامانمالێ"! ئەو دید و بۆچوونانەی ئەبو زێد هیچ شتێکی زیاتری لەوەی رۆژهەلاتناسەکان و ئەرەگۆن زیاتر نییە، ئەوەندە نەبێ ئەبوزێد هەوڵ دەدات لە بریتی تەفسیری قورئان تاویل بۆ قورئان بکات، تاویل یش لای ئەو هەوڵێکە بۆ دۆزینەوەی مانا. ئەو مانایەی ئەو بە دوای وێڵ بوو لە هەوڵ و ناکامەکانی ئەرەگۆن تێپەری نەکرد! هەر بۆیە هەر قسەکانی ئەرەگۆن لە بارەی مێژوویەتی لە چەند شوێنێك دووبارە دەکاتەوە: "قورئان دیاردەیەکی مێژووییە.....قورئان بەرهەمێکی زمانەوانییە...قورئان رۆلەی ژینکەکەیەتی.."

ئەو تەرزە بیرانەش کەم و زۆر خۆیان لە نووسینەکانی سیکیولەری کورد دەنوێنن.کێشەی سیکیولەری کورد تێگەیشتنە لە خودی دەقی قورئان، بۆیە پەل دەهاوێژن بۆ کەلتوری فارسی و عەرەبی، لەو توراسانە دیدێکی سیکیولەری کوردی دەربارەی قورئان فۆرمەلە دەکەن. یان ئەوانەی لە هەندەران کەلتور و زمانی بیانی فێردەبن، بە دیدێکی مەسیحی یان لیبرالی لە خودی قورئان دەروانن، بۆیە وێنەیەکی تەلخ و شێواو لە زەینیان دروست دەبێ و دەیانەوێ خوێنەری کورد بەو وێنە شێواوە ئاشنا بکەن.

عەلی حەرب

عەلی حەرب رۆشنبیرێکی ترە کەم و زۆر لە رۆشنبیری سیکیولەری بوونی هەیە.عەلی حەرب قسەی جیاوازتر لە ئەرەگۆن و ئەبوزێد دەڵێت.قسەکانی ئەو لە سەر خودی قورئانە، نەك دەرەوەی قورئان.عەلی حەرب لە هەردوو کتێبی (نقد الحقیقە) و (نقد النص) بە جۆرێکی جیاوازتر لە محمد ئەرەگۆن و نەسر ئەبو زێد قسە لەسەر "عەلمانیەتی ئیسلام" دەکات: ئەو هەوڵ دەدات لە دەرەوەی لێکدانەوە و راڤە کردنە جیاوازەکانی ناو گروپ و رێبازو تایفە جیاوازەکانی ئیسلامدا بوار و ئەگەری بە عەلمانی کردنی ئیسلامی بدۆزێتەوە. ئەو نایەوێ وەك جەمال بەنا قسە لە سەر ریفۆرمی ئایینی ئیسلامی بکا یان وەك محمد ئارگۆن قورئان بە ئینجیل بکا، بە لام وەك حەسەن حەنەفی لە ناو ئیسلامی پراکتیکیدا دوور لە تێکستە پیرۆزەکاندا بە دوای "عەلمانییەتی ئیسلامی" دەگەڕێ ..بە قەولی خۆی هەر لەوێوە "بە میتۆدێکی شیکاری و دیدێکی رەخنەگرانەوە مێژوو و کەلەپوری ئیسلامی دەخوێنێتەوە و لەوێشەوە ئەو رەگ و ریشە عیلمانیانەی دەست نیشان دەکات کە بە هۆی پراکتیکە سیاسی و کۆمەلایەتی و شەرعیەکانەوە دروست بوون". گ. سەرچاوە، ژ. ٨، ل ٥٤–٥٥.

ئەو خوێندنەوەی عەلی حەرب بۆ دەرەوەی دەق و قسەكردن لەسەر ئیسلامی پراكتیكی لە حوكم و كۆمەڵ و شەریعەتدا هەر دۆزینەوەی خۆی نییە، ئەوەتە خۆی بە راشكاوی لە دیدارێكی "الشرق الاوسط" دەڵێ: **"وانا لا ادعي اننا كعرب انتجنا نظريات و مفاهيم جديدة قياسا لما هو منتج في العالم"!** عەرەبی ناو بازنەی سیكولاریزم وەك كوردی ناو ئەو بازنەیە، نەیتوانیوە هزری تایبەت بە خۆیان بئافرێنێت بۆ ئەوەی ناسنامەی كەلتوری خۆی هەبێ وەك بیرمەندێكی رەسەن نەك بیرمەند و هزرڤانی ناو دیماگۆژیەتی راگەیاندن بناسرێ. ئەو كۆنفراسەی ئەستەنبول كە بەناوی **"مؤتمر العالمي لفلسفة و مؤتمر الاتحاد العالمي لمنظمات الفلسفة"** بەسترا، كە (١٧٠٠) فەیلەسوف و زانای (٨٥) دەوڵەت ئامادەبوون (هیچ) یان عەرەب نەبوون!!

رۆشنبیری كەلتوری عەرەبی سیكولاریزمی رەسەن نی یە، خۆرسك نییە، بەلكو دوو رەگیە هەروەك چۆن ئەرەكۆن نكۆلی لەوە ناكات، ئەوە عەلی حەربیش دەڵێ: **"انا سليل القران كما انى**

سليل جمهورية افلاتون و ابن عربي وايضا ميشل فوكو... " ئه‌مه‌ش باشترین به‌لگه‌یه‌، که نووسه‌ر به زاری خۆی ده‌لێ: "که ئه‌وه‌ی ئه‌و ده‌نووسێت زاده‌ی بیرکردنه‌وه و ئه‌قلی خۆی نییه‌، به‌لکو زێده‌ره هزرییه‌کانی ئه‌و، ئه‌و که‌سانه‌ن که له ده‌ره‌وه‌ی هزری زاتی مرۆڤ خۆین و دژ به هزری دینین، به تایبه‌تی ئیسلام."

دیتنی ئه‌دگاره‌کانی عه‌لمانیه‌ت –دنیاگه‌ری له ئیسلامدا، له‌وه سه‌رچاوه‌ی گرتووه‌، که هه‌موو پرانسیپه‌کانی قورئان غه‌یبی و له سه‌ر ئه‌ودیوی سروشت و میتافیزیکا دانه‌مه‌زراون، به‌لکو قورئان خۆی داوا له موسلمانان ده‌کات " به‌شی خۆیان له دنیا له بیر نه‌که‌ن ".

که‌سێکی دی نه‌ژاد و مه‌زهه‌ب جیاواز له ئه‌ره‌گۆن و ئه‌بوزێد و عه‌لی حه‌رب، که ئاماده‌گیه‌کی به‌رفره‌ی هه‌یه له نووسینی سیکیوله‌ری کورد، ته‌نانه‌ت ئیسلامی کورد، عه‌بدولکه‌ریم سروشه‌.هه‌رچی لێره ده‌رباره‌ی هزری سروش تۆماری ده‌که‌م پێشتر له گۆڤاری ڕینوێن و کتێبی " مرۆڤی نیاندرتال " ئاماژه‌م پێکردووه‌.

سروش و قورئان

چونکه قورئان ده‌قێکی ئیلاهیه جیاواز له ده‌قی مرۆکرده له گوتار و ستایل و دارشتن و گێڕانه‌وه له ناو گێڕانه‌وه وه‌ی دکتۆرێکی مه‌سیحی شاره‌زا له عه‌ره‌بی کردووه، بلێت: " قورئان ده‌قێکی ئیلاهیه، ئه‌گه‌ر سوور بین له سه‌ر ئه‌وه‌ی محه‌مه‌د نووسی بێتی، ئه‌وه ده‌بێ دان به‌وه بنێین خودی موحه‌مه‌د خودایه." له‌و روانگه‌وه، تێده‌گه‌ین بۆچی سێ جار خودا له سێ ئایه‌تی جودا فه‌رموویه‌تی: " وه‌ك پێویست قه‌دری خودا ناگرن.." ئه‌گه‌ر وه‌ك پێویست ئه‌ره‌کون.....و سروش قه‌دری مه‌عریفه و هه‌ژموونی خودیان بگرتایه، ته‌مه‌نی خۆیان له بێهوده‌یی به سه‌ر نه ده‌برد.

ڕۆژهەڵاتناسی و قورئانی پیرۆز

ئەوانەی ئەوانە دەربارەی قورئان دەڵێن، زۆربەی زادەی هزری خۆیان نییە، بەڵکو دەرهاوێشتەی ڕۆژهەڵاتناسیە.کەمێك لەوەی لە ڕۆژهەڵاتناسی دەگوترێ دیتنی مەعریفیە و بریتیە لە شرۆڤەکردنی میزاژ و داب و نەریتی تاکی ڕۆژهەڵاتیە، بەڵام ئەوەی دەربارەی قورئان دەیڵێن لە ژێدەری لێڵ و گوماندار سەرچاوەی گرتووە.

زۆر لە سەر ڕۆژهەڵاتنناسی نووسراوە! پێویست ناکات بە باش و خراپ زۆر لە سەر ئەو مەسەلەیە بوەستین.ڕۆژهەڵات و کەلتوری ڕۆژهەڵات، بە واتای ئایین و ئەدەب و زمان و عادات و تەقالیدی ڕۆژهەڵات وای لە پیاوانی دەسەڵات و پیاوانی ئایینی یەهودی و مەسیحی و کەمێك لە زانستکاران کردووە، توێژینەوە لە سەر ڕەوشی ئایین وئەدەب و زمان و عادات و تەقلیدی ڕۆژهەڵات بکەن! ڕۆژهەڵاتنناسی هەر چیەك بێ، بزاڤ یان کۆمەڵە بێ، دیتنی ڕۆژئاوایە بۆ ڕۆژهەڵات ! ئەو دیتنە تەنها پیاوی ڕۆژئاوایی لە بارەی ڕۆژهەڵاتەوە هەیەتی ! دەبێ بابای ڕۆژهەڵاتنناس، ڕۆژئاوایی بێ.ڕۆژئاواناسی، دیتنی ڕۆژئاوا بە چاوی ڕۆژهەڵاتیەك، لە لایەك جگە لە گومان و سوکایەتی، لەلایەکی دی جگە لە ئیعجاب و خۆ بە

کەمزانین مەچەتر نییە !! هیچ ڕۆژهەلاتییەك، بە تایبەتی کورد، نەهاتووە کتێبێك دەربارەی ئایین و زمان و داهێنەریتی ڕۆژئاواییەکان بنووسێت !! تاکو بزانێت تاکی ڕۆژئاوایی چۆن دەژی ؟ تاکی ئەوێ ئایین پەروەرە یان سیکیولەرە ؟؟ ئەو تاکانە باوەڕیان بە ئایینی ڕۆژهەلاتی، بە تایبەتی ئیسلام و ئەدەبی ڕۆژهەلاتی چییە ؟ چونکە مەعقول نییە تەوراتی یەهودی، ئینجیلی نەسرانی ڕاست بن، کەچی قورئان ڕاست نەبێت ؟ بۆچی هەوالی ئاسمان و زەوی لە یەهودی و نەسرانیەت کورتبکرێتەوە، موسلمانەکان لە مەدا بێبەشبکرێن ؟ ئایا ئەمە بڕەودان بە غەدری ڕۆژئاوا لە ڕۆژهەلات نییە ؟ تاکی سیکولەری کورد بۆ نموونە لەو غەدرە ناگات: لە ئەدەبی کلاسیکی کوردی، کە زۆری بە دەست مەلای کورد نووسراوە، تا ڕادەیەکی زۆر پەسنی پێغەمبەری ئیسلام کراوە، کەچی لە زۆربەی ئەدەبی نوێی کوردیدا ئەوەندەی باسی مەسیحی نێو ئینجیل کراوە لە ڕۆمان و شیعری کوردیدا، ئەوەندە باسی پێغەمبەری ئیسلام نەکراوە ! لە پرۆسەی تواناسازیدا پارەیەکی بێ شومار لە بودجەی هەرێم تەرخانکراوە بۆ شەهادە وەرگرتنی کورد لە ڕۆژئاوا، کەچی دینارێکیش تەرخاننەکراوە بۆ پرۆسەی ڕۆژئاواناسی، هەتا توێژەری کورد لە سنووری ئیعجاب و

ئینبهار بە ڕۆژئاوا دەرچی، و توێژینەوەیەك دەربارەی باوەڕی تاکی ڕۆژئاوا بە میسۆلۆژیا و باوەڕی تاکی ڕۆژئاوا شرۆڤە بکات! ئەوە خۆی کوشتنی مەعریفەیە، چۆن تاکی عەرەب لە مێژە لە نێو تەلیسمی جەهلّ دەژی، فریای ئەوە ناکەوێ خۆی ڕونیای هەبی بەرانبەر تاکی ڕۆژئاوایی یان هەر تاکی ئەوێ بناسێ وەك مەعریفەیەك!

لەپاشان ئێینە سەر ماهیەتی ڕۆژهەڵاتناسەکان کە چۆن وەسفی کوردیان کردووە؟؟ڕۆژهەڵاتناسەکان باسی ئاینی کۆنی کورد و ئەو ئاینانەی کوردیان، کە لە بنەڕەتدا لە ئیسلام جیابوونەوە، دەکات بە مەبەستی ئەوەی تاکو کورد و ئیسلام لە یەکجیابکەنەوە! دەربارەی زێدەری ڕۆژهەڵاتناسەکان نووسەرێکی کوردی سیکولار بە ژمارە دەربارەی ناسنامەی ڕۆژهەڵاتنناسەکان دەنووسێ، کە زۆربەی سیخوری حکومەت و کەنیسای ڕۆژئاواین، تەنها کەمێکیان بۆ توێژینەوە هاتوونە کوردستان.

ڕۆژهەڵاتناسەکان لە بارەی چەند مەسەلەی وەك: زێدەری سروشی قورئان، دەقی قورئان و کتێبی ئینجیل، دروستی دەقی قورئان، مەعصوم بوونی دەقی قورئان، هەروەها نووسینەوەی

قورئان یان نەخوێنەدەواری پێغەمبەر.... دەوروژێنن.لە باشووری کوردستان ئەو مەسەلانە، سیکولەری کورد، تەنیا بە زمانی کوردی ئەو پرسانە کاوێژ دەکاتەوە!

لە دەسپێکدا دەمەوێ باسی کێشەی سەرەکی ئەو کەسانە بکەم، کە تەواو لە هەقیقەتەتی خاوەن دەقی قورئان، کە خودایە، نەگەیشتوون، بکۆڵینەوە.

+ سیما و ئەدگاری خودا

جارێ "سیما " مەسەلەی هەبوون یان نەبوونی " سیما و شێوەی خودا " نییە، بەلکو تەنیا واتای هەبوونی چەند سیفەتێکە لە زاتی خودا، کە لە بەنی ئادەم دا نییە.هەر لە ڕێگای ئەو سیفەتانەوە لە خودا نزیکدەبینەوە، نەك قسە کردن لە سەر زاتی خودا، چونکە سیۆلۆژی"خودازانی " لە قورئان بوونی نییە، تەنها دەرهاوێشتەی عەقڵی مرۆڤە، بۆیە ئەوانەی بە چاوی سیۆلۆژی لە زاتی خوا دەڕوانن، ئەوە هەندێ لێیدەکۆڵنەوە هەر گومڕابوون د هەڵکشان بەرەو لاڕێبوونی لێدەکەتەوە!!

بەر لەوەی باسی ڕوانگەی خۆمان وەکو موسلمان بەرانبەر زاتی خودا بکەین، کە باوەڕێکی ڕەهایە بەو زاتە، ئەوا هەوڵ دەدەین

وەکو زانستکارێك قسە لە سەر فەلسەفەی بوونی زاتی خودا لە زاتی ئافراندنی مرۆڤ بکەین. هەوڵ و پێکۆڵمان بۆ ئەوەیە فەلسەفەی زاتی خودا لە ژیندەری دروست شرۆڤە بکەین، نەك زاتی خودا لە ئەفسانە و ژیندەری نا خودایی بدۆزینەوە! ! لە ئەو ئەفسانە و ژیندەرە نا-خوداییانە، زاتی خودای هەقیقی نادۆزینەوە، بەلکو "خودا"یەکی ناو ئەفسانە و کتێب و فەلسەفە بەرچاو دەکەوێ، ئەمەش بە هیچ جۆرێ خودای هەقیقی نییە.

قسەکردن لە زاتی خودا لە دەرەوەی توانای مرۆڤە ! ئێمە باس لە خودا لە سەر بنیاتی قورئان و فەرموودەی ڕاست و دروستی پێغەمبەری مەزنی ئیسلام دەکەین. هەرچی لە ئایینە نیمچەئاسمانیی و دەستکردەکان باسی خودا کراوە، ئەوا ئێمە زۆربەی زۆریان دەخەینە دیتنی مرۆڤەوە، خودا لەو پێناسانەوە لە زاتی خوداوە دوورە. هەروەك چۆن لە هەندێ ئەو ئایینانەوە ئەوەی پێی دەوترێت " یەزداننناسی، خوداناسی، لاهوت، سیۆلۆجی... " خودا پێناسە دەکەن، نەك ئەو خودایەی " هاوشێوەی نییە " وێڕای ئەوەش، ئەو کەسانە دوورن لەوانەی تەواو لە زاتی خودا گەیشتوون، یان وەك خودا خۆی دەفەرموێ: " ئەوانە تەواو قەدری خودا نازانن "، بۆیە وا گومڕا و سەرلێشێواون.

جیاوازی گوتاری قورئان گەڵ ئایینەکانی تر

لە ئیسلامدا زیاتر سیما و ئەدگار و ناوی پیرۆزی خودا ئامادەبوونی هەیە. خودا لە قورئانی پیرۆز دەفەرموێ " کەس وەکو ئەو نییە " بۆیە ناتوانین وەکو مرۆڤ وێنای خودا لە زەینی خۆمان بکەین !! ئەمە زۆر ئاساییە، چونکە زۆر شتی دەستکردی مرۆڤ وەکو کارەبا، ڕەنگ، فاکس....هتد وێناناکرێ لە زەینی مرۆڤدا ! بۆیە دەقی قورئان وا لە موسلمانەکان دەکات، کە بیر لە زاتی خودا نەکەینەوە، بەڵکو بیر لە سیما و ئەدگار و ناوە پیرۆزەکانی خودا بکەینەوە !! بە واتایەکی دی لەو ڕێگایانەوە لە زاتی خودا نزیك ببینەوە.

هەندێ لە سیکولاریزمی کوردی هەندێ گفتوگۆی هزری لە بارەی زاتی خوداوە تاوتوێ دەکەن. لە لایەك بە ئاشکرا دەڵێن: "قورئان کەلامی ئەبەدی خودا " نییە یان " خودا لە سەری مرۆڤدا " یان " قورئان مەعصوم نییە " یان " خودا.. قورئان..کامیان سەرچاوەی هەقیقەتە ؟ "لەو کتێبانە، نەك هەر زاتی خودا بە مرۆڤ نانێسێنن، بەڵکو ڕەخنە و قسە بە زاتی خودا دەڵێن !!! لە ئیسلامدا ئاساییە ڕەخنە لە بەرنامەی ئیسلام بگیرێت، ئەوا زانایانی ئیسلامن

وەڵامی ئەو ڕەخنانە دەدەنەوە. لە ئیسلامدا ئەوەی ئاسایی نییە قسەکردنە بە زاری خودا و پێغەمبەر ! یان تەئویلکردنی، نەك تەفسیرکردنی هەندێ دەقی قورئانە !

ئێمەی مرۆڤ زۆر قەرزاری جەستەیی و کۆمەڵایەتی و ئابووری....زاتی خوداین، بەڵام (فیۆرباخ) ئەو ڕاستیەی لە گەڵ خاوەنی"پێشەکی خودا لە سەری مرۆڤدا " یەکناگرێتەوە "ئەوە خودا نییە مرۆڤی دروست کردووە، بەلکو ئەوە مرۆڤە خودای دروست کردووە "!! مارکسیەکانی کوردستان وەختی خۆی زۆرجار ئەو قسەیەی(فیۆرباخ) -یان بە نموونە دەهێنایەوە، هەتا(لینین) خۆی ئەمەی بە نموونە دەهێنایەوە!! ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت، کە (فیۆرباخ)و(لینین) لە زاتی خودا و مرۆڤ نەگەیشتوون ؟؟!! یان بە ڕوانگەیەکی ئوستورەیی لە زاتی خودا گەیشتوون! یان هەوڵیان نەداوە شوێن پەنجەی خودا لە خۆیان بدۆزنەوە.

ئێمە وەکو موسلمان دەرك بە زاتی خودا ناکەین، بەڵام زاتی خودا دەرك بە ئێمەی مرۆڤ دەکات. ئەوە گوتاری ڕەوان و ئاشکرای قورئانە. ئەوانەی ڕەخنە لە بوونی زاتی خودا دەگرن، هێندە هەوڵی ڕۆحی و دەروونیان نەداوە دەرك بە سیما و ناوەکانی خودا لە ناو

دەقەکانی قورئانی پیرۆز بکەن، ئەگەرنا سیما و ناوەکانی خودا لە ئافراندنی زاتی خۆیان دەرك پێدەکەن! بۆیە بە کورتی بۆ ناساندنی زاتی خودا لە دەقی قورئاندا، پێویستە لە ڕێگای قورئان و سوونە، لە ئەدگار و ناوەکانی خودا نزیك ببینەوە لە زاتی خودا، نەك بیرکردنەوە لە خودا.کە هەندێ ڕەخنە لە قورئان دەگرن، یان ئەوەتە لە قورئان ناگەن یان بە زاری خودا قسە دەکەن یان تەئویلی هەندێ ئایەتی قورئان دەکەن، بە تایبەتی ئەوەی ڕەصافی‌و خاوەنی کتێبی" خودا..قورئان..کامیان....." دەکەن. بۆ نموونە کە خودا دەفەرمووێ: ئەگەر ناتوانن وەکو ئەو قورئانە بهێنن، ئەوا تەنیا سورەتێك بهێنن " کەچی ئەوان دەنووسن: ئەگەر ناتوانن سورەتێك بهێنن، یان (دە) سورەت بهێنن، ئەوا وەکو ئەو قورئانە بهێنن ؟ ئەو بۆچوونەی ئەوان دوورە لە عەقلێ و هزری سەلیم، چونکە هیچ لۆژیکێك ئەوە قەبولێ ناکات، کە کەسێك شتێکی قەبارە گەورە بێنێ وەکو هەموو قورئان، ئەگەر پێینەکرا، دیارە پێیناکرێ جا هەر هیچ نەبێت تەنیا سورەتێك بهێنێ! ! هیچ لۆژیکێك قەبوڵی ناکات ئەوەی سورەتێکی وەکو قورئانی پێنەهێت، چۆن هەموو قورئانی پێدەهێت؟

ئارێشەی بیرۆکەی د. سروش

لەم بەشە هەوڵدەدەیین کتێبەکە بە شێوەی ئەکادیمی دابڕێژین، چونکە بابەتەکە وا دەخوازێت لە سەری بدوێین. هەرچەندە بەبێ پێویست نەبێ، وەك لە نووسینی ئەکادیمی هەیە، ئامارە بە زێدەری سەرچاوەکە ناکەین بۆ ئەوەی خوێنەر وڕس نەکەین هەروەها دەربارەی میتۆدی نامەکەش دەڵێین میتۆدەکە لە سەر هەڵوەشاندنەوەی بیرۆکەی عەبولکەریم سروش و وەرگێرەکەی دامەزراوە!!

سیکیولەرێکی فارس و دەقی قورئان

ئارێشەی بیرۆکەی (سروش)

بیرۆکەی سروش دەربارەی زاتی خودا و قورئان وەك دەقێکی ئیلاهی کەم و زۆر کاریگەری هەیە ! جا ئەو کەسانە لە دەرەوەی بازنەی ئایین بن یان بە ناو لە چوارچێوەی ئایین دابن، گرینگ نییە چونکە هەندێ کتێب و وتاری سروش لە میدیای کوردی وەلامی ئەو بۆچوونەی سەرەوە دەدەنەوە. وێرای ئەوەش، وتارەکانی سروش ئەوەندە بە " بوێری " نووسراون، کە کۆمەلگای تەقلیدی کوردی قەبوڵی ناکات، بۆ نموونە لە دیدارێکدا لە گەڵ گۆڤارێکی هۆلەندیدا بە ڕاشکاوی دەڵێت: " قورئان بەرهەمی بیرکردنەوەی موحەمەدە

"هەروەها وەك هەندێ ڕۆژهەلاتناس، سروش باوەڕی بەوە نییە کە وەحی قورئان وەحی کەلامی بێ لە نێوان خودا و پێغەمبەر، بەلکو ئیلهامی خودی پێغەمبەرە!

+ئامانجی لێکۆڵینەوەکە

توێژینەوەکە چەند ئامانجێکی هەیە :

١. دیارخستنی بیرۆکەی (د. سروش).

٢. دیارخستنی مەزهەبی سروش و قسەکردن لە سەر کاریگەری ئەو مەزهەبە لە سەر فۆرمەلەکردنی هزری سروش.

٣. هەڵوەشاندنەوەی بیرۆکەی سروش.

٤. قسەکردن لە سەر ئەو کەسەی کاریگەر بووە بەو بیرۆکەیە.

+گریمانەکانی لیکۆڵینەوەکە

نووسەری بیرۆکەکە-سروش و وەرگێڕەکەی کە ئەحمەد قەبەنچییە- چەند گریمانێك بۆ بیرۆکەکە دەکەن :

١. هەر دوو لا گریمانی ئەوە دەکەن لە چوارچێوەی ئیسلام دەرنەچوون، ناو لە خۆیان دەنێن " مفەکری ئیسلامی ".

٢. ئەوان دەڵێن ئەگەر ئیسلام دەیەوێت " لە ڕەوڕەوەی مێژووی زانست " دوا نەکەوێت، دەبێ ئیسلامێکی مەدەنی و لیبرالی بێت.

٣. ئەوان لە ئیسلامی تەقلیدی دەرچوون و خەریکی ئیسلامێکی مەدەنیین.

+سنووری بابەتەکە

بۆ ئەوەی زۆر لە بابەتەکە دوور نەکەوینەوە، نووسینەکەمان وەك دەڵێن عەرش و قورش لە خۆ نەگرێ تەنیا قسە لە سەر گریمانانە دەکەین، کە لە سەرەوە ئامارەمان پێداوە..........

+گرینگی و بەهای بابەتەکە

بۆ کێ گرینگە ؟؟ بە ڕاستی ئەم نووسینە بۆ ئەوانە گرینگە لە بواری بیرۆکەکە کار دەکەن. وەك گوتمان کاریگەری بیرۆکە لە باشووری کوردستان هەیە، جا گرینگە ئەوەی نوێ لە ئیسلامی ئیلاهی و ئیسلامی مرۆڤکردە تێبگات، نەك بە ناوی فەلسەفە و بیری ئازاد لە پەروەرەی مێژوو بکەوێ و بچێتە زبڵدانی مێژووەوە وەك ئەو دوو " بیرمەندە نا-ئیسلامیە.........."

ناساندنی ئەو دوو بیرمەندە

سروش و قەبانچی لە میدیای کوردیدا حزووریان هەیە، بە تایبەتی کەسێکی وەك سروش وەك بیرمەندێکی ئیسلامی دەناسرێت !ئەوەی لێرەدا جەختی لە سەر دەکرێت دەقی بەرانبەری قسەکانیەتی. ئەوەی سروش و قەبانچی دەیڵێن قسانێکە لە دەرەوەی بازنەی ئیسلامیە، بۆیە گرینگە لەقەبی بیرمەندی ئیسلامی لە دوای ناوەکەی خۆیان لابەن!

سروش یان عەبدلکەریم سروش ناوی ڕەسەنی سروش نییە، چونکە بۆنی ناوی کوردی وشییعەی لێدێت.ناوی تەواوی خۆی (حەسەن حاجی فەرەج دەباغە)! چ مەسەلەی کوردبوون لە ڕووی نەتەوەوە و شیعەبوون لە ڕووی مەزهەبەوە بێ، لە لایەن فارس و عەرەبەکانەوە بە تایبەتی ئەوانەی لە گەڵ ئەو دژە قەوم و مەزهەب بن ناوبانگەکەی لەکەدار دەکەن!!

ئەوەی سروش دەربارەی یان دژی بنەماکانی ئیسلام نووسیویەتی لە قسەی ئەرەگۆن و عەلی حەرب و ناصر ئەبو زێد زیاتر نییە، هەرچەندە ئەو بە ناو بیرمەندی ئیسلامیە و ئەوانی تر سیکیۆلەرن ! سروش کە دەڵێت: بێجگە لەو ئایاتەنەی باس لە پەرستن و تقوسی دی ئیمانی دەکەن، ئەوانی تر زادەی بیری موحەمەدن!" چەندەها ئایەت هەن وەك دەقێك ئەو گریمان و بیرۆکەی سروش ڕەتدەکەنەوە: " هیچ پێغەمبەرێك ڕێ ی پێنادرێ ئایەتێك بەبێ پرسی خودا بێنن " کەواتە سروش ئەم ڕایەی جگە لە زەن و گومان زیاتر نییە.سروش جگە لەوەی یەکێ لە پیاوەکانی دەسەلاتی ئێرانە ئەوە لە ڕێگەی بەرەی ڕیفۆرمەوە داکۆکی لە دەسەلاتی ئێرانی دەکات !کێشەی سەرەکی هەبوونی سروش ئەو

باکگراوەندەتی بەوەی لە ڕۆژئاوا دکتۆرای لە بواری کیمیا وەرگرتووە، ئەمەش بۆ کۆمەڵگای فارسی و کوردی زۆرە!!

قەبانچی بەرگەکەی و بیرۆکەکەی بەرگی زانای ئایینی شیعە و بیرۆکەی زانای شیعیە دەربارەی قورئان ! ئەو جگە لەوەی لە نەجەف عیراقی و قومی ئێرانی شیعەگەری خوێندووە، ئەوا هەرچی دەربارەی قورئان دەیڵێت دەرهاویشتەی ئەو دوو شوێنەیە. وێڕای ئەوەی قسەی زۆر نا–لۆژیکی دەڵێت، بەلام هەر بیرمەندی ئیسلامی وەك پاشکۆیەك بە کاردێنێت. بە واتای ئەوەی ئەو دەیڵێت شتێکی نوێیە، بەلام لە ناسینی خودادا دەشتەکیەکی نەخوێندەوار لەو زیرەکترە ! ئەو باوەڕی وایە دوو خودا هەیە: خودای ڕەها کە سیفەتی دروستکاری هەیە، وێنەی خودا، خودای کەسیە، ئەمە هەروەها پێی دەوترێت خودای ویژدان، کە ئەو خوایە ئیلهامی بۆ موحەمەد هەناردووە !! جگە لەوەی هیچ بەڵگەیەك بۆ ئەو دووە ناهێنێتەوە ! ئەم جۆرە دالغەیە قسەی ڕۆژهەلاتنناسەکانمان وەبیردەهێنێتەوە، کە لە لای ئەوان خودا، خودای دەروونیە ! یان وەك مارکسیەکان " خودا بوونێکی ئایدیالیستی مرۆڤکردەیە " " دەرهاوێشتەی زەنی میتافیزیکیە "، بەڵگەی ئەوەی تەنیا یەك خودا هەیە ئەوا دەقی قورئان پڕیەتی لە یەکخوایی بە جۆرێك

هـەموو پێغەمبـەرەکانی پـێش موحەمـەد پێغەمبـەریش لـە گـەڵ موحەمـەد پێغەمبـەر هـاوکۆك بوونــە کـاری سـەرەکیان بـۆ لـە سەربوونی یەکخوایی کردووە.

با سـروش لـە ڕێگـای شـرۆڤەکردنی کتێبەکانیـەوە بناسین.لەو کتێب و دیدارانە، دیدی سروش بە پێوەری قورئان چۆنە ؟ ئایا ئـەو ڕایانـە لـە هزرمەنـدی ئیـسلامی دەوەشـێتەوە ؟ ئایـا ئـەو کەسـەی باوەڕی وا بێت، کە قورئان دەرهاوێشتەی سـەردەمی خۆیـەتی، لە کوێی چوارچێوەی موسلمانبوون جێی دەبێتەوە؟

قسە لەسەر یەکەم کتێبی عبدلکەریم سروش
پلورالیزمی ئایینی

با لە دەسپێکەوە ئەوە ڕوونبکەمەوە، کە مەبەست لە یەکەم کتێبی سروش، یەکەم کتێبە سەبارەت بە توێژینەکەمانەوە، نەك یەکەم کتێبی نووسەرە —سروشە!

جارێ ئەم کتێبەی سروش وا دەردەخات، کە سروش لە دەرەوەی بازنەی ئیسلامبوون دەرناچێت ! کتێبەکە ڕەخنە بە هەموو جۆرەکانیەوە لە قورئان ناگرێت. بە هیچ جۆرێ ئەم کتێبە باس لە مەسەلە عەقیدەیەکان ناکات، بەلکو لە سەر ڕای خەڵك دەدوێ، کە فرە خوێندنەوەیان بۆ دەقی قورئان داهێناوە، بۆ نموونە هیچ دەقێکی قورئان باس لە مێژووی دەرکەوتنی سوونە و شیعە ناکات، ئەوە مرۆڤە ئەو ناوانەی داهێناوە!

ناونیشانی کتێبەکە پێشنیازی شتێك دەکات، کە بە هیچ شێوەیەك لە قورئاندا بوونی نییە یان ئاماژەیەك بە بوونیان ناکرێت.پلورالیزم بە واتای لە یەك زیاتر دێت، بە واتای فرە دێت، بە واتای کۆ دێت. بە گشتی پلورالیزمی ئایینی بە واتای فرە ئایین، کۆ ئایین، زیاتر لە ئایینێك زیاتر لە خوێندنەوەیەك ! !دەگەیەنێت،

بەڵام ناوەڕۆکی کتێبەکە ئەوها نالێت، بەلکو لە لای ئەو پلورالیزمی ئایینی تێگەیشتن لە ئایینە، نەك دەقی ئایینی ! لێرەوە کۆ دەنگێك لە سەر ئایین دروست دەبێت. هەر لە سەدەکانی زووەوە شیعە و سوونە دروست بوون، بیجگە لە نێو سوونەدا چەندەها خوێندنەوە بۆ چەمکی ئایین کراوە و خۆیان بە بەشێك لە ئیسلام زانیووە. لەمەزیاتر، کرێکار وتەنی تەنها لە نێو سەلەفیەت چوار سەلەفی هەن!!

ئەمانە خوێندنەوەن بۆ ئایین ! لە نێو شیعە چەندەها گروپ هەن هەندێ توندڕەو وهەندێ میانڕەو ! هەموو خوێندنەوە یان دیتنن بۆ ئایین!!

کتێبەکەی سروش لە سەر تێگەیشتنی ئایینیە کە لە مێژووی ئیسلامدا بە فرە تێگەیشتن دەرکەتووە، بۆیە سروش ناویلێناوە "پلۆرالیزمی ئایینی "، کە بە ڕاستی دەبووایە کتێبەکەی سروش ناوی " پلورالیزمی تێگەیشتنی ئایینی " بووایە. ئێمە لە کتێبە باس لەو دیاردە ناکەیین و لە هۆیەکانی سەرهەڵدانی ئەو دیاردەیە ناکۆڵینەوە، ئەگەرچی خۆمان باوەڕمان وایە ئەو دیاردەیە تەندروست نییە و هیچ دەقێکی قورئان نییە جەخت لە سەر

تەندروستبوونی پلورالیزمی ئایینی بکات، جا مەبەست لێی فرەئایینی بێت یان تێگەیشتنی فرەئایینی ؟!

بۆ ئەوەی لە سنوری توێژینەوەکە دوور نەکەوینەوە، بە باشی دەزانین یەکسەر بێینە سەر خودی بابەتەکە.

وەك لە سەرەتا وتم لەم کتێبەدا سروش باسی باوەڕی خۆی ناکات کە لە دەرەوەی بازنەی ئیسلامە یان سیکولەرێکی شیعەگەرە!

وەرگێڕی کوردی کتێبەکە لە چەند شوێنێك ئاماژە بەوە دەکات کە وەرگێڕانی کتێبەکە واتای ئەوە نییە کە وەرگێر لە گەڵ هەموو ڕایەکانی نووسەر –سروش– دایە!

لە لاپەڕە ٢٤ دەنووسێ "ئەمڕۆ پلورالیزمی زیاتر لە سەر دوو بناخە دامەزراوە: یەکەم تێگەیشتنی ئێمە لە دەقی ئایین و دووەم ڕاڤەکانی ئێمە بۆ ئایین " سروش بە ناڕاستەخۆ دان بەوە دەنێت دەقی ئایین خودی خۆی پلورالیزمی نییە و ئێمەی مرۆڤ وا مان لێکردووە بە تێگەیشتن و تأویل خۆمان بیکەینە پلورەل ! ئایین خۆی وەك دەقێك، نەك ئەوەی هەندێ مرۆڤ دەیانەوێ ئەو پلورەلەی مرۆڤ دەیەوێ ڕێگەیەکە لە دەرچوون لە بازنەی

ئەندروستبوونی پلورالیزمی ئایینی بکات، جا مەبەست لێی فرەئایینی بێت یان تێگەیشتنی فرەئایینی ؟!

بۆ ئەوەی لە سنوری توێژینەوەکە دوور نەکەوینەوە، بە باشی دەزانین یەکسەر بێینە سەر خودی بابەتەکە.

وەك لە سەرەتا وتم لەم کتێبەدا سروش باسی باوەڕی خۆی ناکات کە لە دەرەوەی بازنەی ئیسلامە یان سیکولەرێکی شیعەگەرە!

وەرگێڕی کوردی کتێبەکە لە چەند شوێنێك ئاماژە بەوە دەکات کە وەرگێڕانی کتێبەکە واتای ئەوە نییە کە وەرگێر لە گەڵ هەموو ڕایەکانی نووسەر–سروش– دایە!

لە لاپەڕە ٢٤ دەنووسێ "ئەمرۆ پلورالیزمی زیاتر لە سەر دوو بناخە دامەزراوە: یەکەم تێگەیشتنی ئێمە لە دەقی ئایین و دووەم ڕاڤەکانی ئێمە بۆ ئایین" سروش بە ناڕاستەخۆ دان بەوە دەنێت دەقی ئایین خودی خۆی پلورالیزمی نییە و ئێمەی مرۆڤ وا مان لێکردووە بە تێگەیشتن و تأویل خۆمان بیکەینە پلورەل ! ئایین خۆی وەك دەقێك، نەك ئەوەی هەندێ مرۆڤ دەیانەوێ ئەو پلورەلەی مرۆڤ دەیەوێ ڕێگەیەکە لە دەرچوون لە بازنەی

ئایینه‌وه، چونکه ئایینی ئیسلام جه‌خت له سه‌ر یه‌کخوایی ده‌کات نه‌ک پاکی بۆ خودا، چه‌ندخوایی !

له لاپه‌ره ٢٧ سروش ده‌نووسێت: "ئیسلامی سوننی تێگه‌یشتنێکه له ئیسلام و ئیسلامی شیعه‌ش تێگه‌شتنێکی دیکه‌یه. ئه‌وانه‌ش هه‌موو سروشتییه و فه‌رمین." ئه‌وه‌ی ناسراوه به سوننی ئێستا له بانگه‌شه‌کردن بۆ ئیسلامه‌تی، به‌شێکی کار بۆ عه‌ره‌بایه‌تی ده‌کات و له هه‌مان کاتدا بۆیه‌کی ئایینی لێده‌دات بۆ ئه‌وه‌ی به‌رانبه‌ره‌که‌ی ده‌سته‌وه‌سان بکات تا وابزانێ ئه‌و عه‌ره‌به سوننیه شه‌ڕی ئایینیی له‌گه‌ڵ ده‌کات !! ئه‌و گروپه له وڵاتی عه‌ره‌بی زۆرن و له بنه‌ڕه‌تدا شه‌ڕ له‌گه‌ڵ قورئان ده‌که‌ن ! له وڵاتێکی وه‌کو عێراقدا عه‌ره‌بی سوننه به ناوی ئایینه‌وه شه‌ڕ له‌گه‌ڵ کورد ده‌که‌ن و ئێستاش باوه‌ڕیان به‌وه‌یه وه‌کو سه‌رده‌می سه‌دام به ته‌واوی حوکمڕانی باشووری کوردستان بکه‌ن. به‌شێکی زۆر له‌و عه‌ره‌بانه دوور و نزیک به هیچ جۆرێ کار بۆ سوننه‌بوون ناکه‌ن...ئیسلامی سوننه له ڕێگای تێگه‌یشتنی جیاوازیان له ده‌قی قورئانه‌وه دروست نه‌بوون، به‌لکو هۆکاری سیاسی دروستی کردوون، کورد له ژێر ئاڵای ئه‌و سوننه سیاسیه‌دا له سه‌رده‌می پاشایه‌تی عیراق -١٩٢١ هه‌تا سه‌رده‌می صدام -١٩٦٨-٢٠٠٣ ڕووبارێك خوێنی داوه.

هەرچی ئیسلامی شیعەیە ئەوە لە ڕێگای شۆڕشی ئێرانەوە دەسەڵاتێکی روحی و سیاسیان لە سوریا و عێراق و لوبنان و پاکستان پەیداکرد. ئێستاش لە سەر ئەو بنەمایە عەرەبی شیعەی عێراق و دەوڵەتی ئێران و شیعەکانی لوبنان پشتیوانی نەبڕاوە لە دەسەڵاتی سوریا دەکەن!! شیعە خۆی لە ئەنجامی تێگەیشتنێکی جیاواز لە دەقی قورئان دروستنەبوون، بەڵکو شانازی بە مێژووی دێرین، شیعەی دروستکرد، دەسەڵاتی شیعە لە عێراق ناسیۆنالیزمێکی مەزهەبی پیادە دەکات، هەرکە دەسەڵاتی موتلەقی هەبێت، بە ناوی دین هەژموونی عەرەبایەتی بە سەر کورد تاقی دەکاتەوە، بەوەش خزمەتێك بە سیکیولەری کورد دەکات: کورد هاندەدرێت کە زیاتر لە ئیسلام دوور بکەوێتەوە، وەك هەندێ کوردی ڕۆژهەلات!

ئیسلامی سوننە و شیعە نە پرۆسەیەکی سروشتیین و وە نە فەرمیین سەبارەت بە قورئانەوە، ئەوەندەی هەوڵن بۆ لاوازکردنی ئیسلام هێندە کار بۆ بەهێزکردنی ئیسلام ناکەن. ئەگەر مەسەلەکە، ئایینی ڕەسمی وڵات بێ، ئەوا لە هەموو دەوڵەتێکی عەرەبی ئیسلامی: سوننە ئایینی فەرمی وڵاتە و لە ئێرانیش ئیسلامی شیعە ئایینی فەرمی ئێرانە. لەو وڵاتە عەرەبیانە ئەوانەی لە زیندانن لە

سەدا ٩٥٪ ئیسلامی نیین؟؟ لە ئێرانیش ٩٥ ٪ کورد و ئیسلامی نیین ؟؟ لە لایەکی دی ئەو دابەشبوونەی سوننە و شیعە لە قورئانیان دروستکردووە، دوورە لە دەقی قورئان !وەك گوتمان ئەو دابەشبوونە وەك دابەشبوونی سایکس—بیکۆیە، ئەوەندە هەیە سایکس —بیکۆ سیاسیە، سوننە و شیعە دابەشکردنێکی مەزهەبی ئیسلامە، کەواتە هەردووکیان ئەوەندەی زەرەریان بۆ ئیسلام هەیە قازانجیان نییە!!

لە لاپەڕە ٣١ دەنووسێت: " سۆفییەکان ئەم ئەزموونەیان بە وەحی حەق داناوە و بە شتێکی کەمتریان لە وەحی نەزانیوە و ناویان ناوە وەحی دڵ.هەمووی وەحییە." وە نەبێ ئێمە باوەڕمان بە هەبوونی سۆفیگەری نەبێ، بە تایبەتی سۆفیگەری دروست. مرۆڤێك باوەڕی بە پاککردنەوەی دەروون هەبێ، ئەوە هەوڵدانێکە بۆ بەرەو خودا چوون.هەرچی وەحی حەقبوونە ئەوە تەنیا بۆ پێغەمبەرانە _ لەو جۆرە وەحیەدا فەرمان و پێگیربوون بوونی هەیە، بەڵام وەحی بۆ هاتن وەك وەحی هاتن بۆ دایکی موسا پێغەمبەر و حەزرەتی مەریەم وەك وەحی پێغەمبەرایەتی نییە ئەوەتە قورئان هەر خۆی پێماندەڵێ وەحی پێغەمبەرایەتی تەنیا بۆ پیاوانە، نەك ژنان. وەحی دڵ یان وەحی دەروون چەمکێکە زیاتر

هەندێ پێژمەلاتنناس دژە بنەماکانی ئیسلام بە کاری دەهێنن. وا گریمان و بانگەشە دەکەن کە زاتی خودا لە هەر ئایینێك و بونەوەر دەدۆزنەوە. ئەمانە هەموو قسەن ، ئەگەرنا زاتی خودا تەنیا لە بونەوەری بینراو و قورئانی نووسراو...دەدۆزرێتەوە، نەك بوزی بی و خەریکی بتپەرستی بی.لە نەزەر سروش و فەیلەسوف ئەستیس بوزابیەکان ئەزموونی خواییان هەیە و زۆرجار بووە کە کەسێك- بتپەرستیش بی- شتێك بدۆزێتەوە، بەلام نەزانێت چی دۆزیوەتەوە؟ هەمان لاپەرە.لە مەسەلە باوەڕیەکان، تەنیا لە مەسەلەی ڕێنمونکردنی خودایی بۆ ئەو کەسە نە بێ ئەو بۆ باوەڕکردن بۆ هەبوونی خودا هەنگاو بنێت، ئەگەرنا وروژاندنی ئەو خالە بۆ ئەوەیە کە هەبوونی قورئان هەر ژمارەیە و پلورالیزمی ئایینی بوونی هەیە.

سروش جورئەتی ئەوە دەکات بلێت زاتی خودا خۆی پلورالیزمی لە تێروانینی ئایینەوە داهێناوە.لە لاپەڕە ٣٦ دەنووسێت: " یەکەم کەس کە تۆوی پلورالیزمی چاند، لە جیهان خودی خوا خۆی بوو....." دیسان ئەگەر پلورالیزم مەبەستی فرە بێ، ئەوا خوا بۆ هەموو پێغەمبەرە جیاوازەکان هەر یەك زاتی خودایە، داواشی لەو پێغەمبەرانە کردووە یەکخوایی لە ناو خەلکدا بلاوبکەنەوە. ئەو

پێغەمبەرانە ئەگەر لە یەکدیش جیاواز بن و پێنج لەو پێغەمبەرانە بە اولوا العزم ناسراون، کە نووح و ابراهیم و موسا و عیسا و محەمەد پێغەمبەرن، کەواتە لەوانی تر چاکەیان زۆرترە و پلە و پایەیان لای خودا مەزن ترە هەروەها ئەگەر شەریعەتیشیان لە نێوان خۆ و ئەوانی تر جیاواز بێ، بەڵام لە ڕووی باوەڕەوە یەکن و یەك خودایان پەرستووە. لەو پێودانگەوە کە هەندێ پێغەمبەری بە سەر هی دی تەفزیل کردبێ وەك لە سورەتی بقرە دەفەموێ " تلك الرسل فضلت بعضهم علی بعض " ئایینیان لە ڕووی شەریعەتەوە جیاواز بێ و زمان و نەتەوەی پێغەمبەرەکان لێك جیاواز بێ، نابێ خوایان لە یەك جیاواز بێ. زاتی خودا بۆ هەموو پێغەمبەرە لە یەکجیوازەکان یەکخوایە.هەرچەندە پێغەمبەری شار و گوند بە گوێرەی جیاوازی کۆمەڵگاوە لە یەك جیاواز بوونە، بەڵام ئەو جیاوازی کۆمەڵگایە دەرهاویشتەی واقیعە، بۆیە لە پەرستنی یەکخودا یەك بوونە. بە پێی واقیعەکە کاریان کردووە وەك دەڵێن مرۆڤ کوڕی واقیعی خۆیەتی واتە دەبێ ئەو شتەنانە بڵێ کە خەڵکەکانیان تێبگەن. پێغەمبەری گوند لە ئاستی ڕۆشنبیری خەڵکی گوند قسان دەکات بۆ ئەوەی کەناڵی لە یەکگەیشتن لە نێوان پێغەمبەرەکە و خەڵکی گوندەکە فەراهەم بێ، بەڵام

پێغەمبەری شار بەو جۆرە بیر دەکاتەوە و قسان دەکات، کە خەڵکی شار قسان دەکەن، بۆیە ئەو ڕەنگاڵیەی پێغەمبەران ڕاڤەی ئایەتەکە دەکەن.

زۆر جێگە ی کتێبەکە پێویستی بە لە سەر ڕاوەستان هەیە، بەڵام ئێمە لە سەر ئەو شتانە قسە دەکەیین، کە زۆر زەقە و قسەی زۆر هەڵدەگری لە لاپەڕە ٥٤ ئەم کتێبەی، کتێبی "پلورالیزمی ئایینی " دەنووسێت: "زمانحاڵی هەموو دینداران (بەلکو تەواوی خەڵکی جیهان) ئەمەیە، کە " انا وجدنا اباْنا علی امة و انا علی اثارهم مقتدون-زخرف ٢٢ " نەوەك خەڵکی ئاسایی، بەلکو تەواوی پێشەوایانی ئایینیش هەر وانە " پێشەکی من نامەوێ بەرگری لە پێشەوایانی ئایینی بکەم، چونکە ئەوان لە شوێنێکی ئایینی و کۆمەڵایەتی ئەوهان دەتوانن هەر لە من توندتر بەرگری لە خۆیان بکەن! ! جارێ ئەم ئایەتە و ئایەتی هاوشێوەی ئەو لە دەقی قورئان دووبارە بۆتەوە مەبەستی خودا لەو نەریتکەرانەی کۆمەلگا کەسانی توندڕەوی بێباوەڕن، بە هیچ جۆرێك کەسانی باوەڕدار نینە. هەمیشە پیاوانی دەسەلاتی مەنزومەی دەستەی کۆن، یان ئەوانەی بۆ نموونە لە دەسەڵاتی سیاسی نزیك بوونە بەو ئاخاوتنە، وەڵامی بانگەوازی پێغەمبەرانیان داوەتەوە بەوەی وەکو نەریتێك

ئه‌وان له سه‌ر په‌رستنی ئه‌و بته که‌ڕ و لالانه به‌رده‌وامن، چونکه بینیویانه یان گوێ یان لێ بووه " که باوك و باپیرانیان له سه‌ر په‌رستنی ئه‌و بتانه بوونه " جا ئه‌و بتانه ده‌سه‌ڵاتی سوود و زه‌ره‌رپێگه‌یاندیان به به‌رانبه‌ر نه‌بێ، ئه‌وان هه‌ر به‌رگریان لێده‌که‌ن‌و نایه‌نه سه‌ر ئایینی پێغه‌مبه‌رێك که وه‌ك ئه‌وان بخوا و بخواته‌وه ! ئه‌مه وه‌ڵامی نه‌ریتپه‌رسته‌کانه، به‌ڵام پێم سه‌یره د.سروش پێی وابێ پێشه‌وایانی ئایینیش به تایبه‌تی ئیسلامی ئه‌وها له ئایین بگه‌ن ! ئه‌م جۆره‌ی ڕاڤه‌یه‌ی د.سروش ته‌نیا له ئه‌قڵی سروش دایه نه‌وه‌ك ئه‌وان دیدێکی ئه‌وهایان هه‌بێت بۆ ئایین.له‌وانه‌یه وه‌ك دکتۆرێکی مه‌لا له خوتبه‌یکدا گوتی: مرۆڤ هه‌بێ له نوێژی خوتبه ئاماده بێ، به‌ڵام سه‌رکێشانه سوو بخوات و هێنده گوێ به سووخواردنه‌که نه‌دات!" ئه‌مه بۆ خه‌ڵکی عه‌وام ڕاستیه‌کی ڕێژه‌یی تێدایه، به‌ڵام ئه‌و که‌سه‌ی به ڕاستی پێشه‌وایه له‌و جۆره ڕاڤه‌یه دووره!

کتێبی دووەمی سروش

الصراطات المستقیمة

ئەم کتێبەی سروش بۆ یەکەمجار وەرگێرانە عەرەبیەکەی ساڵی ٢٠٠٩ بڵاوکرایەوە.ئەم کتێبە لە ٣٢٧ لاپەڕە دایە و ئەحمەدی قەبانچی لە فارسیەوە کردۆتیە عەرەبی، ئەم کتێبە خۆی لە چەند وتارێك پێکهاتووە کە گومان دەبردرێ لە وەختی جیاواز نووسرا بن.

لەم نووسینەدا هەوڵدەدەین شرۆڤەی ڕای سروش بکەین و وا بە چاك دەزانین لە ناونیشانی کتێبەکە دەست پێبکەین و هەوڵ و پێکۆڵ دەکەین چەند بڕگەیەك لە وتەکانی سروش شیبکەینەوە بۆ ئەوەی بگەینە ئەو ڕایەی کە دەکرێ " بیرمەند " لە بیرمەندەکانی تر جیاواز بێت! جیاوازی کەسێك لە کەسێك زیاتر لەو مەسەلەیە، کە ناسراون بە موتەغیرات، نەك جیاوازبوون لە ثوابتەکان! لە پاشان دەبینن، ڕایەکانی سروش لە ئەرکۆن و ئەبو زێد و عەلی حەرب...توندترە دەربارەی قورئان هەروەها جیاوازی ئەو لە هی تر لە سەر مەسەلە نەگۆڕەکانە!

ئەم کتێبە وەك لە ناونیشانەکەی دیارە: دەبینین بە پێچەوانەی کتێبی پێشوو، سروش لە نێو مەسەلەکاندا بوونێکی فیزیکی هەیە. ڕای نووسەر ئەوەهایە لە سەر هەبوونی چەند ڕێگایەکی ڕاست، نەك تەنیا یەك ڕێگای ڕاست لە هەناوی ئیسلامدا بە تایبەتی قورئاندا. ئەو کتێبەی پێشتر باسمان لێوە کرد، تێگەیشتنی خەڵکە تا ڕادەیەك بە نووسەر لێوەی دوورە، ئەوە ئایینە ناونیشانەکەی دروست کردووە، نەوەك تەنیا خودی نووسەر. ئەم جۆرە ڕاڤەیە کۆنە هەتا کەسێکی وەك " مەولەوی " دەوترێ ڕایەکی لە سەر زاتی خودا، بونەوەر...هەبووە کە دژ بووە لە گەڵ بیروڕای خەڵکی سادە لە قورئان! جیاوازی بیروڕای خەڵك مەزهەبەکانی دروست کردووە، خۆ لە سەردەمی پێغەمبەر هیچ جۆرە مەزهەبێك نەبووە! سوونە وشیعە، شافیعی، حەنبەلی.....هەموو لە دوایی وەفاتی پێغەمبەر دروست بوون !ئێستا مەزهەبەکان لە وڵاتە موسلمان نشینەکان هەن هەموو لێکدانەوەی قورئانن، بەڵام وەك قورئان نیین: مەرج نییە سەد لە سەد قورئان ڕای ئەوها بێ، لەوانەیە ڕای قورئان ئەوها نەبێ. ڕاستی ئەو مەسەلەیەی هەڵگرت بێ بۆ سەردەمێکی تر، لە سەردەمێکی تر ئەقڵی مرۆڤ شتێك دادەهێنێت، دەبێ هەلبژاردەی دیندار وەلامی بۆ ئەو مەسەلە نوێ یە پێبێت،

بۆ ئه‌وه‌ی بسه‌لمێنێ قورئان وه‌ڵامی خۆی پێیه له هه‌موو زه‌مان و شوێنێکدا.

ده‌توانین گریمانی ئه‌وه بکه‌ین، که ئه‌م ناونیشانه ڕاڤه‌ی خۆیه‌تی، نه وه‌ك خه‌ڵك. ئه‌و له زۆر ڕاڤه‌کردندا به تایبه‌تی له دیدارێکدا سه‌ری لێشێواوه به‌وه‌ی ده‌ڵێت: " قورئان داهێنراوی عه‌قڵی پێغه‌مبه‌ره " وه نه‌بێت ئه‌و باوه‌ڕی به بوونی خودا نه بێت، به‌لکو باوه‌ڕی وه‌ك ڕۆژهه‌ڵاتناسه‌کان به‌وه‌یه که وه‌حی–سروش–ی قورئانی، ده‌روونیه، نه وه‌ك وشه‌ییه ! ئه‌م جۆره دیتنه، سروش له بازنه‌ی ئیسلامه‌تی ده‌ردێخێت ! ئه‌گه‌ر وه‌حی پێغه‌مبه‌ری ئیسلام ته‌نیا له خودی پێغه‌مبه‌ری ئیسلام تێپه‌ڕنه‌کات، ڕۆڵی زاتی خودا ئه‌وه‌نده گرنگ نابێت ! ئه‌وه‌ش هه‌ڵوه‌شاندنه‌وه‌ی گوتاری ئیسلام ده‌گه‌یه‌نێت.ئه‌م جۆره دیتنه‌ش زۆر دووره له ڕاستیه‌وه. له ئیسلامدا زاتی خودا ئه‌وه‌نده گرنگه به وشه ته‌عبیری لێناکرێت. که‌واته ئه‌و وه‌حییه‌ی له ته‌ره‌ف زاتی خوداوه بۆ پێغه‌مبه‌ره‌وه هاتووه: که‌لامی ئیلاهی بووه، نه‌وه‌ك قسه‌ی موحه‌مه‌د، یان ئیلهامی خودی موحه‌مه‌د .

نوخته‌یه‌کی دی ده‌رباره‌ی ناونیشانی کتێبه‌که ئه‌وه‌یه سروش ده‌یه‌وێ بڵێ زیاتر له ڕاسته ڕێیه‌ك هه‌یه، که ئه‌وه‌ش دووباره دژی گوتاری قورئانه، که هه‌رده‌م جه‌خت له سه‌ر یه‌ك ڕاسته ڕێ

دەکات. سروش تەواو لە گرامەری ڕستەکان نەگەیشتووە، ئەگەرنا هەبوونی " ال..." نەبوونی لە هەندێ دەقی دی نە دەکردە بەڵگە! بۆ نموونە ئێمەی موسلمان لە ڕۆژێکدا زیاتر لە ١٧ جار لە نوێژەکاندا دەڵێین: "اهدنا الصراط المستقیم-خودایە بەرەو ڕێگای ڕاست ئاراستەمان کە" ئەوە وشەی "الصراط " و "المستقیم " ال...هەیە گریمانەکەی سروش ڕەتدەکاتەوە.

هەروەها لە سەر بەرگ نووسراوە " خوێندنوەیەکی نوێ بۆ تیۆری پلورالیزمی ئایینی " وا دیارە ئەم کتێبە بەشێکی هەر کتێبی " پلورالیزمی ئایینی "-ە. لێرەدا هەروەك وتمان سروش لە بەشەکانی تر هەلوێستی خۆی دەربارەی پلورالیزمی ئایینی دەخاتە ڕوو.ئەگەر تێڕوانینی مەعریفی پانتایەکی فراوانینی پێبدرێ و بە هێزی هەبوونی بەڵگە گەنگەشە لە سەر ڕای کۆن بکرێ هەروەك شافیعی لە میسر لە سەر ڕای کۆنی خۆی کردی هەروەها مەسەلەی هزری پیرۆز نییە و دەکرێ قسەی لە سەر بکرێ، چونکە مەسەلەیەکی ئیلاهی نییە بەلکو مرۆڤکردەیە. مەسەلەی پلورالیزمی ئایینی مەسەلەیەکی نوێ نییە، بەلکو زۆر کۆنە. لەمەش زیاتر، لە سەر بونیاتی مەعریفی دروست نەبووە، بەلکو لە سەر شتی تر وەك ئایین، مەزهەب، عەلمانی، زەن....سازانی لایەنەکان دروست بووە!!

هەندێ نموونە لە كتێبەكەی سروشەوە

لە دەسپێكدا چەندەها ئایەت لە سورەتی جیاواز دەهێنێتەوە بۆ ئەوەی ئەوە بسلمێنێت كە بوون و نە بوونی ئەلیف و لام، بە تایبەتی نە بوونی ئەلیف ولام لە هەندێ دەقكدا بەڵگەن لە سەر هەبوونی پلورالیزمی لە هەناوی قورئاندا؟! چونكە لە زەنی سروشدا هەر كە ئەلیف و لام نەبوو بە واتای پلورالیزم حزوری لە دەقەكەدا هەیە، ئەمەش هەڵەیەكی باوە كە سروش خۆشی دەرك بەوە ناكات كە تێیكەوتووە .

سروش لەم خوێندنەوەیدا تەواو سەرچیخ چووە، چونكە بۆچوونەكە یاخود خوێندنەوەكە تەواو دژ بە گوتاری قورئانە، كە جەخت لە رۆڵی تاكخودایی و تاك رێگەیی دەكات، وەك وتمان لەوانەیە سروش بیەوێ خوێنەوەراكانی گومرا بكات، بۆچوونە زمانەوانییەكانی دەقەكان بە هەند هەڵنەگرێت. هەر لە پێودانگەوە دەبینین كەسانی سیكولەر و هەندێ رۆناكبیری ئیسلامی كوردی قسە و بۆچوونەكانی سروش بە نەزەر ئیعتیبار وەردەگرن. ئەمە مەسەلەیەكی هزری نییە تاكو گەنگەشە و دایەلۆكی لە سەر بكرێ، ئەم مەسەلەیە پەیوەندی بە باوەڕی مرۆڤەوە هەیە! ئەو قسە لە

قورئان، کەواتە وەك خۆی بانگەشە دەکات قورئان داهێنانی هزری پێغەمبەرە !! بە وەڵامێکی سادە، کە پێشتر وەڵامی وەحی بۆ پێغەمبەر هاتوو-کە وەحی ەکی وشەییە لە نێوان خودا و پێغەمبەر- لە گەڵ ئیلهامی شاعیران-کە حاڵەتێکی دەروونیە تەنها لە زاتی شاعیر -دەڵێین کە وەحی هاتوو بۆ پێغەمبەر وەحی کەلامییە ، زاتی خوداش لە قورئان دەفەرموێ: "هیچ پێغەمبەرێك ناتوانێ لە خۆیەوە وشەیەك لە وەحیەکە بگۆرێ " لێرەدا دەپرسین، کە پێغەمبەر کەلامی قورئانی لە خوا بیستبێت و دووبارە بە شێوەی خۆی بە ئێمەی گەیاند بێ، پێغەمبەرایەتی چۆن دروست دەبێ ؟؟ چۆن هەر کەسێك لە کۆمەڵگا بە بێ هەبوونی بەڵگە دەتوانێ بڵێ من پێغەمبەرم ؟! ئەو کەسانەی وەحی خودایی ڕەتدەکەنەوە خۆی لە خۆیدا لە بنەڕەتەوە خۆی ئاینەکە ڕەتدەکەنەوە. سەیدی قوتبی ڕەحمەتی دەیگوت " یان دەبێ ئەوەی لە ئیسلام هاتووە بە گچکە و دروشتی وەریگری یان واز لە گچکە و دریشتی بێنی " ئەوانە وەك قورئان دەفەرموێ باوەڕ بە هەندێکی قورئان دەکەن و باوەڕ بە هەندێکی تر ناکەن.

سروش و وەرگێرەکەی بەو بۆچوونانە خۆیان دەخەنە ئەو قالبەوە.

لەو چەند ئایەتەی سروش بە نموونە هێناویەتیەوە، دەوێری بڵێ لە جیاتی یەك ڕێگای ڕاست ، چەند ڕێگایەکی ڕاست هەیە هەروەك ناونیشان و ناوەڕۆکی کتێبەکەی پێشبینی دەکەن، چونکە هەر خودی ناونیشانی کتێبەکە بە کۆ هاتووە: " الصراطاط المستقیمة —ڕێگە ڕاستەکان "ئەو ڕێگای ڕاستی نێو قورئان و تەوراتی جولەکەو ئینجیلی فەلەکان و ڕێگا ئادەمیەکان هەمووی بە ڕێگای ڕاست دادەنێت! لەو قسانە دەردەکەوێت، کە ئەو ڕێگا ڕاستەی قورئان پێشکەشی دەکات کە تاکە ڕێگا ڕاستی خودایە، ژمارەیەکە لە ژمارەکان!

لە زۆر جێگەدا باسی مەولانا مەولەوی دەکات کە لە لای کوردانی باشوور بە مەولانا ڕۆمی یان جەلالەدینی ڕۆمی ناسراوە، نە وەك مەولەوی شاعیری کورد بێت. ئەو وەسفانەی ئەو کردوویەتی بە تایبەتی ئەوەی لە وەرگێڕانە عەرەبیەکەی هاتووە لایەق نیین، ئەوەتە لە لاپەرەی ٢٣ی الصراطاط المستقیمة وەرگێڕانەی عەرەبیەکەی هاتووە: " اولا اری انە خاتم العرفا" و ثانیا: ان بیانە یمثل احلی و اجمل بیان." من نکوولی لەوە ناکەم کە مەولانا ڕۆمی چەندە ئیمانی لە من بەرزترە، بەڵام نکوولیش لەوە ناکەم ئەو مرۆڤە هەڵە و ڕاست دەکات وەك هەموو مرۆڤەکان. ئەگەر سروش

پشت ئه‌ستور بێ به قسه‌کانی مه‌ولانا ڕۆمی، ئه‌وا ئه‌و به‌و وه‌سفه ڕازی نییه باوه‌ڕی به‌وه نییه، که جگه له ڕاستی له قورئان هاتووه له ته‌وراتی جوله‌که و ئینجیلی فه‌له هه‌بێ!

جا پێویست ناکات دڵی خۆی به قسه فه‌لسه‌فیه‌کانی مه‌ولانا ڕۆمی خۆش بکات له مه‌ڕ تیۆری پلورالیزمی ئایینی ! ئه‌و جۆره قسانه له باره‌ی مه‌ولانا زۆر نزیك و تایبه‌تن به خودا و پێغه‌مبه‌ر. خاته‌می عاریف نزیکه له خاته‌می پێغه‌مبه‌ران، قسه جوان و شیرینه‌کانی ڕۆمی نزیکه له قسه جوان و شیرینه‌کانی خودا له قورئان ! ئه‌و به‌راوردکردنه له خۆرا نییه ئه‌وه‌ته وه‌رگێری کتێبه‌که‌ی سروش له کۆڕێکدا به ئاشکرا ده‌ڵێت قسه‌ی ئیمامی عه‌لی له قسه‌ی خودا به موعجیزه و به ڕه‌وانبێژی تره ! ئایا هه‌رگیز ئیمامی عه‌لی به‌و به‌راوردکردنه ڕازیه؟!

ئه‌وه‌ی له لاپه‌ڕه ٢٣ و ٢٤ به ناوی جه‌لاله‌دینی ڕۆمی ده‌یلێت: " ئه‌ی عه‌قڵی ئاماده: له ڕێگای ڕوانینه‌وه باوه‌ڕدارێك و ئاگرپه‌رستێك‌و جوله‌که‌یه‌ك جودان! هه‌روه‌ها ده‌ڵێت ئیسلام و ئاگرپه‌رستی و جوله‌که‌یی سێ ئایینی جیهانین له خاڵی هه‌ق و باتیل جیاواز نین، به‌لکو ته‌نیا له ڕواڵه‌ت و بینینا-ڕوانگه‌یا-له یه‌ك جیاوازن" ....

من جه‌لاله‌دینی ڕۆمی هێنده ناناسم ئه‌و هه‌بێ یان نه‌بێ هیچ له مه‌سه‌له‌که ناگۆڕێت. وه‌کو جارێک له پۆلدا وتم که‌سێکی وه‌ك به‌ختیار عه‌لی هه‌بێ یان نه بێ هیچ له مێژووی ئه‌م نه‌ته‌وه‌یه و کۆمه‌ڵگایه ناگۆرێت، چونکه زه‌مه‌نی ئه‌وه به سه‌رچوو ڕۆمان یان دیوانه شیعرێك میلله‌ت و کۆمه‌ڵگایه‌ك بگۆڕێ. قوتابیه‌ك دیار بوو زۆر به‌و قسانه تێکچوو وتی نه‌خێر ئه‌گه‌ر به‌ختیار نه‌بێ.......به ڕیفراندۆمێك له ناو قوتابیانی قۆناغی چواری کۆلیج ته‌نیا سێ قوتابی ناوی به‌ختیاریان بیستوو بوو ! به قوتابیه‌که‌م گوت به‌و ڕێژه‌یه که‌مه به ناسینی ئه‌و، میلله‌تی کورد له ناونه‌چووه وه‌ك تۆ بانگه‌شه ده‌که‌ی ! ! با گریمان بکه‌ین قسه‌کانی ڕۆمی گه‌ر ڕاست بن وای گوت بێ، ئه‌وا قسه‌کانی سروش زۆر کۆنن و ئه‌و مه‌سه‌له‌ی ئه‌و خۆی پێ سه‌رقاڵ کردووه ئه‌وا زۆر پێش ئه‌و ڕۆمی گوتویه‌تی! له بنه‌ڕه‌تدا هه‌رسێ ئایین له یه‌ك ژێده‌ر هاتوون، به‌ڵام گۆڕینی ته‌ورات و ئینجیل له ده‌سه‌ڵاتی جوله‌که و مه‌سیحیه‌وه وایکردوو ڕۆڵی خودا له مه‌سه‌له‌کان بزر بکرێ یان وا پیشانبدرێ پاکی بۆ خودا، خودا هه‌ر خودای جوله‌که و فه‌له و گاور بێت که ئه‌مه‌ش به هیچ جۆرێ له گه‌ڵ ده‌سه‌ڵاتی ڕه‌های زاتی خودا

یه‌کناگرێته‌وه. له‌و ڕوانگه‌وه قورئان له گه‌ڵ ڕوانینی ته‌وراتی جوله‌که و ئینجیلی فه‌له‌کان جودایه.

زاتی خودا له قورئاندا بوونێکی موتڵه‌قی هه‌یه و به‌ڵام له دووه‌که‌ی تر که له لایه‌ن مرۆڤه‌وه نووسراون، ئه‌و ده‌سه‌ڵاته ڕه‌هاییه‌ی لێ سه‌ندراوه‌ته‌وه.ئه‌حمه‌د هیدایه‌ت به ڕه‌حمه‌ت بێ چه‌نده‌ها هه‌ڵه‌ی له چاپه جیاوازه‌کانی ئینجیلی فه‌له‌کان دۆزیته‌وه، پاکی بۆ زاتی خودا، چۆن ده‌بێ خودا هه‌ڵه بکات ؟؟!!!سروش ته‌واو له زات و زانینی خودا نه‌گه‌یشتووه، ئه‌گه‌رنا وه‌ك قه‌بانچی ئه‌وها له خودا نه ده‌دوا!!

له ڕووی زانیارییه‌وه له ڕۆژی ئه‌مرۆدا ئاگرپه‌رستی و جوله‌کایه‌تی جیهانی نین. ئاگرپه‌رستی ئاماژه‌یه بۆ زه‌رده‌شتیه‌ت، چۆن زۆربه‌ی مه‌سیحیه‌کانی ئه‌مرۆ له ده‌ره‌وه‌ی باوه‌ڕی مه‌سیحن، به هه‌مان شێوه ئاگرپه‌رسته‌کان له ده‌ره‌وه‌ی باوه‌ڕی زه‌رده‌شتن ! چۆن جوله‌که‌کان هه‌وڵیاندا مه‌سیح بکوژن، کورده‌که‌کان له کوشتنی زه‌رده‌شت سه‌رکه‌توو بوون!! ئایینه‌کان بێجگه له ئیسلام بۆ هه‌موو جیهان نه‌بوونه ته‌نیا بۆ نه‌ته‌وه‌ی جیاواز بوونه، بۆیه جگه له ئیسلام هیچ ئایینێك جیهانی نییه!

کە دەوترێ هەرسێ ئایینەکە بەو شێوەیە لە جیاکردنەوەی هەق و باتیڵ جیاواز نیین تەنها لە ڕواڵەت و ڕوانین بۆ زاتی خودا جیاوازن، بە واتای سروشەوە هەر یەکەی بە جۆرێك تەماشای زاتی خودا دەکەن بەمەش سەلامەتی تیۆری پلورالیزمی ئایینی لە قورئان بسەلمێنێت !! ئەو دیتنەی سروش زۆر دوورە لە ڕاستیەوە، چونکە هەر قورئان وەك دەقێکی ئاسمانی ماوە هەرچی تەورات و ئینجیلە ئەوە بوونەتە دەقی مرۆڤکردە، نەوەك ئاسمانی بە جۆرێك هەر پسپۆر و زانایانی مەسیحی بە لێکۆلینەوە گەیشتوونە ئەوەی، کە کتێبی " کتێبی پیرۆز " لە سەدا شازدەی کەلامی خودایە، ئەویتر هەمووی کەلامی مرۆڤە، کەواتە چۆن دەتوانین بوونی خودا بە دروستی لە تەوراتی جولەکە و ئاڤێستای ئاگرپەرستی یان زەردەشتی و ئینجیلی فەلە بدۆزینەوە! بۆیە ئەمە دوور لە پایەی ئەکادیمیەتە، ئەوانە بە شێوەیەی هەن لە گەڵ قورئان بەراورد بکرێن؟!! ئەوانە هەموو مۆرکی ئاسمانییان لێ سەندراوەتەوە هەرچی قورئانە خودا خۆی بەڵێنی داوە، کە بیپارێزێ لە دەستی مرۆڤ. وەك لە شوێنێك گوتمانە ئەوانە ئایینی نەتەوەیین لە ڕووی زمان و ناوەڕۆکەوە کەچی قورئان بۆ هەموو میللەتانی سەر زەوی ڕەحمەتە: ئەوانەی چوونەتە حەج چاکتر

ده‌زانن خودای ناو قورئان خودای هه‌موو میلله‌تانه، چونکه له‌وێ عه‌ره‌ب له چاو میلله‌تانی دی ڕێژه‌یه‌کی زۆر که‌م له ڕووی ژماره‌وه پێکده‌هێنێت!

کتێبه‌که‌ی سروش قسه‌ی وای تێدایه که له گه‌ڵ باوه‌ڕ و تێگه‌یشتن و میزاژی خه‌ڵکی عه‌وام ناگونجێت. من چی تر ناتوانم قسه نا لۆژیکه‌کانی سروش بگوازمه‌وه. ئه‌وه قسه‌کانی سروش قسه‌کانی سه‌لمان روشدیم له ئایه‌تی شه‌یتانی ده‌هێنێته‌وه یاد که لاپه‌ڕه‌یه‌ك نییه به ڕوونی وه‌لامی بده‌ینه‌وه....هه‌ر له‌و ڕوانگه‌وه هه‌ندێکی تر له قسه‌کانی سروش ده‌هێنینه‌وه که چۆن قسه‌ی وا ده‌کات ته‌واوی باوه‌ڕی مرۆڤی ساده به‌ره‌و هه‌ڵوه‌شانه‌وه یان هه‌ڵدێر به‌رێت! ئه‌وه نییه به ناوی بیرمه‌ندیه‌وه هێنده ئازادی بێ قه‌ید و شه‌رت بدرێته بیرمه‌ندێك که قسه له سه‌ر باوه‌ڕی خه‌ڵك بکات، ئه‌و به خۆی بۆ خۆی ئازاده له لایه‌ن خوداوه که کافر بێت به‌وه‌ی له قورئان هاتووه، به‌لام قسه‌کردن له سه‌ر باوه‌ڕی خه‌ڵك به‌زاندنی ئازادی خه‌ڵکانه و له گه‌ڵ چه‌مکی ئازادی ناسازێت! له لای ئێمه‌ش ڕۆژنامه‌نووسی ئازاد هێنده ئازاد کراوه که سنووری ئازادی خه‌ڵك ببه‌زێنێت. هه‌روه‌ها جۆره مه‌عصومیه‌ك دراوه‌ته ڕۆژنامه‌نووسه‌که به‌وه‌ی نابێت بگیرێت. ئه‌و جۆره مه‌عصومیه به

قول بعض هؤلاء المغرضين....بأني أقـول بتحريـف القـرأن! ! و على فرض صحة ذلك فأن بعض علمـاء الـشيعة الكبـار ذهـب الى هـذا رأي....."ط. ڕێگای هـزر ژمـاره ٦ لا.٦٨. دەڵێت گەوره زانایـانی شیعه پێش من ڕایان وا بووه کـه قورئـان دەسـکاری کـراوه ! وەك وتمـان دەزگـای ئـایینی شـیعه و کەنیـسەی ڕۆژئـاوا ئـەو ڕایـەیان دەربارەی قورئان هەیە، خاڵی دووەم له ڕووی ئەکادیمیەوه سـروش چی زیاتری له هەندێ ئاخوندەی شیعه و کەنیسەی ڕۆژئاواوه زیـاتر له بارەی قورئان گوتووه !!

ئەوا گریمان ڕۆمی پێش (سـروش) باسـی لـه پلـوراليزمی ئـايينی کرد بێـت و هەنـدێ ئاخونـدەی شـیعه گوتبیـان قورئـان دەسـکاری کراوه: ئەدی سروش چی نوێ ی هێناوه؟؟! ! ئەویش هەر ئەو قسه هەلەق و بەلەقانه دووباره ناکەتەوه ؟!

لـه ڕوانگـەی نووسـینی ئەکادیمیـەوه دەکـرێ ئـەو گریمانـەی لـه پێـشەوه پێـشکەشکراون لــه نووسـینەکه بێنێتــەدی یــان ڕەفــز بکرێنەوه ؟ ئێمه له تەواوی نووسینەکه چەندمان پێکرا بێ، وەلامی سروشمان داوەتەوه، کـه قورئـان بەرییـه لـەو زەن و گریمانـەی بـه دەروونـی نـه سـاغی (د.سـروش)دادێـن: لـه دیـدی ئـەو قـسەیەی شـافیعی، کـه ڕاڤـه و تـەئویلی ناشـیاو و نادروسـتی بـۆ دەکـرێ.

(د.سروش) هه‌وڵ ده‌دات له ژێده‌ری تره‌وه، نا ئیسلامی، قورئان به خوێنه‌رانی بناسێنێت. که‌سێکی وه‌ك (هیك)، ئه‌و باوه‌ڕی به هه‌بوونی سێینه هه‌یه، که‌چی (د.سروش) به که‌سێك که به باوه‌ڕی به خودای تاقانه هه‌یه، به خوێنه‌رانی ده‌ناسێنێت!

وته‌که‌ی شافیعی، که له سه‌ر بونیاتی باوه‌ڕبوون به ژێده‌ره‌کانی ئیسلامه‌وه دامه‌زراوه: " ڕای من ڕاسته، به‌ڵام هه‌ڵه‌بوون هه‌ڵده‌گرێ، ڕای به‌رامبه‌ره‌که‌م غه‌ڵه‌ته، به‌ڵام ڕاستبوون هه‌ڵده‌گرێ." بوونی ئه‌و هه‌موو مه‌زهه‌به له سه‌ر ڕای خوێندنه‌وه و ڕاڤه‌ی جیاواز بۆ قورئان و فه‌رمووده دروست بوونه، نه‌ك له سه‌ر ڕای ته‌وراتی جوله‌که و ئینجیلی مه‌سیحی و هتد ! قسه‌کردن له سه‌ر هه‌بوونی باخێك له باخه‌کانی زه‌وی، که ئاده‌م و حه‌وای لێنیشته‌جێ بووه ڕایه‌که ده‌چێته خانه‌ی هزری ئیسلامی، نه‌ك باوه‌ڕی ئیسلامی، ده‌کرێ قه‌بووڵ بکرێ یان ڕه‌فزبکرێ ! ئه‌و ڕایه‌مان هه‌ر له ژێده‌ری ئیسلامی وه‌رگرتووه، نه‌ك نا ئیسلامی. هه‌ر بۆ نموونه قورئان له چه‌ند جێیه‌ك دووباره‌ی ده‌کاته‌وه، که ئاده‌م و حه‌وا به‌ره‌و داره قه‌ده‌غه‌کراوه‌که چوونه، هه‌ردووك به‌ری داره‌که‌یان خواردووه، هه‌ردووك له ئه‌نجامدا به‌رگیان له به‌ر بۆته‌وه، به‌ڵام ئینجیلی مه‌سیحی مرۆڤکرده نه‌ك خواکرده، ده‌ڵێ

حه‌وا به‌ره‌و داره‌که چووه ئاده‌می هانداوه، که یه‌که‌م تاوان بکات و یه‌که‌م تاوان به ئاده‌م بکات ! من به هیچ جۆرێ قسه له سه‌ر دوو بابه‌تی جیاواز له دوو ژێده‌ری هه‌ڤدژی یه‌کتر ناکه‌م!!

ئه‌وه‌ی (سروش)کردوویه‌تی ته‌واو پێچه‌وانه‌ی کاری منه له‌و دوو ته‌وه‌ره‌دا، ئه‌و هاتووه له ژێده‌ری تره‌وه یان ته‌ئویل و ڕاڤه‌ی تره‌وه وه‌ك(ئه‌بو زێد) ته‌ئویل بۆ قورئان ده‌کات!

شافیعی له‌و وته‌یه ده‌یه‌وێ بڵێت ڕای ئه‌ویدی کاتێ ڕاستره له ڕای ئه‌و، ئه‌گه‌ر بێتوو له سه‌ر به‌ڵگه‌یه‌کی قورئانی یان فه‌رمووده دامه‌زرا بێت که ئه‌و ده‌ستی پێ ڕانه‌گه‌یشتبێ یان ده‌رکی پێ نه‌کرد بێ. هه‌مان شتیش ده‌رباره‌ی ته‌مه‌نی عائیشه دروسته، که‌سێ وه‌ك (مالکی کوڕی ئه‌نه‌س) باوه‌ڕی وابێ که له عێراق و له‌و ته‌مه‌نه گه‌وره‌یه‌ی (هیشامی کوری مه‌روه) که یاده‌وه‌ری خراپ کردووه، بۆیه فه‌رمووده‌ی لێوه‌رناگیرێ: ئه‌و ڕایه وه‌ك دیاره له سه‌ر ڕایه‌کی دی ئیسلامی دامه‌زراوه، جا له بنه‌ڕه‌ته‌وه کامه‌یان دروست بێ گرنگ نییه، چونکه ئامانج له په‌سندکردنیان یه‌کیان به سه‌ر هی تر خزمه‌تکردنه به ئیسلام، به‌ڵام ئه‌وه‌ی(د.سروش) ده‌یکات گومان دروستکردنه له هه‌ندێ ده‌قی قورئان به ده‌قی دی ده‌ره‌وه‌ی چوارچێوه‌ی قورئان !

ده‌بینن!!) ده‌ژیان و ئیسلام غیابه له ده‌سه‌ڵات و ئیدار و حکومه‌ت به هیچ جۆرێ جورئه‌تی ئه‌وه‌یان نه بوو وه‌ك د.سروش و وه‌رگێڕه‌كه‌ی قسه له ده‌قه‌كانی قورئان بكه‌ن.

ئه‌و بیرۆكه‌كه‌ی قسه له سه‌ر ئیسلامی ته‌قلیدی و لیبرالی ده‌كات: ده‌یانه‌وێ واپیشان بده‌ن كه ئیسلامی ته‌قلیدی كاتی به سه‌ر چووه و تاكه‌كان به‌ره‌و توندڕه‌وی هانده‌دات، هه‌رچی "ئیسلامی لیبرالیه " ئیسلامێكی كراوه‌یه و قه‌بولی هه‌ر بیرۆكه‌یه‌ك ده‌كات، یه‌كێ له‌وانه كرانه‌وه‌ی مانایه.....

ئه‌و جۆره بیركردنه‌وه‌یه له ده‌ره‌وه‌ی جیهانبینی قورئانه، قورئان قه‌بوڵی هیچ بیرۆكه‌یه‌كی نامۆ و زۆڵ ناكات، قورئان ئه‌وه ١٤ سه‌ده‌یه وه‌ك خۆی ماوه، چونكه خاوه‌ن دیدگا و گوتاری خۆیه‌تی وه‌ك ئینجیلی مه‌سیحی قه‌بوڵی ناكات ژماره‌یه‌ك بێت له ژماره‌كان، جا گرنگه هه‌ر كه‌سه ناسنامه‌ی خۆی هه‌بێت و به ناسنامه‌ی خۆی به‌رگری له هزری، باوه‌ڕی، مه‌زهه‌بی خۆی بكات!

هەرئەوەش وای لەو ژمارەی ڕاڤەکاران کردووە، کە زۆر ئایەت تەفسیرێکی "پیاوی–نێری" بۆ بکەن، کەچی خودی قورئان دوورە لەو تێگەیشتنە.

لە سەرەتاوە وەکو گوتمان، ڕۆژهەڵاتناسەکان، سیکولەریستەکانی عەرەب و فارس و کورد هەموو لە سەر چەند خاڵێک کۆکن! کە هەموومانمان پێکەوە هێناوە یەکێك لە ئامانجەکانی ئەو گریمانانە دەپێکێن، کە لە دەسپێك باسمان کردووە. ئێمە باوەڕمان وایە، کە سەرچاوەی قسەکانی بەشێك لە سیکولەرە عەرەب و فارس و کوردەکان، تەنیا قسەکانی موبەشیرو هەندێ لە ڕۆژهەڵاتناسەکانە، نەك زادەی عەقڵ و تێفکرینەکانی خۆیان بێت!! بەلکو قسەکانی ئەوان دەجونەوە یان قسەکانیان لە سنووری ڕەخنەکانی قورەیشەکانی دەرەوەی بازنەی ئیسلامەتی تێپەڕ ناکات! قسەکان و ڕەخنەکانی ئەوان لە چەند خاڵێك کورت دەکەینەوە:

یەکەم. وەحی نەبوونی دەقی قورئان

هیچ گومانی تێدا نییە، کە لە نەزەر ئێمەی موسلمانەوە قورئانی پیرۆز سروشێکە و لە تەرەف زاتی خوداوە بۆ پێغەمبەر دابەزیوە. پەیوەندی کەلامی ئاسمان و زەوی لە ئینجیلەوە کۆتایی پێ

نەهاتووە، بەلکو خودا لە ڕێگای ناردنی قورئانەوە کۆتایی بەو پەیوەندیە کەلامیە هێناوە ! بە واتای کۆتایی پێ هێنانەکە ئاسمانیە، نەك مرۆڤکردە، وەك پیاوانی کەنیسە بانگەشەی بۆ دەکەن!

لە کتێبی " ٢٣ ساڵ پێغەمبەرایەتی " و "قورئان مەعصوم نییە" و "ئیسلام لە محەممەدەوە تا بن لادن " ئەو سێ کتێبە ڕەخنەیە لە قورئانی پیرۆز بە چەند کتێبێکی ئیسلامی وەڵام دراونەتەوە و کاری ئێمەیان ئاسان کردووە! ئێمە وەك ئەوان بە لاپەڕە و پەرەگراف وەڵامی ئەو کتێبانە نادەینەوە!! بە شێوەیەکی جیاواز قسە لە سەر قسەکانیان دەکەین، ئەمە مانای وا نییە کە ئەوەندە وەڵامەمان پێ نییە بە بەڵگە وەڵامی قسەکانی ئەوان بدەینەوە!!

ئەو کتێبانە هەموو دەڵێی یەك کەس نووسیەتی، بەڵام بە شێوەیەکی جیاواز ! لە ڕەخنە و قسەکانیان دەردەکەوێت، کە دەیانەوێ سیفەتی پێغەمبەری لە پێغەمبەری ئیسلام ڕادەماڵن و سیفەتی ڕیفۆرمخواز بە پێغەمبەری ئیسلام دەخشن! لە ڕاستیدا پێغەمبەری ئیسلام هەم دوا پێغەمبەر و هەم ڕیفۆرمخواز بووە.قورئانی پیرۆز وەڵامی قورەیشکانی کۆن و نوێ ئاوا لە چەند

دەقێکی قورئان باس دەکات: " خۆی دایهێناوە...گەلانی دی هاریکاریان کردووە! ئەفسانەی پێشینەکانە....زمانی مرۆڤە و پەیوەندی بە زمانی خوداوە نییە..." هەندێ لەوانە قسەی وا دەکەن: خودا بەو جۆرە نییە کە لە قورئان هاتووە! هەندێکیتر، هەر وەحی بوونی قورئان ڕەتدەکەنەوە و دەڵێن بەشێکی لە تەورات و ئینجیل وەرگیراوە! قورئان لە چەندەها دەق باسی ئەوە دەکات، " کە لە پێشتریش نوێژ و ڕۆژوومان بە سەر خەڵکی بەر لە ئێوە سەپاندووە " ئەمەش لە بنەڕەتدا، نەك ڕەخنە نییە لە قورئان، بەڵکو بە پێچەوانە وەڵامە، چونکە خەڵکی دژە ئیسلام نابێ ڕەخنەی ئەوە لە قورئان بگرن بەوەی لەو سروتە ئایینانە لە ئاڤێستا و تەورات و ئینجیل وەرگیراوە، بەڵکو دەبێ لە گەڵ قورئان دابن، کە ئەو کتێبانە و قورئان لە یەك سەرچاوە هاتوون، ئەویش خودایە نەك موحەممەد!! کاتێ کە پیاوانی دەسەڵاتی ئەنزیمەی عەرەب لە مەکە، شاندێکیان بە سەرۆکایەتی عەمری عاص و عبداللای ئەبی ڕەبیعە–پێش موسلمانبوونیان–بۆ لای نەجاشی پاشای حەبەشە نارد، کە ئەو موسلمانەی هاتوونە ئێرە لە ئایینی باب و باپیرانمان لایانداوە و لە سەر ئایینی تۆ (مەسیحیەت) نین و قسەی ناشرین بە عیسا و مریەمی دایکی دەڵێن، پاش ئەوەی

جەعفەری کوڕی ئەبو تالیب هەندێ لە سورەتی مریەم بۆ نەجاشی لە سەدەی شەشەم دەخوێنێتەوە، ئەویش، کە پاشای ولاتە، دەڵێت: ئەو وشانە و ئەوەی لە ئینجیل هاتووە لە یەك سەرچاوە هاتوون.هاوژێدەربوونی کتێبە ئاسمانییەکان لە هەندێ شت، وەك هەبوونی نوێژ و ڕۆژوو..بە قازانجی خودی قورئان تەواو دەبێ، کە خاوەنەکەی زاتی خودایە.

نووسەرێکی سیکولەری کورد ماوەیەك لە ڕۆژنامەیەکی کوردی چیرۆکەکانی ناو تەوراتی بڵاودەکردەوە، ئێستا کردوویەتی بە کتێب، مەبەستی بوو بڵێ ئەو چیرۆکانەی لە قورئان هاتوون لە تەورات وەرگیراون؟؟!!لە ڕاستیدا نە ئەو چیرۆکانەی لە تەورات هاتوون نە ئەوانەی لە یاساکانی حەمورابی و سۆمەریەکان هاتوون لە گەڵ ئەوەی لە قورئان هاتوون لە گێڕانەوە و تان و پۆ و بەشێ لە کارەکتەرەکان و ڕووداوەکان، ئامانج لێیان تەواو جیاوازە هەروەها دەربارەی ئایندەی هەندێ لە ڕووداوەکاندا هەندێ قسەی غەیب کراوە کە یەکەمجارە دەوترێ، کە نە عەرەبە قورەیشەکان نە جوولەکە و مەسیحیەکان لە تەورات و ئینجیلەکانیان پێشبینیان نەکردبوو!!

وێرای ئەمەش، جۆرج سیلی ڕۆژهەڵاتنناس لە ساڵی ١٧٣٦ دا دەنووسێ: " ئەوەی گومانی تێدا نییە، کە موحەممەد نووسەری قورئان و خۆی دایهێناوە............"لە لایەك دووبارە سیکولەری کورد ئەو مەسەلە کۆنە دووبارە دەکەنەوە کە تەمەنی بە قەد دابەزینی قورئانە، لە لایەکی تر شارەزووری ڕەحمەتی ٣٠-٤٠ ساڵێك نامیلکەیەکی لە بارەی ئەو مەسەلەیە داناوە و وەڵامی ئەو کەسانە دەداتەوە کە دەڵێن قورئان دانراوی موحەممەدە ! !

ئەو بەڵێن و ئاخاوتنانەی لە قورئاندا هاتوون ئەوە دەسەلمێنن، کە هیچ ژێدەرێکی مرۆڤکردە لە قورئاندا نییە و قورئان کەلامی ئەبەدی خودایە پەیوەستە بە دەسەڵاتی خوداوە.وەحیەکە لە خوداوە بۆ هەموو مرۆڤەوە ! !

دووەم: ئامادەگی وەحی یان کێشە لە نێوان وەحی و ئیلهام

چۆن بزانین و دان بەوە بنێین ئەو سروشەی بۆ پێغەمبەر هاتووە دروستە و دەکرێ ژیانی ئێستا و ئایندەی لەسەر بنیات بنێین ؟؟ یان ڕێکتر بە گوفتار و ڕەفتار لە سەری بژین ؟؟ جەستەیی و غەیبی لە گەڵ ئەو وەحیە ئیلاهیە بژین؟

ئەو سروشەی بۆ پێغەمبەر دابەزیوە هەموو کاتێ لە سەر بنەما و شەنگستی ئیسلامی بۆ غەیرە-ئیسلامی شرۆڤە بکەین ؟

هه‌روه‌ها ناشكرێ هه‌موو كاتێ سیكولاریزم بۆ بابایه‌كی ئیسلامی شیتاڵبكرێ، چونكه هه‌ردوو لا ناسنامه‌ی ئیسلامی و غه‌یره‌-ئیسلامیان وه‌رگرتووه، چونكه باوه‌ڕ و ئایدۆلۆژیایان جیاوازه له یه‌كتر!!

به حوكمی ئه‌وه‌ی "كتیبی پیرۆز "، كه په‌یمانی كۆن -ته‌ورات‌و په‌یمانی نوێ -ئینجیله، نه‌ك ته‌نیا به قه‌وڵی قورئان به‌لكو به قه‌وڵی ٢٠٠ زانای مه‌سیحی ئینجیل ته‌نها له سه‌دا شانزه‌ی ئاسمانییه-قه‌وڵی خودایه، ئه‌ویدی هه‌مووی قه‌وڵی مرۆڤه!!!!له لایه‌كی دی، هه‌ر چوار ئینجیله‌كه ناوی مرۆڤی له سه‌ره: ئینجیلی مه‌تی، ئینجیلی لۆقه.....!! ڕۆژهه‌لاتنناسه‌كان بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و ڕاستیه بپۆشن ئه‌وه‌یان بلاوكرده‌وه، كه ده‌بێ قورئان وه‌كو ئینجیل له ده‌ستی مرۆڤ به دوور نییه!! هه‌ر له‌و باره‌یه‌وه موبه‌شیره‌كان كتێبێكیان ده‌ركردووه به ناوی: ئایا قورئان مه‌عصومه؟؟ ئه‌و كتێبه به هه‌ندێ گۆڕانی كه‌مه‌وه كراوه‌ته كوردی!!! به هه‌ردوو لا تیۆرێكی نوێیان داهێنا به ناوی " خوێندنه‌وه به پیت " و" خوێندنه‌وه به مانا"، خه‌ته‌ری ئه‌و دووه‌ش ده‌رباره‌ی ده‌قێكی وه‌كو قورئانی پیرۆز هه‌ر یه‌كه‌ی به ته‌نها بێ، ترسناكه، چونكه هه‌ردوو پێكه‌وه‌ن!! ناكرێ پیته‌كی

قورئان یان وشه‌یه‌کی بگۆردرێ به پیتێکی تر یان وشه‌یه‌کی تـر ؟؟ چونکه قورئان که‌لامی خودایه و ئه‌ویدی که‌لامی مرۆڤه.زاتـی خـودا به‌ڵێنی داوه که قورئان بپارێزێت، بۆیه هه‌ر گۆڕانێك له بنیـاتی هـه‌ر وشه‌یه‌ك له قورئان ده‌رده‌که‌وێت، به‌ڵام زاتی خـودا بـه‌ڵێنی ئـه‌وه‌ی نه داوه که ئینجیل دوا کتێبی ئاسمانیی بێ و پارێزراو بێ.

جا ئه‌وه‌ی ده‌قی قورئان له هه‌ر ده‌قێکی جیا ده‌کاته‌وه ئه‌وه‌یـه که وه‌حی قورئان به له‌فز و مانا بووه ! ! ئه‌وه وه‌ك مه‌سه‌له‌ی بـه‌رز بوونه‌وه‌ی پێغه‌مبه‌ر بـووه بـۆ ئاسمـان ! ! قوره‌شـیه‌کان و هه‌نـدێ سـیکوله‌ری عـه‌ره‌ب و کـورد نکـۆلی لـه به‌رزبوونـه‌وه‌ی جه‌سـته‌یی پێغه‌مبه‌ر ده‌که‌ن؟! هه‌ر بۆ ئه‌وه‌ی گومان له یـه‌قینی مـرۆڤ بکـه‌ن، ئه‌وا ده‌ڵێن زاتێکی وه‌کو "ئیبن مه‌سعود" باوه‌ڕی ئه‌وها بـووه، کـه سوره‌تی "الفاتحه و المعودتین " لـه قورئـان نییـه ! ! ! ژماره‌یـه‌کی زۆر له کۆن و نوێیه‌کان وه‌ڵامی ڕه‌خنه‌گرانی ئه‌و قسه‌یان داوه‌تـه‌وه به‌وه‌ی نه ئه‌و قسه‌ی وای کردووه نه ئه‌و سێ سوره‌ته‌ش به‌شێك له قورئانی پیرۆز پێکناهێنن.

که‌سێکی وه‌ك د.سروش بـاوه‌ڕی وایـه، لـه پرۆسـه‌ی قورئـان لـه ئاسمانه‌وه (له لوح محفوظ) بۆ زه‌وی، **پرۆسه‌یه‌کی ئیلهامی بووه**، به واتای موحه‌مه‌د ته‌نها به گیان نه‌ك بـه جه‌سـته به‌رزبۆتـه‌وه بـۆ

دیداری خودا. چۆن شاعیر ئەندێشە دەکا و لە خەیالی خۆی لە بونیادی خۆی دەرناچێت، خودا لەو پرۆسەیە دانییە. ئەوەی ڕاستی بێت خودا لەو هاوکێشەیە ئامادەگی هەیە و بەشێوەی وەحی قورئانی لە ڕێگای فریشتە جبرایل قورئانی گەیاندۆتە پێغەمبەرەوە. پێغەمبەر بە جەستە بەرزبۆتەوە هەتا تەحیاتی نێو نوێژ لەو دیدارە ڕەبانیە دروست بووە. کەواتە ئەوەی بۆ موحەمەد هاتووە، سروشە–وەحیە، نەك ئیلهامی شاعیرانە.

سێیەم: خەتەری قورئان

هەندە نموونە لە قورئان و فەرموودەوە ناهێنین، هەرچەندە هەردووك سەرچاوەی باوەڕی ئێمەن، چونکە هەر خودی ئەو کەسانەی ڕەخنە لە قورئان و فەرموودە دەگرن باوەڕیان بەو دووە نییە!! خودا جگە لە قورئانی پیرۆز، بونەوەر و مرۆڤ خۆی لە بەر چاوی مرۆڤ داناوە تا بیر بکەنەوە. بونەوەر و مرۆڤ– نێر و مێ– دوو هۆکارن، کە موسلمان و نا–موسلمان وەك یەك بەشدارن قسەی لە سەر بکەن، چونکە هیچ کەسێك نییە کە باوەڕی بە هەبوونی ئەو دووە نەبێ! وێڕای ئەمەش، هەر مرۆڤێکی ژیر باوەڕی بەوە نییە ئەم بونەوەرە کە دەزگایەکی ئەلیکترۆنی گەورەیە لە خۆوە دروست

بووە !یان خالیقێكی نییە. شارەزووری بەر لە سی سالّ لە " ڕێكەوت لە تەرازووی ژێریدا " باسی لە ڕێكەوت كردووە، كە لە بەرانبەر پرۆسەی ئافراندنی بونەوەردا چەند لاوازە ! هەر دەڵێی سیزیفە بەرانبەر ئەو بەردە گەورەی هەڵیگرتووە هەرگیز پێی بە سەر چیا ناكەوێت !

خەتەری قورئان لەوەدایە، كە ڕاستی دەڵێت. پیاوێكی موبەشیر بە قوتابیەكانی دەڵێت: هەتا مەككە و قورئان لە دڵی موسلمان مابێ، ئێمەی تەبشیری هیچمان بەرانبەر موسلمانان پێناكرێت " بلاشیر دەربارەی كاریگەری قورئان دەنووسێ: " ئەوەندە كتێبە ئاینەكانی ڕۆژهەلات بینیووە، كەم بە قەد قورئان خەباتی هزری ئێمەی ئاوا نیگەران كردبێت، ئەوە تەنیا قورئانە داب و هزری ئێمەی ئاوا نیگەران كردووە." بۆ ڕۆژئاواییەكان مەسەلەكە هەر نیگەرانی و ئاڵۆزی و هزر لێ تێكچوون نییە، بەلكو قورئان وای لێكردووین هەست بە خەتەری قورئان بكەین! ! !نووسەری " موت الغرب " ئاوا باسی مردنی ڕۆژئاوا دەكات، كە ڕۆژهەلاتیەكان كاریگەریان لە سەر ڕۆژئاوا هەیە، ئەویش بە دالدانی ڕۆژهەلاتیەكان لە دەستی ئەو دكتاتۆرەكانی ڕۆژهەلات، كە دەولەتەكانی ڕۆژئاوا دروستی كردوون، نەك میللەت خۆی ! !هەروەها بوونی ئەو هەموو

موسلمانە لە ڕۆژئاوا، بە جۆرێك لە هەندێ وڵات بۆتە ڕەوەندێکی-جالیەیەکی- سەربەخۆ، بە قورئان بوونەتە خەتەرێکی گەورە لە سەر سیاسەتەکانی پیاوانی دەوڵەت و کەنیسە لە ڕۆژئاوا. با هەندێ غەڵەت حاڵی نەبن، قورئان لە سەر هیچ کەسێك خەتەر نییە، بەلکو خۆی ڕەحمەتە.

جا با بزانین ئەوە پیاوانی دەوڵەت و کەنیسەن سەرچاوەی خەتەرن یان قورئان ؟؟دیارە ئەوانەی ئەو قسانە دەکەن، وەك قورئان خۆی سێ جار دەفەرموێ " ئەوانە بە ڕاستی لە توانای خودا شارەزا –تەواو نایناسن– نین"

یەکەم دابەشکردنی کوردستان ئەوان بوونە بە ڕەسمی بە پێی پلانێك دابەشیان کردووە یان قورئان ؟؟ ئێمە چاك دەزانین کە سایکس و بیکۆ و سازانۆف ڕۆڵی سەرەکیان هەبووە لە دارژتنی پلانی دابەشکردنی کوردستانی عوسمانلی؟؟ ئەو دابەشکردنەوە چ کاریگەریەکی دەروونی لە سەر تاکی کورد کردووە ! ! ئەرێ ڕێکەوتنامەی لۆزان کێ بەستی و لە کوێ بەسترا ؟؟؟ ئەرێ ئەوەی لە کوردستان ناسیۆنالیستی کورد دەیکات سایکس–بیکۆی کوردی نییە و کاریگەری لە سەر تاکی کورد لەوەی ڕۆژئاوا زیاتر نییە؟!

+سایکس-بیکۆی ناسیۆنالیستی کوردی

وەبزانم کەسێك نییە شارەزای یان گوێ ی لە مێژووی سایکس-بیکۆی ناسیۆنالیستی یان تەبشیری رۆژئاوا نە بوویێ؟؟ یان لە ماهیەتی سایکس-بیکۆی سیاسی نە گات ؟! من لەم بابەتەدا قسە لە سەر ئەم مەسەلەیە ناکەم، هەرچەندە لە سەر ئەو مەسەلەیەش رای خۆم هەیە! ئایین جیاوازی رۆڵی بنەرەتی هەبووە ؟

دەسەڵاتی کوردی لە هەرێمی کوردساندا بە جۆرێکە هێندە لە راژەی کورد دا نییە وەك پێویست و چاوەڕێکراو !ئەوە نییە ئاخاوتنی من لە سەر دەسەڵاتی کوردیەوە لە سەرچاوەیەکی سیاسی جیاوەز و دژەوە سەرچاوەی نە گرتووە، بەڵکو لە عەقڵێکی جیاوەزەوە دروست بووە! بە حوکمی ئەوەی دەسەڵاتی کوردی بە موتلەقی دەسەڵاتێکی حزبی ڕێژەییە!! حیزب ئەوەندە هەژموونی سیاسی لە سەر بڕیارەکانی حکومەت هەیە، بە جۆرێك دەتوانین بڵێین حزب یەکسانە بە حکومەت، حکومەتیش یەکسان بێت بە حزب. چۆن وەختی خۆی دیگۆل دەیگوت: " من دەوڵەتی فەرەنسام، فەرەنسا منم " ئەدەبیاتی بەعسیش دەیگوت: " ئەگەر صدام شتێکی وت، ئەوا عیراق وتویەتی." یانی سیاسەتی بە

حیزبیکردنـــی حکومـــه‌ت کـــه‌لتوری حکومـــه‌تی کۆمۆنیـــستیه، فه‌ره‌نسیه، به‌عسیه....کوشتنی هێز و هزری تاکه، خه‌ته‌ره له‌ سه‌ر توانای تاکی بێ لایه‌ن.

هـه‌ردوو حیزبـی فـه‌رمانڕه‌وای کوردسـتان لـه‌ سـاڵی ١٩٩٦ ه‌وه‌ هه‌رێمی کوردستانیان جارێکی تـر دابـه‌ش کردۆتـه‌وه: ناویـان نـاوه‌ ناوچه‌ی که‌سك (سه‌وز) و ناوچـه‌ی زه‌رد !! ئـه‌و دابه‌شـکردنه‌ بـه‌ جۆرێـك بـووه‌ هـه‌تا خۆپیـشاندانه‌کانی هاوڵاتیـان لـه‌ سـاڵی ٢٠١١ مۆرکێکی تا ڕاده‌یه‌ك ناوچه‌گه‌ری و حیزبه‌گه‌ری ئـه‌و دابه‌شـکردنه‌ی پێـوه‌ دیـار بـووه‌ !! ئـه‌وه‌ شـازده‌ سـاڵه‌ هـه‌موو کابینـه‌کانی کوردستان نه‌یتوانیوه‌ ناوچه‌ی سه‌وز و زه‌ردی به‌شـێکی باشـووری کوردستان بکه‌نه‌وه‌ یه‌ك!!ئێستاشی له‌ گه‌ڵ دابێت بڕیاره‌کی سه‌وز له‌ ناوچه‌ی زه‌رد جێ به‌ جێ ناکرێ، ئه‌گه‌ر سه‌رۆکی سه‌وز سه‌رۆکی عیراقیش بێت !! به‌ پێچه‌وانه‌ش بڕیارێکی زه‌رد له‌ ناوچـه‌ی سـه‌وز پـه‌یڕه‌و نـاکرێ، ئه‌گـه‌ر سـه‌رۆکی زه‌رد سـه‌رۆکی هـه‌موو باشـووری کوردستانی ژێر ده‌سه‌ڵاتی کوردی بێت!!

هه‌رچه‌نده‌ ئـه‌م نووسـینه‌ زۆر لـه‌ سـه‌ر ئـه‌م بابه‌تـه‌ نـا دوێـت – چونکه‌ به‌ حیزبی‌و نا حیزبی زۆری لـه‌ سـه‌ر وتـراوه‌ و نووسـراوه‌–، به‌ڵکو له‌ سه‌ر دابه‌شکردنێکی زۆر خه‌ته‌رناك قسه‌ی خۆی ده‌کات!!

کە بە ڕای نووسەر، ئەگەر وا لێی بگەڕێین، زۆر ترسناکترە لە سایکس–بیکۆی ڕۆژئاوا و سایکس –بیکۆی سەرانی ڕۆژهەلات!!

دابەشکردنی دەسەلاتی کوردی لە سەر تاکەکانی نەتەوە ڕادەوەستێ، بە واتای هەژموونی سیاسی و سایکۆلۆژی لە سەر زۆربەی تاکی کورد دەبێت. ئەو جۆرە دابەشکردنەی دەسەلاتی کوردی هەر بە دەستی کورد بووە، کورد لە باشووری کوردستان دەکاتە دوو نەتەوەی جیاواز!! کەچی لە پاش چالدێران و زەهاب، ئەمە چەندین سەدەیە، بە فێلی مەزهەبی جیاواز هەتا ئایینی جودا، داگیرکەرانی کوردستانی گەورە نەیانتوانیوە تاکەکانی نەتەوە بکەنە دوو یان سێ نەتەوەی جیاواز!!! هەرچەندە باشووری کوردستان، ئەوەندەی ڕزگارکراوە!!، تەنیا سێ شارە، کەچی لە پەروەردەی ئەو سێ پارێزگایە سێ (زمانی) جیاواز دەخوێندرێت! لە پەروەردەی ئەو سێ پارێزگایە، لە جیاتی یەک زمانی ستاندەر وەک ئینگلیز و عەرەب، سێ زار و بنزاری جیاوازی کوردی دەخوێندرێت، بە مەش لە ئایندەیەکی نزیکدا سێ نەوەی لە یەکدی جیاواز لە نەتەوەیەک دروست دەبێت!!

مەسەلەکە دوور و نزیک پەیوەندی بە زمانی دایکەوە نییە، چونکە کورد هیچ کێشەیەکی لە گەلّ زمانی تورکمانی و سریانی

زەردەشتی

زۆر لەو كۆلكە ڕۆشنبیرانەی لە ئیسلام هەڵگەڕاونەتەوە، قسە لە سەر قورئان دەكەن، پەسندی زەردەشتی دەكەن بێ ئەوەی مێژووی پیاوانی زەردەشتی دەرك پێ بكەن.ئایا ئاڤێستا كۆنترە یان قورئان؟

زۆربەی سەرچاوەكان جەخت لە سەر ئەوە دەكەن، كە زەردەشتی لە سەردەمی میدیەكان ٧٠٠-٥٤٩ پێش زایین پەیدا بووە. هەندێ ژێدەر دیرۆكی دەركەوتنی زەردەشت بۆ ٦٥٠ پێش میلاد دەگەڕێننەوە.زەردەشتی ٦٥٠ + ٦١١ = ١٢٦٦ ساڵ پێش قورئان هەبووە، كەواتە ئاڤێستا ١٢٦٦ ساڵ پێش قورئان دابەزیوە.لەوەش زیاتر ئەسكەندەری مەكدۆنی دوای شەڕی ئەربیلا -٣٣١ پێش میلاد- ئێرانی داگیركرد، بە قسەی سۆزانیەك ئاگری لە كەلتور و ئایینی ئێرانی بەردا.لەو ساتە ئاڤێستا لە نێو ئەو ئاگرە سووتا. ئەو ئاڤێستایەی ئێستا بەردەستە دروستكراوی دەسەڵاتی ساسانیە.

توخوا ئەوپەڕی مردنی عـەقڵ و بیرکردنـەوە نییـە، کـە دەقێکی ١٢٦٦ سـاڵ بـەر لـە قورئـان بکەیـە مەنهـەجی ژیـان، لـەوەش ترسناکتر، ئەو ئاڤێستایە دروستکراو بێت!

مەسیحیەت

ئەگەر ئەو مێژووەی بۆ لە دایکبوونی مەسیح دانراوە ڕاست بێت، ئەوا مەسیحیەت حـەوت سـەدە لـە قورئـان کـۆنترە: ٥٧١ ڕۆژی لـە دایکبوونی حەزرەتی موحەمەد + ٤٠ ساڵ تەمەنی پێغەمبـەر =٦١١ ساڵ ئینجیل لە قورئان کۆنترە! مەسـیح بـۆ نەتەوەیـەکی دیـارکراو هاتووە، کەواتە بوونە مەسیحی کورد، ڕەنج بـە خەسـاریە، چـونکە کـورد لـە نێـو هاوکێـشەی مەسـیحیەتدا جێـی نابێتـەوە.هەرچـی موحەمەد پێغەمبەرە، پێغەمبەرێکی جیهانیە، خۆی هـەر نـەژادێکی هەبێت، پەیامەکەی جیهانیە و بۆ هەموو نەتەوەکانە.

کەواتە کـۆنێتی قورئـان درۆیـەکی هەڵخەڵەتێنـەرە، نـازانم چـۆن مرۆڤ چارەنووسی خۆی دەداتـە دەسـت دەقێکـی شـێوێندراو؟؟ لـە دەقێکی دروست و ساغ هەڵدێت؟

پێنجه‌م: که‌لتورکوژی

ئیسلام به‌وه تاوانبار ده‌کرێ، که دینێکه کار له سه‌ر کوشتنی که‌لتوری دینی دی ده‌کا.بزانین ئه‌و بیرۆکه له کوێوه سه‌رچاوه‌ی گرتووه:

ئه‌سکه‌نده‌ری مه‌کدۆنی سوتاندنی ئاڤێستا

هه‌ر چۆنێ ناسنامه‌یه‌ك بۆ ئاڤێستا داده‌نێن گرینگ نییه، به واتای ئاسمانی بێ، قورئان قه‌بوڵیه‌تی، زه‌مینێ بێ، هه‌ر قه‌بوڵیه‌تی چونکه هیچیان دژ به گوتاری قورئان نیین، له هه‌ردوو ڕووه‌وه قورئان باوه‌ڕی وایه که پاش دابه‌زینی قورئان ده‌بێ ته‌نیا ئیش به قورئان بکرێت.سیکیوله‌ری کورد وه‌ك سیکیوله‌ری عه‌ره‌ب ئه‌فسانه‌ی ئه‌وه بڵاوده‌کاته‌وه، که له‌شکری ئیسلام ئاڤێستا سوتاندووه!! ئه‌و بانگاشه‌یه دوور له ڕه‌وتی ڕوداوی مێژووه.له ڕاستیدا ئه‌سکه‌نده‌ری مه‌کدۆنی دوای شه‌ڕی ئه‌ربێلا ٣٣١ پێش میلاد، به واتای ٣٣١+٦٢٨ =٩٥٩ ساڵ پێش هاتنی ئیسلام بۆ کوردستان، ئاڤێستا به ده‌ستی ئه‌سکه‌نده‌ر سووتابوو.

هۆلاکۆ کەلتوری بەغدا دەسووتێنێت

بەغدا لە سەردەمی عەباسیەکان پایتەختی سیاسی ئیسلامی بوو. لە سەردەمی لاوازبوونی دەسەلاتی ئیسلامی، بە هۆی ڕابواردن و خۆشگوزەرانیەوە. بەلام لە وەختەکانی دی موسلمانان گەورەترین کتێبخانەیان دروستکردبوو، کتێبی لاتینی و گریسی و عەرەبی تێدابوو، هۆلاکۆ پاش گرتنی بەغدا ئەو هەموو کەلتورەی لە ئاوی دەجلە کرد!

مەسیحیەکان کتێبخانەی قورتبە دەسوتێنن

ئەگەر فەلەکان دەسەلاتیان هەبێ، قەبوڵی جولەکایەتی و ئیسلام ناکەن، پرۆسەی دادگای پشکنین باشترین بەلگەیە هەروەها لە سەردەمی نوێش شەڕی بۆسنا و ئەلبانیا و چیچان بەلگەن لە سەر هۆڤانیەتی گاورەکان.

کتێبخانەی قورتبە چی لە کتێبخانەی بەغدا کەمتر نەبوو، بەلام مەسیحیەکان هەموویان سووتاند!

جا سیکیولەری کورد ئەو کەلتوری کتێبکوژی دەخاتە ملی ئیسلامەوە تەنیا بۆ ناشرینکردنی ئیسلام!

بەشی چوارەم

سیکیوڵاریزمی کوردی

لە تاکەوە بۆ حیزب

سێکشنی یەکەم

ئەوسا مەسەلەی (نەتەوە)یان، وە پێش (ئومەی ئیسلامی) ئێخست‌و هەریەکێ باوەڕی بەو تێزەی ئەوان نە بوویێ بە (شعوبی) ناویان دەبرد هەروەها (غەیرە عەرەب) یان بە (مەوالی) دادەنا. لەناو دەسەلاتیش پەیڕەوی تیۆری (اهل الثقة قبل اهل الکفاء) یان دەکرد! لەو نێوە، چەند یاخی بوونێك لە دژی ئەو جۆرە دەسەلاتە نەك دینەکە بەرپابوون – هەتا ساڵی ٧٥٤ کۆتایی بەو دەسەلاتە هات! لە ناو ئەمپراتۆرییەتی عەباسی و عوسمانیش شێوازی حوکمڕانی نەگەڕاوە بۆ "شورەیی"...لە سەر ئەو مێژووە و کەلتورەوە

بەشێك لە سیکولاریزمی کوردی، سەرەتای حوکمی ئەمەوی بە دەرکەوتنی (عەلمانییەتی ئیسلامیی) ناودەبەن. ئەم (ڕا) یەش دووبارەکردنەوەی ڕای ڕۆژهەلاتناسەکان و (ڕا) یەکەی (عەلی حەرب)ە. وێناکردنی دەسەلاتی ئیسلامی بەدەسەلاتی کەهنووتی کەنیسا زۆرێك لە ڕۆژهەلاتناس و عەلمانییەکانی ڕۆژهەلاتی بە ئاراستەیەك دابردووە کە ئایەتی (شاورهم في الأمر) و (میساقی مدینة – کە تەواوی مافی هاولاتیبوونی) بۆ هەمووان لەخۆگرتبوو، بانگەشە بۆ عەلمانییەتی ئیسلامی بکەن، بەلام ئەمە ئیسلامە کە مامەلە لەگەڵ (دین) و (دنیا) دەکات و دەسەلاتی کەهنووتی لە

دەوڵەت ڕەتدەکاتەوەو ڕوویەرێکی گرنگ لەبەردەم زەین و هزر و بیرکردنەوەی مرۆڤ والآ دەکات کە بەشداریێ لە شەریعەت و فیقهی ئیسلامی!

بزاڤی سیکۆلاریزمی کوردی - کە هێشتا خاوەن ئۆرگان و ناسنامەو ڕوئیای خۆی نییە و دەرهاوێشتەی ئەزموون و ئەدەبیاتی حیزبی ئایدیۆلۆژی کوردی سەردەمی ململانێی شاخە..هەروەك چۆن حیزب ڕەخنەی لە عەقڵ و کەلتوری ئیسلامییەوە دەگرت و شێوەیەکی ئەفسانەیی و ئوستوریی لە زەین و هزری موریدەکانی دەچاند...لە مەش زیاتر مەسەلە ئایدیۆلۆژییەکان فاکتەری لێکهەلوەشانەوەی حیزبی عەلمانی -مارکسی کوردی بوون...لە ناو ئەزمونی حوکمڕانی کوردیا حیزبی لائیکی کوردی لەبەر چەند هۆیەك نەیتوانی لە سەر پرۆژە مارکسیەکەی بەردەوام بێ و ڕەخنە لە ئیسلام بگرێ: هەرەسی شیوعیەت لە سۆڤیەت و ولاتە سۆشیالیستەکانی ئەوروپای ڕۆژهەلات هۆکاری بنەڕەتی لاوازبوونی پرۆژەی حیزبی سیکیۆلاریزمی کوردی بوو هەروەها، سیستەمی کۆمەلگای شار وەك شاخ نییە حیزب دەیزانی ناتوانێ چیتر کار لە سەر ئەو پرۆژە سیکیۆلاریزمییە بکات... لێرە دەوری ڕاستەوخۆی حیزبی مارکسی - کۆمۆنیستی لە پرۆژەکە تەواو بوو! ! پرۆژەکە

تەسلیم بە ئەو نوسەرانەی بە ناو دەرەوەی حیزب کرا و بودجەیەکی چەور بۆ ئەو پرۆژە کۆنە نوێیە تەرخانکرا، بە جۆرێ لە دوای بالآدەستی ئەمریکا لە ناوچەکەدا، چەند رۆژنامە و گۆڤارێك تەرخان کران بۆ رەخنە گرتن لە ئیسلام و دیاردەی ئیسلامی، ئەو جۆرە میدیایەش، ناسراوە بە میدیای سێبەر، کە بە شێوەیەکی ناراستەوخۆ کار بۆ حیزبی سیکیولەری کوردی دەکات.

بەرەی بە ناو رۆشناکبیری سیکیۆلاریزمی کوردی لە چەند رێگایەکی تر، جیاواز لە حیزب دەیەوێ (رەخنە) لە قورئان بگرێ ! ئەو جۆرە گوتارەش لێڵی و تارماییەکی زۆری لە مەناوی خۆی هەلگرتووە. ئەو ناراستە نا-روونەی ئەو گرووپە، گوتاری بەشێك لە حیزبی ئیسلامیی کوردیشی تووشی نا-روونی کردووە. ئەوان، بەزۆری، قسە لەسەر شەریعەتی ئیسلام و باری کەسێتی و شەریعەتی ئیسلام و دەستووری هەرێم و چەند ژنی دەکەن.و تەئویلکرنی هەندێ ئایەت بە پێی شەنگستەکانی مێژووگەرایی ئەرەکۆن و هێرمۆنتیکای ئەبو زێدەوە....هتد دەخوێننەوە، هەموو ئەمانەش بە شێوەیەکی ناڕاستەوخۆ (بانگەشەکانی) ئەرەکۆن دووبارە دەکەنەوە.

شەریعەتی ئیسلامی بە گوێرەی لێکدانەوەی مەزهەبی داڕێژراوە ئەمەش وایکردووە بوارێکی زۆر لە هەموو شوێنکاتێکدا لەبەردەم عەقلی سەلیمی مرۆڤێکی سەلیم والآبێ. یاسای باری کەسایەتی عێراقی بە زۆری لەسەر بنەماکانی ئیسلام داڕێژراوە و دەستووری هەرێمیش لەبەندی شەشەم بنەماکانی شەریعەتی ئیسلامی بە سەرچاوەیەکی سەرەکی یاسادانان داناوە.

چەسپاندنی ئەم برگەیە لە حکوومەتی عەلمانی کوردی دەگەڕێتەوە بۆ دەسەلاتی بەغدا و کاریگەری ئیسلامییەکانی کوردستان!

گرووپی سیکولاریزمی کوردی ئەو بڕیارەی حکوومەتی (عەلمانی مەدەنی) کوردی بە (هەڕەشە) لەسەر ئازادییە ڕەهاکانی خۆیان دادەنێن و هەروەها وەك ئەرەگۆن بانگەشەی ئەوە دەکەن، کە چۆن دەبێ شەریعەت لە یاسا و دەستووری وڵات جێگیر بکرێ ؟! لەو بارەیەوە، ئەو گرووپە خەریکی (ئیمزا کۆکردنەوەی) خەڵکی عەوام و کەسانی وەك خۆیان بوون بۆ ئەوەی ئەوە نەچەسپێ!! بەلام بزاڤەکەیان هیچی پێنەکرا !!!

چه‌ند ژنی، یه‌کێ له‌و مه‌سه‌لانه‌یه که هه‌ردوو عه‌لمانییه‌تی کوردی زۆر کاری له‌سه‌ر ده‌که‌ن و ئه‌و ڕێپێدانه‌ی (خودا له ئایه‌تی سێ ی سوره‌تی (النساء) " یان به ناهه‌ق و سه‌رده‌م به‌سه‌ر چوو ناو ده‌به‌ن یان بۆ چه‌واشه‌کردنی خه‌ڵکی عه‌قڵ ده‌ڵێن چه‌ند ژنی ته‌نها به پێغه‌مبه‌ر و سه‌حابه په‌یڕه‌و ده‌کرێ!!!. ئه‌مه‌ش هه‌ر دووباره‌کردنه‌وه‌ی ڕایه‌کانی ئه‌ره‌گۆن و نه‌سر حامد ئه‌بو زێده، که هه‌وڵیان ده‌دا له په‌نای (تیۆری ڕه‌خنه‌ی مێژووگه‌رایی) و هه‌رمۆنتیکا شکۆ و پیرۆزی قورئان نه‌هێڵن و خوێندنه‌وه‌ی تری بۆ بکه‌ن به‌وه‌ی ماناو مه‌دلووله‌کانی قورئان وه‌ك هه‌ر ده‌قێکی ته‌ورات و ئینجیل به گوێره‌ی زه‌مان و مه‌کان ده‌گۆڕێن !

ئه‌و ته‌ئویل کردنه، ده‌سه‌ڵاتی قورئان په‌ك ده‌خات، چونکه ئه‌و ئایه‌ته به هیچ ئایه‌تێکی دی قورئان (نه‌سخ) نه‌کراوه. ئه‌فسوس به‌شێك له ڕۆناکبیرانی حیزبی ئیسلامیش (شه‌رم) له‌م ئایه‌ته ده‌که‌ن ! هه‌تا په‌روه‌رده‌ی به‌شێك له خوشکانی ئیسلامیش به‌ده‌ر نییه له کاریگه‌ری دیماگۆژیه‌تی سیکولاریزمی کوردی !

نووسه‌ری (ئۆقیانووسێك له تاوان) له چاوپێکه‌وتنێکدا ده‌ڵێ دیارده‌ی له‌شفرۆشی زۆربه‌ی شاره‌کانی کوردستانی گرتوته‌وه به جۆرێ ته‌نها له هه‌ولێر و سلێمانی زیاتر له دوو هه‌زار (له‌شفرۆشگه)

هەن ! ! لە بەرانبەر ئەوە، بزاڤی سیکۆلاریزمی کوردی، دەسەلاتی عەلمانی کوردی تاوانبار دەکات بەوەی بەشێك لە بەرپرسەکانیان لە پەتای ئەو دیاردەوەن !

باوەڕ ناکەم هیچ ئیسلامییەك گومانی لەو فەرموودەی پێغەبەر (سەلامە خوای لەسەر) هەبێ کە دەفەرموێ "باشترین سەردەم، سەردەمی منە، پاشان سەردەمی دوای من،...." قورئانیش لەبارەی ئەوانەوە دەفەرموێ "رضي الله عنهم ورضوا عنه". لەو سێ سەردەمەدا: سەردەمی پێغەمبەر، سەردمی سەحابە، سەردەمی تابعین – دیاردەی چەند ژنی زۆربەی کۆمەلگای ئیسلامی گرتبوەوەو هیچ ئاریشەیەکی کۆمەلایەتیش لە ئارادا نەبووە، کە هەرەشە بێ لەسەر ئافرەت وەك ئەمڕۆ لەسایەی سیکۆلاریزم و عەلمانییەتی ڕۆژئاواو ڕۆژهەلات خەریکە هەموو ڕێزو شکۆ و قەدرێك لە ئافرەت دەسەنرێتەوە ! ! نازانم ئەو بێڕێزییە سێکسییەی لە فیلم و ڕێکلام و دەزگای ڕاگەیاندنی ڕۆژئاوا بە ئافرەت دەکرێ... مافە دەدرێ بە ئافرەت ؟!

ئەم (کۆششە) ی سیکۆلاریزمی کوردی، بێ دەنگی و شەرمی بەشێك لە ئیسلامیی کوردی ناڕاستەوخۆ کوشتنی قودسیەت و حەتمیەتی قورئان ناگەیەنێ ؟! یان هەر ڕێك تەسلیم بوون بە

بانگگەشـەکانی ئـەرەگۆن و ئـەبو زێـد ناگەیـەنێ بـەوەی دەبـێ (مێژووییەتی) قورئان بچەسپێ ؟!

هەموو ئەلتەرناتیڤەکانی چەند ژنی: مانەوەی قـەیرە و کوشـتنی حەزی ئەو ئافرەتانە لە سێکسی شەرعی و پەرەسـەندنی (زەواجـی عورفی) و (زەواجی موتعە) و (گێرلفرێنـدی ڕۆژئـاوایی) و (دۆسـت و قل و یار) ی کوردی.... شەرمەزاری نیین بۆ مرۆڤایەتی ئافرەت ؟! ئەوە سیکۆلاریزمە، لای ئاساییە لەشفرۆشی هـەبێ هـەتا لەهەنـدێ ڕۆژنامـە کردنـەوەی (مـەلها) بـە پێویـستییەك دەزانـن بـۆ دامرکاندنەوەی شەهوەی پیاو !! هەتا ئافرەتێکی سیکۆلار دەڵـێ: ئـەو پیاوانـەی لـەدەرەوە سـێکس دەکـەن، ئاریشەیان لـە ماڵـەوە لەگەڵ ژنەکانیان کەمترە یان ئافرەتێکی مارکسی لـە ئـێن ئـاڕ تـی دەڵێت: " بەستنەوەی ئازادی سێکسی ژن بـە عـاداتی کۆمـەڵگاوە، ڕێگرتنە لە بەردەم حەز و ویستی ژن هەروەها بوونی هـەر یاسـایەك بریتیە لە تەسککردنەوەی ئازادی–بە کورتی من لەگەڵ ئـازادی بـێ قەید و شـەرتم !" نـازانم لـە عـەقلی ئەوانـەدا، هاوسـەرگیری تـەنها بریتییە لە تێرکردنی ئارەزووە سێکسییەکانی پیـاو ؟ ئـەدی ژن ؟! ئەویش وەك پیاو (لەشکڕ) ڕێی پێ بـدرێ لەشـی لـە ڕقـی خیانـەتی زەوجی پیاوەکەی هەڕاج بکات ؟!

بیرمەنددەکانی ڕۆژئاوا مەندەهۆشن بە گیانی هاوسەرگیری کوردی، هەتا دەسەلاتدارێکی ئەورووپا لە دیدارێکی لەگەڵ ڕۆژنامەی (ڕووداو) بە ئاشکرا وتوویەتی ئەوەی ئێمە بە خۆمان کرد ئێوە نەیکەن !!

ئەلتەرناتیڤی ئەو (بەشە) ی ئیسلامیی کوردیش چی یە کە شەرم لە ئایەت چەند ژنی دەکات ؟! زەواجی فرێندە ؟ زەواجی مسیارە ؟!

لە لایەکی تر، بزاڤی سیکۆلاریزمی کوردی دەیەوێ وەک ئەرەکۆن و ئەبو زێد و حەسەن حەنەفی.... هتد کار لەسەر چیرۆکەکانی قورئان بکات و ئەو چیرۆکانە بە ئەفسانە و ئەستوورە ناو ببات. ئەمەش وەنەبێ شتێکی نوێ بێ، قورئان پێش ڕۆژهەلاتناسەکانیش قسەی قوڕەیشییەکانی لەم بارەیەوە ڕاگەیاندووە.

ئەو باسانەی ئەوان دەیکەن هیچی زادەو بیرکردنەوەو دۆزینەوەی عەقڵی خۆیان نییە، بەڵکو چەند نووسەرێکی عەلمانی عەرەبی بانگگەشەی ئەوە دەکەن، کە ئەو چیرۆکانەی قورئان لە (تەورات) یش دا هەن و قورئان لەوانی وەرگرتووە !! هەروەها

وەك ئـــەرەگۆن دەڵێـــت ئەوانـــە (حیکایـــەتن) ئەســـتوورپین.... باسکردنی بەشێك لە چیرۆکەکانی ناو تەورات لە قورئانـدا دەلالـەتی یەك گوتـاری و یـەك سەرچـاوەی ئاییـنـە، بـەلاّم بـەحوکمی ئـەوەی تـەورات گۆڕانکـاری تێـدا کـراوە، چـیرۆکەکانیش بـە شـێوەیەك داڕێژراونەتـەوە بـە هـیچ جـۆرێ سـیماو ئـەدگاری ئاسمانیـان پێـوە نەماوە !! هـەروەها ئـەرەگۆن و مارکـسییەکان بـە هـۆی میتـۆدی ڕەخنەی مێژوویی و ئەنسرۆپۆلۆژیای ئایین و کۆمەڵناسی مەعریفـەو هەڵوەشاندنەوە ئەو دەقانەی (تـەورات)یـان وەك دەقێکـی ئـەدەبی یـــان مێـــژوویی هێـــشتۆتەوە، کـــە هـــیچ قودســـیەتێکی بـــۆ پێغەمبەرەکانیش نەهێشتۆتەوە، بەلاّم ئەوەی بەوردی لە تـەکنیکی گێڕانـەوە Narration Techniques و بینـا و سترەکـچەری چیرۆکەکان و پیمـە دیـار و نادیارەکـانی (Overt and covert themes) ی قورئـان ورد بێتـەوە بـۆی دەردەکـەوێ ئـەو شـێوە داڕشـتنە، داڕشـتنی مـرۆڤ نییـە و ڕووداو (event) و تـان و پـۆ (plot) یـەکانی لەگـەڵ هـیچ چـیرۆکێکی (تـەورات) و حەکایـەت و ئەفسانەی گەلان تێك ناکاتەوە !!

سێکشنی دووەم

سیکیولاریزمی کوردی و حزبی کوردی

سیکیولەریزمبوونی حیزبی کوردی مێژوویکی کۆنی هەیە وا خەریکە بەرەو سەدەیەك دەچێت.چەپبوون و عەلمانیبوون بیرۆکەی ئەمڕۆ نییە.

لەم نووسینەدا لە بریتی عەلمانیەت بە زۆری لایسیزم یان سیکیولاریزمی ڕۆژئاوا بەکار دەهێنم. سیکیولاریزم لە ئەورووپا بە واتای "دنیایی، نادینی " بە کار دەهێنن، کەچی عەلمانیەت لە ڕۆژهەلات بە واتای " دنیایی و نا-دینی"، کە واتای دروستی خۆیەتی، بە کاری ناهێنن، بەلکو واتاکەی بە ئارەزووی خۆیان دەگۆڕن و واتایەکی دی بۆ زیاد دەکەن..

لە لایەکی ترە، هەروەك ناونیشانەکە پێشنیاز دەکات، پێم خۆشە لە سترەکچەری سیکیولاریزمی ڕۆژهەلاتی بدوێم وباسی کاریگەری سیکیولاریزمی ڕۆژئاوا لە سەر فراژووبوونی ئەم چەمکە لە ئەدەبیاتی سیاسی کوردی بکەم. بە حوکمی ئەوەی حزبی کوردیش هەر لە سەر بنەماکانی ئەو جۆرە سیکیولاریزمە دامەزراوەو ڕوئیاو پەیامیشی هەر زیاتر کۆپی ودێژەپێدەری ئەوانە، لەم بوارەش، کە قسەی لەسەر کراوە بۆیە نوسینەکە لەم چوارچێوەیە دەرناچێ و ڕوبەرەکەی هەرئەوەندە دەبێ، نەك شامیل و هەمەلایەن بێ و باسی ترسناکی ئەو بیرۆکە لە ڕەوتی حزبی کوردی سیکیولەر دەکەم.

سیکیولاریزم و ئاریشه‌ی زاراوه له ڕۆژهه‌ڵاتدا

وا ده‌خوازی زیاتر له سه‌ر چه‌مکی سیکیولاریزم له باشووری کوردستان تاوتوێ بکه‌م، چونکه جگه له‌وه‌ی زێده‌ری زۆر به‌لای کورد بووه، نیفاقێکی سیاسی له وڵات دروستکردووه.

ڕۆشه‌نبیر و حزبی ڕۆژهه‌ڵاتی کێشه‌ی ڕاگه‌یاندنی ناسنامه یه‌کێ له ئه‌دگاره بنه‌ڕه‌تیه‌کانی (ئه‌وه).ناتوانێ له (نیفاقی سیاسی) (نیفاقی کۆمه‌لایه‌تی) و (نیفاقی ئاینی) ڕزگاری ببێ، چونکه (مانه‌وه‌ی) و (هه‌بونی) وابه‌سته‌ی ئه‌و حاڵه‌ته‌ن! ناتوانێ وه‌ك سیکوله‌ری ڕۆژئاوا له‌و حاڵه‌ته ڕزگاری ببێ! ڕونتر و ڕاشکاوانه تر بێژین، ئه‌و خوێنده‌وار و قه‌ڵه‌م به‌ده‌ست و شه‌هاده‌دارانه‌ی ڕۆژهه‌لات ئه‌وانه‌ی ده‌یانه‌وێ له ده‌ره‌وه‌ی هه‌ژمونی دین و دونیا وڕوئیای دین، به تایبه‌تی ئیسلام بژین هه‌ر (ده‌نگ) یان (جورئه‌ت) ناکه‌ن ته‌واو ئه‌وفه‌لسه‌فه سیاسیه، یان ئه‌و ئایدۆلۆژیا نادینیه‌که‌ی باوه‌ڕیان پێ یه به دروستی گوزارشتی لێبه‌که‌ن.هه‌رچه‌نده هه‌ندێکی که‌م هه‌ن نه گوێی ڕاستی وه‌رده‌گری، نه زمانیان بۆ ڕاستی قورئان به کارده‌هێنن وه نه مێشکیان بۆ وه‌رگرتنی ڕاستی به کارده‌هێنن !

ڕۆژئاوایەك دەڵێ ئەوانە وەك بۆق وان هەر (قیڕەیان) دێت، هەرکە لێیان نزیك دەبیەوە بۆ ئەوەی بزانی چی یان دەوێ (بێ دەنگ) دەبن.ئەو جۆرە ڕۆشنبیرانە لە پارتی سیاسی خراپترن، چونکە هەر ج نەبێ ناسنامەیەکی ڕوونیان نییە !!

هەر لەسەر ئەو شەنگست و بنەمایانە هەموو هزر و ئایدۆلۆژیاو فەلسەفەیەکی سیاسی ڕۆژئاوایی بە (لێڵ)ی لە ڕۆژهەڵات قسەی لە سەر دەکەن.

دیتن و تێڕوانینی ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوا وەك یەك نەکارێکی ئەکادیمیە نە ڕۆئیایەکی دروستە، چونکە ئەو (دووە) تەولو پڕ تارماییە لە یەك جودان، هەرچەندە لە بنەڕەتدا یەکن، نزیك یەکن! لەلایەك تیۆردارێژەرانی ڕۆژئاوا وا ڕۆژهەڵات و قورئان بۆ تاکەکانی خۆیان وێنا دەکەن ، کە ئەو دووە، بە تایبەتی قورئان، دەبێ تاکی ڕۆژهەڵاتی هەر لە ململانێ و بەرپاکردنی توند و تیژی دابێ ! پیلانەکە و تۆمەتەکە لە سەر خۆیان رادەکەن و دەیخەنەوە ملی قورئانەوە!

بۆ ئەوەی لە چوارچێوەی ناونیشانەکەوە دەرنەچین، با هەر لە سیکولاریزمی حیزبی کوردی بدوێین. لە ڕۆژئاوا بەڕاشکاوی لە ڕووی

زاراوە و چەمك و زمانەوانیەوە دان بەوە دەنێنن، کە سیکۆلاریزم بزاڤێکی نا دینیە -(فەرهەنگی ئۆکسفۆرددا)ئاوا ڕاڤەی زاراوەکە دەکات: دنیایی، مادی، نائایینی، حکومەتی دژ بە کەنیسە... ، هەروەها دەربارەی زاراوەکە هاتووە: بزاڤێکی جڤاکیە ئامانجی گۆڕینی ڕەوتی بایەخدانی خەڵکە لە بایەخدان بە (ئاخیرەت وقیامەت) بۆ بایەخدان بە دنیا دەگەیەنێت! لەوێ (دین) و (پیاوی دین) و (هەژمونی دین) و (پەیوەندی پیاوانی دین) و (دەسەڵاتی سیاسی) وڵات، گەورە ترین هەڕەشە بوون لە زات و ڕونیا و هزری مرۆڤەوە - لەوێ کۆمەڵێك هۆکار وەك هۆکاری هزری و سیاسی و و شارستانی و کۆمەڵایەتی و ئابوری حازر بوون بۆ ئەوەی زانا و ڕۆناکبیر و سیاسەتمەدارانی ڕۆژئاوا پشت لە کەنیسە و دام و دەزگای بکەن و حکومەت بە بونیاتی نادینی دامەزرێنن!

بێ گومان ئەو هۆکارانە لە ڕۆژهەڵات دەرنەکەوتوون بۆ ئەوەی لە ڕۆژهەڵات شۆڕشێکی سیکۆلاریزمی بەرپابکرێ. ئەمە وەنەبێ ڕای کەسانی دەرەوەی بازنەی سیکۆلاریزم بێ، بەڵکو هەتا لە ناو توێژەرانی ئەو بوارەش ڕایەکی ئەوها هەیە، پڕە لە ئاماژە بە ڕای علی حەرب و محمدئەرکۆن و حەسەن حەنەفی....هتد. ئەو سێ یە باوەڕیان وایە بنەماکانی سیکۆلاریزم لە ئیسلام دا هەن، علی حەرب

له (نقدالحقیقه) بانگه‌شه‌ی ئه‌وه ده‌کات، که له سه‌رده‌می ده‌وڵه‌تی مه‌دینــه‌وه بنــه‌ماکانی (ســیکیولاریزمی) لــه گوتــاری ئیــسلامی ده‌رکه‌وتون.ئیسلام هه‌ڵگری کۆمه‌ڵێك واتـاو ده‌لـه‌لاتی جیـاوازه لـه هه‌ناوی خۆشیدا شتێك له عه‌لمانیه‌تی هه‌ڵگرتوه.

محمد ئه‌رکۆن هه‌وڵی ده‌دا له ده‌قه پیرۆزه‌کاندا هه‌نـدێ ئـه‌دگارو ســیما بدۆزێتــه‌وه بــۆ ئــه‌وه‌ی ڕاڤــه و تــه‌ئویلێکی (عــه‌لمانیبونی) ئیسلامی پـێ بکـات.ئـه‌ره‌کۆن لـه (الفكـر الإسـلامي قرئـأة العلميـة) ده‌ڵێت: عه‌لمانیه‌ت له هه‌ناوی قورئـان و ئـه‌زمونی مه‌دینـه‌دا بـوونی هه‌یه، هه‌روه‌ها له ده‌وڵه‌تی ئه‌مه‌وی و عه‌باسی ده‌وڵـه‌تی عـه‌لمانی بون نه‌ك ئاینی، له لایه‌کی تر به حکومی ئـه‌وه‌ی هـزری ئیـسلامی و شـه‌ریعه‌ت و فقهـی ئیـسلامی زاده‌ی بیرکردنـه‌وه و خوێنده‌نـه‌وه و تێڕوانینی مرۆڤن بۆ هـه‌ردوو ده‌قـی قورئـان و فـه‌رموده، بۆیـه لـه دیـدگای ئیـسلامدا، بـه پێـچه‌وانه‌ی ئینجیـل، مـرۆڤ به‌شـداره لـه شـرۆڤه‌کردن و بڕیـاردان. هـه‌روه‌ها هـه‌ر چـوار مه‌زهـه‌بی سـوونی و چه‌ند مه‌زهه‌بی شیعه به‌ڵگه‌ن لـه یاسـاغ نـه‌کردنی عـه‌قڵی مـرۆڤ لـه خوێندنــه‌وه و تێگه‌یــشتنی ده‌ق و تیــۆری قیــاس بــۆ ده‌ره‌وه‌ی ده‌ق!

ئه‌وانه توێژه‌رێکی وه‌ك حه‌سه‌ن حه‌نفیان وا لێکردوه لـه کتێبـی (الإسلام لا یحتاج علمانیة غربیـة) بنوسـێ: " شـه‌ریعه‌تی ئیـسلامی شـه‌ریعه‌رتێکی وه‌زعیـه‌– ده‌سـتکردی مرۆڤـه–و لـه سـه‌ربنه‌مای به‌دیهێنانی به‌رژه‌وه‌ندیه گشتیه‌کان، کـه تایبه‌تمه‌نـدی شـه‌ریعه‌تن: (زه‌رورات، حاجیات، ته‌حسینات) دامه‌زراوه ! " عه‌لمانیه‌کانیش بۆ به‌رجه‌سـته کردنـی ئه‌مانـه کارده‌کـه‌ن، بـه‌لام لـه شارسـتانیه‌تی خۆرئاوای وه‌رده‌گرن نه‌ك شه‌ریعه‌تی ئیسلامی."

ئـه‌م جـۆره تێڕوانینـه بـۆ هـه‌بوونی بنـه‌ماکانی سـیکۆلاریزم لـه قورئـان و ئـه‌زمونی ئیـسلامدا خـۆی له‌خویـدا نیفـاقێکی سیاسـیه، چونکه ئیسلام دین و دونیایـه، حـوکمی ئیـسلامی حـوکمێکی دینـی که‌هنوتی نییه‌و هیچ حوکمڕانێك (پیرۆز) نیه دنیاو به‌شـه‌کانی دونیـا له دین جودا ناکرێنه‌وه و ئه‌و (دونیـا)یـه‌ی لـه قورئانـدا وێنـاکراوه وه‌ك ئه‌و (دنیا)یه‌ی سـیکۆلاریزم نییـه، لـه‌م ڕوانگـه‌وه هـه‌ر لێڵـی و نیفاقه‌که‌ی ڕۆشه‌نبیری نادینی ڕۆژهه‌لاتی ده‌رده‌که‌وێ، که ده‌یـه‌وێ له هه‌ردوو (به‌ر–لایه‌ن) بخوات.

هـه‌روه‌ك چـۆن هـه‌موو (عه‌لمانیـه‌کانی) ڕۆژئـاوا وه‌ك یـه‌ك نـین، ئه‌وانه‌ی ڕۆژهه‌لاتیش هه‌روان، به‌لام ئه‌وه‌نـده هه‌یـه، جیـاوازی ئـه‌و دووه له جـۆری حکومه‌تـه، ئـه‌وانی رۆژئـاوا سـیکوله‌ری هـه‌موین،

بەڵام سیکیولاریزمەکانی لای ئێمە (بەشەکین). حکومەتەکانی ڕۆژئاوا لە سەر بنەمایەکی فەلسەفی و پێکهاتەی تەکنیکی و کەلتوری و ئاینیەوە دارێژراون، هەرچی ئەوانەی ڕۆژهەڵاتن بە باشووری کوردستانەوەش لە سەر بنەمای نیفاقی سیاسی و غیابی ناسنامە دامەزراون !

حزبی کوردی و ئەزمونی سیکۆلارزمی

بیرۆکەی حیزب دروستکردن، بیرۆکەیەکی ڕۆژئاواییە، ئامانجی سەرەکی ئەو دیاردەیە هەوڵدانێك بوە بۆ ئەوەی ڕۆژئاوا لە ڕێگایەکی ترەوە هەژمونی بەسەر ڕۆژهەڵاتەوە هەبێ، کورد زیاتر لە ئەزمونی حیزب دروست کردن زیاتر هەر لاسایی ئەزمونی نەتەوە باڵاکانی کوردستانی داگیرکراو وەك عەرەب و فارس و تورکی کردۆتەوە.

یەکەم بەشداری چالاکی کوردی لە حیزبی نەتەوەیی غەیرە کوردی دابووە، گروپی ئیتحادو تەرەقی و گەنجە تورکەکان لە پاریس و ئەستەمبۆل چەند کوردێکی وەك: عبداللە جەودەت و ئیسحاق سکوتلی ناویان دێت.

دکتۆر عبدالله جەودەت یەکێ لەو کوردە بەرایانەی ناو کاری حیزبی سیکیولاریزمە، دەتوانین ئەو بە یەکەم سیکولەری کورد دابنێین، کە تەواو لە ژێر کاریگەری ئەزمونی ڕۆژئاواو مارکسیەت دابووە لە باکوری کوردستان. ئەو دەرفەتە لە بەردەم کەسانی وەك دکتۆر عبدالله جەودەت دروست نەبوو، کە بتوانێ پەرە بە هزرو ئایدۆلۆژیایی عەلمانیەت –سیکولاریزم – نائایینی لە باکووری کوردستان و تورکیا بدات.

ئەو حزبە کوردیانەی لە دوای جەنگی یەکەمی جیهانی لە باکوری کوردستان دروست بوون، وەك جەمعیەتی تەعالی کوردستان، پارتی دیموکراتی کورد، کۆمەڵەی ئازادی، کۆمەڵەی خۆیبون خاوەن فەلسەفەیەکی سیاسی ڕون نەبوون، ڕاستە ئەوانە (ئاینی) نەبوون، بەڵام (عەلمانی)یش نەبوون. هۆیەکەش دەگەڕێتەوە بۆ ڕۆڵ و هەژمونی سەرکردە کلاسیکەکان و بنەماڵە دیارەکانی نێو بزافی ڕزگاریخوازی کوردی! کێشەکە لەو بازنەیە دەخولایەوە هەتا دامەزرانی حیزبی شیوعی عیراقی و چوونی هەندێ کوردی سیکیولەر بۆ ناو ئۆرگانی ئەو حیزبە.

دامەزراندنی حزبی شیوعی عێراقی

سـەرەتای دروسـتبونی بیرۆکـەی عەلمانیـەت لـە خـوارووی کوردستان دەگەڕێتەوە پێش دروستبونی پـارتی دیمـوکراتی کـورد لە سـاڵی ١٩٤٦، زۆربـەی سیاسـەمەدارانی کـورد ئەوسـا (شـیوعی) بون جا چ شیوعی ناو حزبی شۆڕش، ڕزگاری بووبن.

شیوعیەت، کـە جۆرێکـە لـە سـیکولاریزم، لـە دوای دروسـتبونی پارتی بە ئاراستەیەکی دی داچو، چونکە بە شێکی زۆری شیوعیە کوردەکانی ناو حزبی (شۆڕش) و(ڕزگاری) بونە پارتی!!

ئەمەو وەنەبێ ئەو شیوعیانە دەست بەرداری مارکسیەت بـوبن، بەڵکو ئەوانە لە بەر ڕۆشنای مارکسیەت، خەریکی کوردایەتی بوون. مارکسیەکانی ناو پارتی و حیزبی شیوعی عێراق نـەیانتوانی بـۆ نـاو تاکـەکانی نەتـەوە شـۆر بینـەوە، بـە واتـای خـەڵکی باشـووری کوردستان تەواو لە سیکولاریزمی شیوعیەت نە گەیەنرا! بەلکو ئـەو هەر دیزە بە دەرخۆنە کرا و بە ڕاشکاوی بۆ خەڵکی عەوام بـاس نـە کرا!!

ناسیۆلیزمی کـوردی بـە بـێ پـرس کـردن بـە خـەڵکی باشـووری کوردستان، شیعری "ئەی ڕەقیب"، کە شیعری یەکی لە شـاعیرانی

بزاڤی شیوعیەت بووە– کە چەندەها شیعری وەك رەخنە و گلەیی لە دەقی قورئان هەیە.لە هۆتێلێکی هەولێر مرد هەر شیوعی بوو، نەبووە پارتی ! !لە باشووری کوردستان کێ رەقیب ی کوردە ؟؟ ئەوا دەسەلاتی کوردی بە شێك لە دەسەلاتی بەغدا پێکدەهێنێت، بە جۆرێك سەرۆك کۆمار، جێگری دووەمی سەرۆك وەزیران، جێگری دووەمی سەرۆك پەرلەمان هەروەها چەند وەزیر و سەرۆك ئەرکانی سوپای عێراق کوردن! ! کەواتە ئەوەی دوێنی دوژمنی کورد بوو، ئەمڕۆ بە ناچاری دۆستی کوردە لە دەسەلاتدا! لە لایەکی تر شیعرەکە بۆ چیا نووسراوە، کەچی ئەمڕۆ ئێمە لە شارین و هیچ ئاماژەیەك بۆ تورکمان و کلدان و ئاشووری نییە! لە هەمووی گرینگتر ناوهێنانی دەوڵەتی میدی و خەڵکی

میدیا بوو، هەروەها کورد هەر لە میدیاکانەوە وەپاش نەکەوتوون. کوردەکانی نێو ئۆرگانو دامەزراوەکان بزاڤی (شیوعیەت) و (مارکسیەت) هەتا دروست بوونی (کۆمەڵەی مارکسی لینینی) لە سالی ١٩٧٠ نەیتوانیوە بەسەر مۆرکی دینداری کۆمەڵی کوردەواری زاڵ بن، هەر لەم ڕوانگەوە شیوعیەت لە کوردستان زیاتر مۆرکێکی سیاسی وەرگرتووە نەك ئایدۆلۆژی و فەلسەفی هەروەها کادیری شیوعی خاوەن ڕوئیایەکی دیار نەبوون، بە ئاشکرا

گوتـــاری خۆیـــان ئاراســـتەی خـــەڵکی عـــەوام بکـــەن ! خـــەباتی شیوعیەکانی ئەوسا زیاتر خەریك بووە بە ململانێی چینایەتی نێوان (ئاغـا)و (کرمـانج) –ن. شـوعیەت خـۆی لـە خۆیـدا عەلمانیـەتێکی ئیلحادیە و پرسی ئیلحادیەکەش لەسەر چەند بنەمایـەکی مـەتریالی بینا کردووە، وەك دەڵێت: " لاإله والحیـاه مـاده"– هـیچ خودایـەك نییە و ژیان مادەیە، بەڵام زۆرێك لە شیوعی کلاسیکی کـوردی نـەك هەر مولحیـد نـەبوو نـە، بـەڵکو پەیوەسـت بـە زۆرێـك لـە پایـەکانی ئیسلام و جیهانبینی ئیسلام بوونە.ئەو ئیزدیواجیەتە هۆکارێك بـوو بـــۆ مردنـــی شـــیوعیەت وەك فەلـــسەفەیەکی سیاســـی یـــان ئایدۆلۆژیایەکی سیاسی لە باشووری کوردستان. هەرچـەند پیـاوانی ئینگلیز ناو و ناتۆرەی "مـەلای سـور" یـان لـە مەلامـستەفا دەنـا، بەڵام هەژموونی بارزانی لـەناو پـارتی دا هۆکارێـك بـوو بۆسـڕکردنی جموجۆڵی هزری و سیاسی مارکسیەکانی نـاو هـەناوی پـارتی. ئـەو دەسەڵاتەی بارزانی لە بڕیاری سیاسی پارتی دا، مەکتـەبی سیاسـی پارتی– کە زۆربەی مارکسی بـوون– ناچارکرد گـەورەترین هەڵـەی سیاسـی و خیانـەتی نەتـەوەیی لەمێـژووی سیاسـی کـوردی تۆمـار بکـەن. لـە نـاو دەسـەڵاتی ڕژێمـی عێـراقیش لـە ڕێگـای گۆڤـاری (ڕزگـاری) و ڕۆژنامـــەی (النـــور) هـــەر خـــەریکی بڵاوکردنـــەوەی

مارکسیەت و بزافی (ماوی) بوون. بەشێك لەو گروپە بەوەندە چالاکیە هزریە ڕازی نەبوون، بۆیە کۆمەڵەی مارکسی لینینی یان دامەزراند. ئەوانە وەك شیوعیەکانی ناو حیزبی شیوعی، شۆڕش، رزگاری و پارتی نەبوون خاوەن فەلسەفەیەکی ئیلحادی بوون باوەڕیان بە عەلمانیەتیەکی تەواو هەبوو، ئەوانە هەتا هەرەسی ١٩٧٥، بوونێکی ئەو تۆیان نەبوو هەروەها لەلایەن خەڵك و شۆڕشی کوردییەوە بە بەشێك لەمەکتەبی سیاسی پارتی: جەلالی دادەنران بۆیە هەرەسی شۆڕشی ئەیلول و پارچە پارچە بوونی پارتی دەرفەتی زێڕینی بۆ خۆشکردن بۆ ئەوەی ئاراستەی سیاسی شۆڕشی کوردی بەئاقارێکی تردا ببەن. کۆمەڵەی مارکسی لینینی، لەساڵی ١٩٧٣- ەوە لەڕێگای بڵاوکراوەی (ئاڵای سوور)ەوە ئایدۆلۆژیای سیاسی خۆیان بڵاو دەکردەوە. ئەوان لە ڕێگای جەلال تاڵەبانی یەوە تەبەنی ئایدۆلۆژیای سیاسی ماوتسی تۆنگ یان کرد. ئەندامە چالاکەکانی یان سەرکردەکانی، جگە لە تاڵەبانی باوەڕیان بە ئایدۆلۆژیای سیاسی هەردوو باڵی پارتی و هەردوو باڵی حیزبی شیوعی عێراقی نەبوو.

کۆمەڵە، هەر لە ناوەکەی دەردەکەوێ کە پەیڕەوی ئایدۆلۆژیایەکی توندی دەکرد تەواو لە سەر باوەڕی ئیلحادی

دەمەنرابوو. لەپاش هەرەسی شۆرشی ئەیلول و مانەوەی حیزبی شیوعی عێراقی لەناو بەرەی بەعس، دەرفەتێکی تر دروست بوو ئەو کۆمەڵەیە لەسەر هەرسێ بنەماکەی حیزبەکەی ماوتسی تۆنگ: حیزبی پێشرەو، حیزبی گەل، بەرەی نیشتیمانی، جاری شۆرشی خۆیان بدەن: لەبارەی بڵاوکردنەوەی بیرۆکەی چەپ و عەلمانیەتی ئیلحادی هیچ رێکخراوێکی عەلمانی کوردی بەقەد کۆمەڵەی نەکردووە. لەبەرایی، ئەوانە لەمارکس، مارکسی تر بوون، لەتووندی لە (ستالین) و (لینین) توندتر بوون بەرامبەر دژەکانیان، بە تایبەتی سەرکردایەتی کاتی (قیادە موەقەتە)ی پارتی و شیوعی عێراق.

هەرەسی شۆرشی ئەیلول، ماڵوێرانی و نەهامەتی و پاشاگەردانی و داڕووخانی لە کەسایەتی کوردی دروست کرد. دەلیلەیەکی ستراتیژی بۆئەوە دروستکرد، کە کۆمەڵە زەبری خۆی لە کەسایەتی مستەفا بارزانی و هەژموونی ئایینی لەناو شۆرشی کوردی بدات!

بەحوکمی ئەوەی لە حەفتاکان بە بارزانی دەوترا مەلا مستەفا و هەروەها بە راسپاردەی ئەو یەکێتی زانایانی ئیسلامی کوردستانی دروست ببوو، لە نەزەر کۆمەڵەش، مارکس وتەنی: "دین

ئەفیونی- تریاکی گەلانە"، بۆیە هەر هۆکاری شکستی شۆڕشی ئەیلولیان نە دەدایە پاڵ، بەڵکو زۆر شتی تریش، کە هیچ بنەمایەکیان نەبوو. جارێ خۆی مەلا مستەفا مەلایەتی نەکردووە، بەلام لە بنەماڵەیەکی ئاینی یاخود مەزهەب نەقشەبەندی پێگەیشتبوو. ئەویان بە هۆکارێك دادەنا بۆئەوەی ڕەخنە هەتا لە ترادسیۆنی دین بگرن. لەهەشتاکان، مارکسیەکی برادەرم، کە تەواو بەبێ ئاگا کەوتوو بووە ژێر کاریگەری برا گەورەکەی، دەیگوت: کە پاش ئەوەی بارزانی (دە)ساڵ لە سۆڤیەت مابۆوە، لینین بە دزی دەچێتە سەردانی، دەبینێ بارزانی خەریکی قورئان خوێندنەوەیە، لینین پێی دەڵێ: ئەوە دە ساڵە لە سەنتەری شیوعیەت دەژی هێشتا قورئان دەخوێنیتەوە؟!

ئەوەی شارەزای مێژووی چوونی بارزانی بۆ سۆڤیەت و ژیاننامەی سەرانی سۆڤیەت نەبێ، مەسەلەکە ئەوەندە گرنگ نابینێ و مەسەلەکە بە راست دەزانێت، وادەزانێ بە راستی لینین قەبوڵی ئەو ڕەوشەی نەکردووە! ئەو، ئەو تەلقینەی بۆیە فێرکرا بوو، کە ڕەخنەی توند لە بارزانی و ئاینی ئیسلام بگرێ! وەك هەردووك هاووتای یەکترن!!

بارزانی خۆی لە ١٩٤٧/٦/١٨ لە ئاوی ئاراس پەڕیوەوە و (لینین) لە ساڵی ١٩٢٤مردووە ! ! لە ساڵی ١٩٥٧ نەك لینین بەڵکو (جۆزێف ستالین)یش لە ژیاندا نەمابوو، چونکە جۆزیف ستالین لە ساڵی ١٩٥٣مردووە ! !

عەلمانیەتی کۆمەڵە سەرەتایەکی لە ڕەوتی عەلمانیەتی مارکسی – ئیلحادی لە کوردستان درووست کرد، کە بە هیچ جۆرێ بەراورد ناکرێ بەو عەلمانیەتەی شیوعیەکانی کوردستان کاریان لەسەر دەکرد. سیکۆلاریزم لەناو بزافی مارکسیەتدا هۆکارێك بووە. چەندەها ئینشیقاقی سیاسی. هەر لە خودی کۆمەڵەی مارکسی – لینینی لەژێر کاریگەری مارکسیەتی ماویی دوو جار تووشی جیابوونەوەی سیاسی بووە. جاری یەکەم، فازلی مەلا محموود یەکێ لە سێ دامەزرێنەرەکەی کۆمەڵە– دووەکەی تر شەهابی شێخ نووری و فەرەیدوون عبدالقادر بوون– و فوئاد قەرەداغی لەسەر پەسەند کردنی "عێراقچێتی" لەسەرکردایەتی دەرکران. لە هەشتاکانیش جارێکی تر مەسەلەی "عێراقچێتی" و کوردستان چێتی، کۆمەڵەی مارکسی–لینینی بۆ دووباڵی نەوشێروان و مەلابەختیار دابەشکرد ! !

عەباسییەکانی مارکسی وەک پەناپەناو سەر جوودی گیانی هێزی
گرێدراوە بە جۆرێ ئاگرینەی جیاوازییەکانی لەسەر ئەو بنەمایە
بووە؛ جیاوازییەکانی پارتی کەڵک لە پارتی جیاوازییەکەی
ڕەسەنایەتییەکان لە ئیمپریالیست و جیاوازییەکانی فیودالییە
کوردستانییەکان — پارتی گەلی لەمیانی فیودالی هێزەکان!! ئەو
بەڵگەیە حیزبەکانی بۆرژوازی و باکووری کوردستانیشی گرتەوە. لە
جیهانیش گرنگترە بۆ جاران بەو جیاوازییانە "فیودالیزم" نەبووە
بەڵکو "مەدەنییەت" بووە!! ئەو دیاردەیە هەتا لە سەردەمی
حکومەتی مەرکەزی فەلسەفەی هەیە، ماوەیەک بە کۆتی و پارتی
گەلیش لە سەر ئەوە بووە ئاشکرای پارتیش کراوە "!! هەموو
سەرێکی خەڵکی عەوام و بۆرژوازی بە ئاشکرایی و ڕابەرایەتی کرد، لە
بنەمای عەرەبی کە ڕێکخراوی زۆری شیعە مەزهەبی ڕابەرییان بۆ
ئەم و ئەوانەکانی پەیدا کرد. ئەندامەکانی کورد قەرار بوون، ئەگەر
ئەوانیش بە کورد بڵێن: ئەفسانەکانی ئاشتیخوازی چییە؟ بەعس-
عەرەبییەکان حەقیقەتی شۆڕشی کرد بوو ... مرۆڤی من ناوچەی بە شەڕ و
ئازارکردن و کوشتن بوو! بە وڵاتی دیموکراسی عاداتی قەرارێک چییە؟
عارەبەکان بە دەستی ئەم و ئەوانەکانی ڕێکخراوی بەعس، بە ئەمانەتی
ئەمەریکا و جوولەکە! لە پاشان شەڕی بۆیان دەبێت!" هاتن یاخود

فورسـان " هـەموو چـەکدار بـوون، لـە پـاش ئەوانـە دەوری ڕۆڵـی حیزبەکانیان دی! ! ئەو حیزبانـە بـە هـەموو ڕەوتێکـەوە لـە ئێـران بـوون، چـونکە جـارێکی تـر دووچـاری ئاشـبەتالی وەکـو شۆڕشـی ئەیلول ببوون ! ئەمجارە خۆیان لـە جیـاتی تـاك حیزبـی، چـەند- حیزبی بوون ! لـە جیـاتی ئـەوەی لابـەلا ئیـسلام دەوری هـەبێ لـە ئاراسـتە کردنـی سـەرکردایەتی شـۆڕش، زۆربـەی سـەرکردایەتی حیزبەکان مارکسی بوون !

سێکشنی سێیەم

قۆناغبەندی پێشنیازی ئایدۆلۆژی و پێشنیازی سیاسی

خوێندنەوەیەك بۆ هاوپەیمانی حیزبی مارکسی و ئیسلامی

زیندووکردنەوەی مارکسیەتی نوێ

ئایدۆلۆژیا لە کۆمەڵگەی ڕۆژهەڵاتیدا بارگەواویە بە تێزی سیاسی. ئەگەر ئایدۆلۆژیا هاوتای تێزی سیاسی نەبێت، ئەوە ئایدۆلۆژیا لە منداڵدانی خۆی پێکۆڵ بۆ تەرزی سیاسی دەکات.

ئەم نووسینە بەو عەقڵە داڕێژراوە، کە بێ لایەنانە لە هاوپەیمانی حیزبێکی مۆدرنی پاشخان و ڕابردوو مارکسی توندڕەو لەگەڵ حیزبی ئیسلامیدا. ئەو هاوپەیمانییە بە پێوەری ئیسلامی دروست و ساخلەمە؟ یان بە پێوەری مارکسی دروستە ؟

بۆ ئەو دوو پرسیارە، وەڵامێکی سادە ئامادە دەکەین، بۆ ئەوەی خوێنەری سادە، لەو مەسەلەیە حاڵی بێ.

پێشنیازی ئایدۆلۆژی و قۆناغی ڕزگاری نیشتیمانی

لە قۆناغی ڕزگاری نیشتیمانیدا حیزبی کوردی پێشنیازی جۆراو جۆر دەکات، ئەو گریمانیە تیۆریە مەرج نییە لە ئەمری واقیعیدا هەموو بێنەدی. ئەو پێشنیازانە لەو قۆناغەدا جۆرە شەرعیەتێك پەیدا دەکەن، بەڵام لە دام و دەزگای دەوڵەتدا، پیادەکردنی ئەو گریمانە تیۆریانە دەوڵەتێکی سەر کتێب، نەك نێو واقیع، دروست دەکەن.

حیزبی مارکسی کوردی خه‌ون به‌وه ده‌بینێت، قسه‌کانی نێو مانفێستی شیوعی، تێڕوانینی ماتریالیزمی دایه‌لێکتی، سه‌رمایه، ئصولی فه‌لسه‌فه‌ی مارکسی....پیاده بکات. گوێ به‌وه نادات، که خودی شیوعیه‌ت له سۆڤیه‌ت و ئه‌وروپای شه‌رقی له به‌ڕێوه‌بردنی ولآت هه‌ره‌سی هێنا هه‌روه‌ها حسێب بۆ ئه‌وه ناکات که شیوعیه‌ت و ده‌وڵه‌تی ده‌رهاوێشته‌ی ناسیۆنالیزم به به‌هاری ئیسلامی کۆتایی پێهات.

حیزبی ئیسلامی ته‌واو ده‌رك به ماف خودا له سه‌ر به‌نده ناکات، ئه‌فسووس هێنده خۆی ده‌کووشی بۆ ئه‌وه‌ی هاوته‌ریب بێ له‌گه‌ڵ هه‌ژموونی جه‌ماوه‌ردا، که‌چی له بنه‌ڕه‌تدا ئه‌و بیرکردنه‌وه‌یه له ده‌ره‌وه‌ی پرانسیپه‌کانی قورئانه.له قورئانا ئه‌وه‌نده‌ی سنووره‌کانی خودا به‌زاندن گرینگن نه‌به‌زێندرێن، ده‌سه‌لآتی مه‌عنه‌وی جه‌ماوه‌ر هێنده گرینگ نییه. ئه‌وه‌ته پێغه‌مبه‌ری ئیسلام ده‌فه‌رموێت: " له ڕۆژی دوایی پێغه‌مبه‌ر دێت ته‌نیا یه‌ك که‌سی له‌گه‌ڵه." له نێو جه‌ماوه‌ر ته‌نیا یه‌ك باوه‌ڕی به په‌یامه‌که‌ی هێناوه.ئیمامی عه‌لیش له نه‌هج به‌لآغه ده‌ڵێت: " ئێوه ئه‌ی جه‌ماوه‌ر له سته‌م و نادادگه‌ری ده‌سه‌لآتی سیاسی ولآت ده‌ترسێن، به‌لآم من له زۆر و بۆر و درۆی جه‌ماوه‌ر ده‌ترسێم." ئێمه هه‌موو باوه‌ڕمان به‌وه‌یه، که زمانی

گومڕاکەر دامەزراو لە سەر زانیاری میدیایی دوورە یان بەدەرە لە گوتاری ئیسلامی.

حیزبی ئیسلامی وەك تەسلیمبوونێك بە هەژموونی جەماوەر لە سەر زەینی، لە دوا هەڵبژاردنی هەرێمی کوردستان، دوو حیزبی پاشخان مارکسی هێنایە نێو پەرلەمان، کەچی بە هەموو حیزبی چەپڕەوی کوردی تەنیا یەك کورسیان پێهات.ئەو بیرکردنەوە سەقەتە، حیزبی ئیسلامی ناچارکرد هەڵەیەکە گۆڕین دووبارە بکاتەوە، کەچی لڤین لە ژمارەی (٢٢٥)ی ١-٣-٢٠١٣ سیناریۆیەکی لایەنی بەرانبەر ئاشکرا دەکات، کە دەیەوێ:

یەکەم: حکومەتی ئایندەی کوردی عەلمانی بێت

لە ڕاپۆرتەکەی گۆڕان هاتووە: " حکومەتی داهاتوو زۆر گرنگە عەلمانی بێت، بۆ ئەوەی ئەو هەورە تاریکییە ئیسلامییەی بە سەر کوردستاندا باڵیکێشاوە بڕەوێنێتەوە و بەرنامەکانی خوێندن لە خورافە پاکبکاتەوە و هەژموونی مەلاکان کەمبکاتەوە – ل ١٠ لڤین. "

دووەم: گەڕانەوە بۆ حیزبی دایك

گۆڕان لە ڕووی ئایدۆلۆژیەوە لە یەکێتی نزیکە، نەك حیزبی ئیسلامی. ئەو بەرەیە خەونی لە مێژینەی کە پێکەوە حکومەت

دروست بکەین؛ بەڵام ئەگەر تەنیا لەسەر جەماوەر بکەین، ئەو جەماوەرە لەو ڕووانگەوە [٣٤] کوردی دوو گۆڕان دەستڕەنگی کردووە، لە میژووی کوردی ... بەسەرە] ئەگەر ئەو میژووە جارێکی تر لە ... بەکاتی بخوێنینەوە ئەو جەماوەرە ئەنجام ... وڵاتی دەگەینە ... یان بە ... ... مرۆڤێکی ساختەین،

وێڕای ئەوەش، ... و ... دەبینەوە- چونکە لە سەر ... ... بەرەو ... نییە،

سێیەم: گۆڕانی چەپی ڕاستیەکان

١- ڕاپەڕینەکە هاتووە: "لە کوردستان ... هەبە ...یەکە لە ... چەپ و ڕاستەکان ... دەکەن لەگەڵ ... و ... ... بەکارهێنانی ... دەکەین ... و ... ... [١١]"

... ... دەکات

لە ... (١٦)ی ... هاتووە: "بەکەمتر و ... لە ... ... دەکەن لە ... و

کۆمەڵایەتی و داب و نەریتدا کەشە بە خێر و ئەخلاقیات و خورافاتی ئاینی دەدات."

ئەو هەموو پێشنیانی ئایدۆلۆژیە؟ ئایە، ئەوەی لە قورئان هاتووە خورافاتی ئاینییە؟؟

حکومەتکاری پێشنیازی ئایدۆلۆژی

بۆ سیزیی کوردی، پڕکاری نیشتیمانی لە جیا بووە. ئەو چەمکە مەعنەوییە نە دینی مرۆڤی کورد ڕەنگی دادەکوتێت. ئایدۆلۆژیای جیاوەودک جیا ڕەقە بە کەلکی بیرکردنەوەی مرۆڤی شار ئاییەت. حکومەتکاری کورد بە پێچەوانە لە شارە شاری کوردا ئایدۆلۆژیای فەرمی دەوێت، عەلمانیەت لە پڕۆژەمەلات هەڵگری عەسکەریەت بووە. ئەوەش قاموسی بە بیرکردنەوەی مرۆڤی شار عەقلی ناسیونالیستی، ئەوەی دەرکی بەو ڕاستییە نەدەکرد، هەتا بە باهۆزی ئیسلامی و بە زەبری هێز خەریکە لە نێو دەچێ.

حکومەت؛ کە بارگاوی کرا بە ئایدۆلۆژیای جیا، تەمەنی بۆ درێژ نابێت، بۆیە لە دەگمەنی گۆڕان و یەکێتی وەک دوو حیزبە هاودژ و پڕ شیمانەی شەڕی ناوخۆی لێدەکەوێت.

ئەوەی هەیە: پێشنیازی سیاسیه

شەڕی گۆڕان لەو هەرایە، دامەزراندنی حکومەتێکی چەپی عەلمانیە.لەو ململانێیەی لەگەڵ پارتی هەیەتی بۆ "دەرهێنانی دەسەلاّت و حکومەتە لە ژێر چنگی پارتیدا."

لەو هاوکێشەیە، بۆ ئیسلامی تێوەبگلێت؟؟ ئەوجارە حیزبی ئیسلامی لەو ئۆپۆزسیۆنبوونە ناتەبا و ناکۆکە چی دەلێت ؟؟ زەرەری حیزبی یان گرەوکردن لە سەر سنووربەزاندنی قورئان ؟ تەفسیری ئاسان لە تەفسیری نیوەی ئایەتی (٧)سوڕەتی (بەراءـ تەوبە)دەلێت: "هەتا ئەوان پابەند و ڕاست و دروست بن لە سەر پەیمانەکەیان بەرامبەر ئێوەوە، ئەوە ئێوەش پابەند و ڕاست و ڕەوان بن بۆیان، چونکە بە ڕاستی خوا پارێزکارانی خۆشدەوێت." کە بەرانبەر پابەندی ئۆپۆزسیۆنبوون لەگەڵ ئیسلامی نەبێت، نازانم ئیسلامی بە چ پێوەرێك پابەند و ڕاست دەبێ لەگەڵ حیزبی چەپی عەلمانی ؟؟

سێکشنی چوارەم

لە سیکیولەری حیزبەوە بۆ سیکیولەری ڕۆشنبیرەوە

ئه‌زموونی سیکیولاریزمی حیزبی کوردی له‌شاخ، مێژووێك نی یه که‌س شانازی پێوه بکات، چونکه ئه‌و ئه‌زموونه دوور بووه له هه‌موو بنه‌ماکانی خودی سیکیولاریزمه‌وه_ عه‌قلانیه‌ت —نا—ئایینی، یه‌کتر قه‌بوولکردن، یه‌کترخوێندنه‌وه، حیزبایه‌تی مۆدێرن وه‌ك خۆیان بانگه‌شه‌ی بۆ ده‌که‌ن. کاتێ ئه‌وه‌ی نوێ ڕه‌وشی سیاسی له کتێبه‌کانی نه‌وشیروان مسته‌فا، مه‌لا به‌ختیار، ئه‌بو شوان، فاتیح ڕه‌سول، حه‌مه‌ی حاجی مه‌حمود، سامی عبدالرحمان...هتد ده‌خوێنێته‌وه، هه‌ست به هۆڤانیه‌تێکی چاخه‌کانی ناوه‌ڕاستی ئه‌وروپا ده‌کات!! ئه‌و که‌لتوره دوور له‌هه‌موو به‌ها ئینسانیه‌کان له دوای ڕاپه‌ڕینه‌وه بۆ ناو شاری کوردیش گواسترایه‌وه و ئه‌زموونی هه‌ڵبژاردن و په‌رله‌مان و حکومه‌تی کوردی خرانه ناو بازنه‌ی گومانه‌وه! به (ڕا)ی من ئه‌گه‌ر بڕیاری (٩٨٦)ی نه‌ته‌وه یه‌ککرتووه‌کان، که ناسراوه به "نه‌وت به خۆراك" نه‌بوایه حیزبی کوردی ، نه‌ك هه‌ر هه‌ڕه‌شه‌یان له ئه‌زموونی حکومڕانی مه‌ده‌نی کوردی ده‌کرد، به‌ڵکو جارێکی تر ئه‌و به‌شه‌ی کوردستانیان بۆچه‌ند ئیماره‌تێکی عه‌شیره‌تی دابه‌ش ده‌کرد!!

ئه‌و بڕیاره‌ی un خه‌ڵکی له به‌شێك له نه‌هامه‌تیه‌کان ڕزگار کرد.له هه‌مووش گرنگتر به‌شێکی ئه‌و بودجه‌یه له‌ڕێگای هه‌ندێ

گەندەڵی ناو (un)ەوە كەوتە دەستی هەردوو حیزبی دەسەلاتدار، ئەمەش بووە هۆكاریٚ هەندیٚ لەسەرانی دەسەلاتی كوردی و بەرژەوەندی هاوبەش كۆیان بكاتەوە و چی تر سەر لوتكەكان لەیەكتری نەگرن هەروەها ئیدارەی جۆرج بۆش هۆكاریٚكی تر بوو، شەری ناو خۆ دووبارە نەبیٚتەوە!! لەپاش بیٚ دەنگكردنی تفەنگەكان، ئاراستەی ئەو قەڵەمانەی كە لە شەری ئایدۆلۆژیا دۆراندبوویان بەناوی مۆدیٚرنیتەوە شەریٚكی تریان لەناو كۆمەڵگای كوردییەوە بەرپاكرد. ئەو شەرە، شەری مەعلوماتی و زانیاری مۆدیٚرنیتە نییە، بەڵكو شەریٚكە لەگەڵ كەلتوری كوردی و ئاینی كوردەوە دەكریٚ.

زۆرجار وا ریٚك دەكەویٚ كە تفەنگەكان بیٚدەنگ دەبن و خەڵك بژیٚوی باش دەبیٚ و جۆریٚك لە خۆشگوزەرانی بەرپا دەبیٚ، هۆكاریٚك دەدۆزریٚتەوە بۆقسەكردن لەسەر هەندیٚ رەوش و هیٚماو كەلتوری میللەتەوە. بەشیٚك لە نوسەرانی سیكولەری كوردی، كە زۆربەیان ئاستی رۆشنبیریان لەمەر ئایین - ەوە زۆر لاوازە بەجۆریٚ نەك لە هەندیٚ دەقی قورئانی ناگەن، بەڵكو ناشزانن بیخویٚننەوە. ئەو كارەی ئەوان كە دەیكەن خویٚندنەوەی خۆیان نییە بۆ چەمكە ئایینیەكان، بەڵكو ئەوەی هەندیٚ عەلمانی عەرەب و فارس لە

ڕۆژهەڵاتناس و نوسەرانی ڕۆژئاوایان وەرگرتووە، بۆ کوردی وەردەگێڕێ و بەناوی خۆیانەوە وەك خوێندنەوەی عەقڵی کوردی بڵاودەکەنەوە. ئەو ڕەوتەی سیکولاریزمی کورد دەیەوێ لە دیدگای ناصر ئەبوزێد، علی حەرب، محمد ئەرگۆن و محمد جابری و هەتا هاشم صالحەوە لە کەلتوری کوردی و قورئان بدوێ!! بەواتای هەتا ئێستا عەلمانیەتێك لە کوردستان درووست نەبووە کە دەرهاویشتە و زادەی بیرکردنەوە و تێڕوانینی کوردی بێ، هەروەك لە (حیزبکاری) و (مارکسیەت)دا، کورد چاوی لە عەرەب و تورك کردەوە ! لەمەسەلەی عەلمانیەتی مەدەنیش، ڕۆشنبیری دەرەوەی بازنەی دین خەریکە چاو لەو بزاڤە دەستکردەی عەرەب و فارسەکان دەکاتەوە. هەرئەمەش وایکردووە لە سەردەمی ئێستادا بیرمەندێکی کورد لە بواری سیاسەت و مەسەلە جڤاکییەکان درووست نەبێ؟!

+ ئەو پرسانەی رۆشنبیرانانی سیکیولەر قسەی لە سەر دەکەن

جاریٚ بەر لە هەموو شتێك رۆشنبیرانی نێو دەسەلات لە رووی هزرەوە کەمتر ئازادترن لە رۆشنبیرانی سیکولەری دەرەوەی حیزبەوە ! ئەو پرسانەی ئەوان دەیوروژێنن زیاتر لەوەی هزری بێت، حیزبییە. بەلام ئەوانەی دەرەوەی هەردوو حیزبی دەسەلات، بە تایبەتی سیکولەرەکان، ئەو پرسانەی ئەوان دەیوروژێنن، دەکریٚ لەم خالانە کورتیبکەینەوە:

یەکەم: جیاوازی ئایینەکان

ئایینەکان هەموو لە رووی پەرستنەوە یەك خودا دەپەرستن، بە واتای باوەریانٍ بە یەکخودایی هەیە، بەلام لە هەندیٚ سروتەوە لە یەك جیاوازن ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆ سەردەمەکە. دەکریٚ مرۆڤ لە خودا یاخی ببیٚ و بیرۆکەیەکی دی هەلبژێریٚ بە تایبەتی نا-ئایینی وەك مارکسیەت، دیموکراسیەت یان لیبرالیزم.هەرچەندە لە تەرەف خودا و پێغەمبەرەکەی بە چەندەها دەقی قورئان و فەرموودە ڕێز لە مرۆڤ گیراوە و ئازادیشکراوە لەوەی ج جۆرە بیرۆکەیەکی

سیاسی و فه‌لسه‌فی هه‌ڵده‌بژێرێ.له ڕوانگه‌ی ئیسلامه‌وه مرۆڤ ئازادکراوه، که هه‌ر حیزبێکی یان گروپێکی سیکیوله‌ر هه‌ڵبژێرێ.
ئه‌وه‌ی گومان دروست ده‌کات خودی هه‌ڵبژاردنی ئایینێکی ئاسمانییه، چونکه ئیسلام هێنده فراوانه وه‌ڵامی هه‌موو پرسیاره‌کانی به دروستی لایه. ئیسلام خۆی ئایینێکی ئاسمانییه له سه‌ر بنه‌ما و شه‌نگستی دیتن و غه‌یب دامه‌زراوه. بونه‌وه‌ر که هه‌بوویکی بینراوه. ئه‌وه‌ی له هه‌ندێ ده‌قی قورئانه‌وه ده‌رباره‌ی گه‌ردوون، ئه‌وه‌ی له گه‌ردوون هه‌یه، کۆرپه‌له‌زانی و قۆناغه‌کانی و ئه‌وه‌ی له مرۆڤدا هه‌یه، به واتای لایه‌نی توێکارزانی مرۆڤ، هه‌موو ئه‌ندامه‌کانی وه‌ك چاو، سوری خوێن، شێوه‌ی پێکهاته‌ی سه‌ر، شێوه‌ی پێکهاته‌ی دڵ....له گه‌ڵ زانستی نوێ هاوئاهه‌نگیه‌کی گه‌وره‌یان هه‌یه، که له گه‌ڵ ئایینه ئاسمانه‌کانی دی که له لایه‌ن خودای قورئانه‌وه دابه‌زیون، به‌ڵام زاتی خودای گه‌وره به‌ڵێنی مه‌عصومبوونی نه داون و پارێزراو نین و له به‌ر ئه‌وه‌ی ده‌ستی مرۆڤی تێکه‌وتووه وه‌ك ئینجیل، که هیچی ده‌رباره‌ی میراتی تێدا نییه هه‌روه‌ك گوتمان دوو سه‌د زانای ئینجیلی له‌و باوه‌ڕه‌دان، که ته‌نیا له سه‌دا شانزه‌ی ئینجیل که‌لامی خودایه. له هه‌موو ئایینێکی ئاسمانی مه‌سه‌له‌ی غه‌یبوون ڕووبه‌رێکی گه‌وره داگیرده‌کات. هیچ

ئایینێك بێ غه‌یببوون–نادیاربوون له‌ مرۆڤ– و بێ هه‌بوونی زاتی خودا نییه‌.

ئه‌و سیكیوله‌رانه‌ كێشه‌یان له‌ گه‌ڵ هه‌بوونی زاتی خودایه‌، جا ئیسلام گۆڕین به‌ ئایینیكی دی پرۆسه‌یه‌كی نا ماقووله‌، چونكه‌ له‌ قورئان و فه‌رمووده‌دا باسی هه‌موو پێغه‌مبه‌ره‌كان كراوه‌. بۆ نموونه‌ ئه‌وه‌نده‌ی باسی مه‌سیح–عیسا پێغه‌مبه‌ر له‌ قورئان كراوه‌ به‌ ناو هێنده‌ ناوی موحه‌ممه‌د پێغه‌مبه‌ر نه‌ هاتووه‌ !! بۆیه‌ ئه‌وانه‌ی دینگۆڕین ده‌كه‌ن له‌ زاتی خوداوه‌ هه‌ڵدێن به‌ره‌و باوه‌شی زاتی خودا ده‌چن، چونكه‌ وه‌ك له‌ پێشه‌وه‌ باسمانكرد هیچ ئایینێك نییه‌، به‌ده‌ربێ له‌ هه‌بوونی خودا بێت و بێ نوێژ و ڕۆژوو بێت. ئه‌وان چاك ده‌زانن، كه‌ خۆیان ده‌زانن ئه‌و نوێژانه‌ له‌ ته‌ره‌ف خوداوه‌ قه‌بووڵ نییه‌ هه‌روه‌ها پێگیری به‌و ئه‌ركانه‌ ناكه‌ن كه‌ له‌ ته‌ره‌ف ئه‌و خوداوه‌یه‌وه‌ به‌ سه‌ریان سه‌پاوه‌!!

نووسه‌ر باوه‌ڕی وایه‌، كه‌ جگه‌ له‌ خودای ناو قورئان و بونه‌وه‌رو خودی مرۆڤ له‌ ناو هیچ ئایینێك خودا بوونی نییه‌، چونكه‌ خودا هه‌رده‌م خودایه‌.خودای ناو ته‌ورات و ئینجیلی جووله‌كان، جووله‌كه‌و مه‌سیحیه‌كان ئاوایان دارژتۆته‌وه‌ خودایه‌تیان له‌ خودایه‌تی ڕامالیوه‌، خودایه‌تی و په‌روه‌رده‌رگاری ته‌نها بۆ

جوولەکە دەکات !! ئەو خودایە قەبوولی غەیری جوولەکە ناکات. لە لایەک پێغەمبەرەکان تەنها بۆ جوولەکە هاتوون و جیهانیی نین! لە لایەکی تر، ئەو خودایەی ئەوێندەرێ دەمارگیری لە نێوان جوولەکە و غەیرە–جوولەکە دەکات، بۆیە کورد وەک نەتەوە لە ناو ئەو ئایینە جێی نابێتەوە!! ئەو کوردانەی لە ئیسلام هەڵگەراینەوە لە کلیسای کوردی جێیان لە ناو ئەو کلێسایە نابێتەوە، چونکە ئەو ئایینە تایبەت بە کورد نییە!! ئەوانە وەک لە نووسینێك باسمان کردووە دەکرێ لە کەلتوری کوردی پێیان بڵێین: " دین جاش"، چونکە جاشەیەتی ئایینی بۆ دینێك دەکەن، کە لە لایەک دینی ئەوان نییە و لە لایەکی تر مەسیحیەکان منەتیان بە حوزوری ئەوان نییە لە ناو ئایینەدا !! ئەو خودایەی ناو ئاڤێستا و مەسحەفا ڕەش و جیلوە و سەرەنجام زاتی خودای گەورە نییە، جا هەر ناوێکیان لێدەنێن ئازادن!!

دووەم: مافی مرۆڤ

لە قسە و باسەکانی ئەوانەی دەرەوەی ئیسلام پێیانخۆشە هەر جەخت لە سەر مافی مرۆڤ بکەنەوە. بە هیچ جۆرێك لە قسە و وتارەکانیان باسی مافی خودا ناکەن.وە دەیانەوێ ئەوە بە خەڵك ڕابگەیەنن، کە مافی مرۆڤ شتێکی نوێیە و لە قورئان دانییە ؟؟؟

مه‌غزای گوتاره‌کانیان ئه‌وه‌ی لێ ده‌خوێنرێته‌وه ! ! ده‌بێ ئاوابێ له قورئان باسی مافی مرۆڤ نه کراوه ؟ له وه‌ڵامدا هه‌ر ئه‌وه‌نده ده‌ڵێین، که له قورئاندا هه‌یه: ئه‌وه‌نده‌ی جه‌خت له سه‌ر خودی مرۆڤ –به‌نی ئاده‌م کراوه، ئه‌وه‌نده جه‌خت له سه‌ر ئایدیۆلۆژیای مرۆڤ نه کراوه: زاتی خوا له قورئاندا ده‌فه‌رموێ: " مرۆڤمان به باشترین شێوه ئافراندووه یان دروستکردووه " هه‌روه‌ها ده‌فه‌رموێ: " رێزمان له مرۆڤ ناوه " له چه‌ندین ئایه‌تی قورئان خودا به " یا ایها الناس_خه‌ڵکینه–گه‌لۆ " ده‌ست پێده‌کات، نه‌ك موسلمانینه ؟ ! خودا مافی دایه‌لۆك و قسه‌ی هه‌تا به ئه‌هریمه‌ن داوه، جا چۆن به مرۆڤی نادات ؟؟ ئه‌مه هه‌ر قسه‌ی که‌سانی سیکیوله‌ره !

خودا که شایه‌نی په‌رستنه له لای زۆربه‌ی خه‌ڵکه‌کانی خۆیان، که‌چی بۆ نیشاندنی رێزیش بێ باسی مافی خودا له سه‌ر مرۆڤ ناکه‌ن؟؟ ئه‌وان له سه‌رچاوه‌ی پڕ گومان باسی خودا ده‌که‌ن؟؟ ئایا زاتی خودای تاك له‌و ژێده‌رانه ده‌دۆزینه‌وه ؟؟ له‌و ژێده‌رانه باسی دوالیزمی وه‌ك " خودای رۆناکی " و " خودای تاریکی " له ئاڤێستا" و سێینه‌ی باوه‌ڕ: باوك و کوڕ وگیانی پیرۆز له چوار ئینجیله‌که‌ی مرۆڤ کراوه ! ئه‌وان له‌و سه‌رچاوانه ده‌یانه‌وێ خودا بدۆزنه‌وه، نایدۆزنه‌وه، چونکه زاتی خودای پاك و بێگه‌رد دوور و

سیێ نییە، کەواتە کام خودا دەدۆزنەوە؟؟؟ خودای قورئانیان ناوێ، ئەوەی لە ئاڤێستا و تەورات و ئینجیل و مەسحەفا ڕەش و جیلوە......زاتی خودا نییە، "هێزێکی شارەوە"، "و "میتافیزیك" و "ئەودیوی سروشت"-ە!!! کێ دەڵێ ئەهریمەن نییە لە شێوازێکی نوێدا؟؟

لە مافی مرۆڤدا، زۆر باسی مافی ئافرەت دەکرێت ؟؟ باسی میراتی ئیسلامی دەکرێت؟ ئافرەت لە ئیسلامدا زۆر ڕێزی لێگیراوە، کە دایکە دایکی کوڕ و کچە، کە کچە خوشکی کوڕ و کچە، لە ماڵیش خاتوونی ماڵەوە. ئەرکی لە ئیسلامدا، وەك واجب کەمە !! هەتا بۆی نییە لانکیش بۆ منداڵی خۆی ڕابژەنێت، بۆیە سیکیولەرەکان بە هیچ جۆرێك باسی ئەرکەکانی ئافرەت ناکەن، هەر زمانیان بۆتە تەقیو لە مافی ئافرەت، هەر بۆ ئەوەی ئافرەت ئەو ڕێزەی لێینراوە، پەرپوت کرێت! هەرچی مەسەلەی میراتە وبەشی ئافرەتانە زۆد قسەی لە سەر دەکرێت!! ئەوان هەر ئەوەندەی دەزانن، کە بەشی ئافرەتان نیوەی پیاوانە!!! هەروەك لە زۆر بابەت ئەوان لە زاتی خودا رازی نین! ئەوان هەر ئەوە دەوروژێنن کە ئافرەت نیوەی میرات لە دایك و باوکی وەردەگرێت! ئەوە لە ڕواڵەتدا ستەمە، خودای قورئانی پیرۆزیش لە چەند دەقێکدا دەفەرموێت، کە

ستەمی لە سەر خۆی حەرامکردووە..مەسەلەی بەشە میراتی ئافرەتان ئەوەمان پێدەڵێ کە سیکیولەری کوردی هیچ لە سیستەمی ئابووری ئیسلامی نازانن! !چونکە ئەو سیستەمە، سیستەمێکی ستەمکاری نییە ! ! ئەو نیوەیەی ئافرەتان حاڵەتێکە، نەك دیاردەیەك! مەسەلەکە پەیوەندی بە جێندەرەوە نییە، حاڵەت هەیە ئافرەت زیاتر وەردەگرێت! پیاو لە کۆمەڵگای ئیسلامەوە دەبێ پارە بدات بە ژنەوە، هەرچی کچە لەو مەسەلەدا پارە وەردەگرێت! جا کێ نیوە وەردەگرێت؟؟! !بۆیە ئەوەی شارەزا نەبێت لە سیستەمی ئابووری ئیسلام، تەواو لە میراتی ئیسلامی ناگات، کە بە ڕاستی سیستەمێکی بێوێنەیە لە پەیوەندی ئاسمان و زەوی.لە لایەکی تر، ئافرەت لە سەری نییە مشوری گوزەران بخوات، چونکە ئەو مەسەلەیە لە سەر پیاوە ! لە سەریەتی مشوری خۆشگوزەرانی پێویستیەکانی ئافرەت لە ئەستۆی بگرێت! لە هەندێ سیستەمی میراتی ئەوروپیدا ئافرەت وەك پیاو وەردەگرێت، بەڵام لە سەریەتی وەك پیاو کار بکات !مشوری گوزەرانی ماڵەوە لە ئەستۆی پیاو و ئافرەتە، چونکە هەردووکیان هاوبەش و بەشدارن، نەك تەنیا پیاو، لە گوزەرانی خێزانەوە! بە واتای باجی

ئەو وەك یەکیە بە کردەوە دەدات، بە جۆرێك ئەوەتە بۆتە جینسی سێیەم لە ئەوروپا!!!!!

مەسەلەیەکیدی هەتا بەشێك لە ئیسلامیەکان بە ترس و شەرمەوە باسی دەکەن، ئەویش مەسەلەی چەندژنیە! ئەوەتە کاتی خۆی لە هەشتاکان حوسێن عارف لە ڕۆمانی شاردا باسی کەسێك دەکات و دەڵێت: " قەوماندی " !! ڕەخنەگرێك دەربارەی ئەو قسەیەی نووسەر دەنووسێ: بە هیچ جۆرێك مەسەلەی هێنانی ژنی دووەم لە کۆمەڵگای کوردی، مەسەلەیەك نییە " قەوماندنی " بە کاربێنین. پرۆسەی چەندژنی لە مێژووی دەسەلاتی ئیسلامیدا مەسەلەیەك نەبووە، خەڵك لێی بکۆڵتەوە و ببێتە کێشەیەك!! ناوی "کێشەی ئافرەت ".

من خۆم لە گەورەترین فەقیهی ئیسلامم لە تەمەن و زانستی شەرعی پرسی: ئایا چ پێویستە پیاو بیکات بۆ ئەوەی ژنێکی تر بێنێت؟؟ لە وەلامدا وتی: " جارێ وەك ئەرکی شەرعی لە سەرت نییە بە ژنی یەکەم بڵێی ئاخۆ ڕازییە یان نە! هەروەها پیاو لە ڕووی سەرمایە و جینسەوە لە خۆی ڕاببینێت، دەتوانێت ژنێکی تر بێنێت! پێویست بەوە ناکات دادگا ڕازی بێت یان نە."

یان ئەو ئاین و ئۆینەی هەندێ کەسانی ناو حیزبی ئیسلامی بانگەشەی بۆ دەکەن بەوەی دەبێ ژنی یەکەم نەخۆشی درێژخایەن هەبێ، یان نوقسان بێت..... !ئایا ئەو وەڵامە ئەوە ناگەیەنێ، کە ئەو کەسانە کەوتونەتە ژێر کاریگەری ئەورووپای نا-دینی و سیکیولەرەکانی هەرێمی کوردستان، ئەگەرنا عائیشەی دایکمان نە نەخۆشی درێژخایەنی هەبوو وە نە نوقسان بوو! ! لە هەمووشی گرینگتر خودای گەورە جگە لە سورەتی النسا لە دنیا ئێمە و لە چەندین ئایەتی قورئاندا مژدە دەداتە پیاوانی باوەڕدار کە لەو جیهاندا چەند حۆریتان بۆ هەیە. دەترسێم هەندێ ئیسلامی ناو حیزبەکان و سیکیولەرەکان بەو پاداشتەی خودا ڕازی نەبن! ! مەسەلەی چەندژنی زۆر هەڵدەگرێ، بەڵام ئەم کتێبە تایبەت نییە بەو مەسەلەیەوە.

لایەکی دی ئەو مافەی بە ژن دراوە لە هیچ ئایینێکی دنیایی و ئاسمانی بە ژن نە دراوە: هەموو ئەو کەسانەی حەج دەکەن پێ لە شوێن پێی هاجەرەی هاوسەری ئیبراهیم پێغەمبەر دابنێن! ! ! هەروەها زاتی خودا ژنی ئەوەندە گەورە کردووە، بە جۆرێك پێغەمبەرێکی وەك زەکەریا پێغەمبەر هەندەی مەریەمی نە زانیوە و

هەر لە ئەزموونی ئەو، دوعا و نزای لە خوا کردووە منداڵێکی بداتێ!

سێیەم: موعجیزە نەبوونی قورئان

ناکرێ وەک هەندێ مەلا وەڵامی قسەکەرەکەرەکە بە قسەیەکی کورت بدەینەوە و بڵێین: ئەوەی ئەو قسانە دەکات کافرە!!!!" ئەوەی ئەو قسانە دەکات هیچ پەیوەندی بە قورئان نەماوە. ئەحمەد قەبەنچی خۆی بە موفەکیری ئیسلامی مۆدێرن دەناسێنێ، بەڵام دەربارەی هەندێ سورەتی قورئان دەڵێت: نەهج البلاغەی بە ناو هی علی بن أبی تالیب موعجیزەی ڕەوانبێژی لە قورئان زیاتر تێدایە!!" هەروەها لە بەرنامەی " بە بوێری " دەڵێت: ئەوەی لە قورئان بۆ پێغەمبەر دابەزیوە، تەنیا بۆ سەردەمی پێغەمبەرە، نەک ئەمڕۆکە!! " جارێ ئەو موعجیزە ڕەوانبێژیەی لە قورئان دایە بە هیچ جۆرێ بەوەی نهج البلاغە بەراورد ناکرێ! قورئان کەلامی ئەبەدی خودای گەورەیە هەرچی نهج البلاغەیە ئێستاش ساغنەبۆتەوە بە ڕاستی هی کێیە؟؟ ئەوە زیاتر دیتنێکی مەزهەبیە بۆ قورئان و ئیمام عەلییە! کەواتە ئەو موعجیزەی لە قورئان دایە بەراورد ناکرێ بە هیچ دەقێکی مرۆڤکردە، نەک هەر نهج البلاغە.

ئه‌و قسانه کۆنانه‌ی قه‌به‌نچی هه‌نده‌ی مه‌زهه‌بین هێنده قسه‌ی پێش قه‌به‌نچی ین: ئه‌وه‌ته هه‌ر کتێبێك له لایه‌ن سیکیوله‌ره‌کان نووسراوه به ناوی " قورئان ڕه‌نگدانه‌وه‌ی سه‌رده‌می خۆیه‌تی ". ئه‌و کتێبه به نووسینی کتێبێك وه‌ڵامدرایه‌ته‌وه و جه‌خت له سه‌ر ئه‌وه کراوه‌ته‌وه که قورئان ڕه‌نگدانه‌وه‌ی سه‌رده‌می دابه‌زینی نییه، به‌لکو هی هه‌موو سه‌رده‌مه‌کانه. ڕه‌صافی شاعیر کتێبێکی له پاش مردنی له ئه‌لمانیا بلاوکراته‌وه. له ده‌سپێکدا له ساڵی ١٩٣٣ نووسراوه، که‌چی له بیبلۆگرافیاکه‌دا سه‌رچاوه‌ی تێدایه هی ساڵی ١٩٣٦ یان ساڵی ١٩٦٦ –ن ! ئه‌مه‌ش به‌لگه‌یه‌کی ڕه‌وایه، که گومان له نووسینی ئه‌و کتێبه له لایه‌ن ڕه‌صافی بکه‌ینه‌وه ! ! ئاخر چۆن شه‌ك له نووسینی کتێبه‌ی به ناو ڕه‌صافی نه‌که‌ین ! ! ئه‌و خۆی له ساڵی ١٩٤٥ مردووه که‌چی کتێبه‌که سه‌رچاوه‌ی هی ساڵی ١٩٦٦ تێدایه ! ! ! ئه‌و کتێبه نه‌ك هه‌ر جێگای گومان لێکردنه، به‌لکو ده‌ستی که‌سانی سیکیوله‌ر غه‌یره–ڕه‌صافی ی تێدا به‌رچاوه !

سیکیوله‌رێکی کورد، که به داخه‌وه پێشتر ئیسلامی بووه، هه‌ستاوه به کوردی قسه‌کانی ڕه‌صافی دووباره کردۆته‌وه وه‌ك بلێی ئه‌وه‌ی ڕه‌صافی نووسیویه‌تی ده‌رباره‌ی قورئان و پێغه‌مبه‌ر به‌شێك

لـە ڕۆژهەڵاتنناسـەکان نەیانووسـیوە ! ! هـیچ شـتێکی نـوێ لـە کتێبەکەی ڕەصافی و کتێبی سیکیولەرە کوردەکە دا نییە، بەلکو کتێبەکانی ڕۆژهەڵاتنناسەکان و تەبشیریەکان و هەندێ سایتی عەرەب و فارسەکانی دژ بە قورئانە ! !

کەسێ کە باوەڕ بە موعجیزەی ڕەوانبێژی و زانستی قورئانی پیرۆز نەکات، وەك قورئان دەربارەیان دەفەرموێ: "گوێ کەڕ و زمان لاڵ و مێشك بە کار نەهێن " هەزاران نموونە لە خودی خۆیان بۆ بهێنیەوە، باوەڕ ناهێنن بە خودا و قورئانەکەی.

ئەو دوو کتێبە دەیانەوێت هەموو سیفەتی پێغەمبەرایەتی لە پێغەمبەر موحەممەد ڕامالّن، سیفەتی گەورەترین عەبقەری و ریفۆرمخوازی بدەنە پال! ! ئەو ناسخ و مەنسوخەی ئەوان باسی دەکەن، بە تایبەتی کوردەکەیان بە درێژی لە کتێبەکی د. زەلمی، بۆ نموونە، ڕەتکراوەتەوە ! !وێرای ئەوەش هەرچەندە نووسەرە کوردەکە وەختی خۆی ئیسلامی بووە، بەلام بە هەق لە دەسەلاتی زاتی خودا نەگەیشتووە، ئەگەرنا هەر خودایە بە چاو ترۆکانێك بتوانێت زەوی و ئاسمانەکان خاپور بکات، کە ئەمە بە نوێترین تەکنۆلۆژیای ڕۆژئاوا ناکرێت...ئەوان تازە بە تازە باسی ناسخ و مەنسوخ دەکەن ! ! !

چوارەم: قورئان و ئەفسانە

کێشەی سەرەکی ئەوانەی لە دەرەوەی جیهانبینی ئیسلامن و لە سەر قورئان دەنووسن: یان ئیسلام بە ژمارەیەك لە ژمارەکان دەبینن یان ئەوەی لە قورئان ئاماژەی پێکراوە لە گەڵ ئەوەی لە تەوراتی جوولەکە، نەك تەوراتی هەقیقی خودا ئاماژەی پێکراوە بەراورد دەکەن!! ئەمەیان لە ڕووی توێژینەوەی زانستی لە جێی خۆی نییە، چونکە لە ڕووی توێژینەوەی سینکرۆنیدا- بە شێوازی ئێستایاندا-قورئان هەر ئاسمانییە هەرچی ئەو تەوراتەی جوولەکەیە، کە بە پەیمانی کۆن لێرە و ئەوێ قسەی لە سەر دەکرێ، سیفەتی ئاسمانیی لە دەست داوە!!

کاتی خۆی قورەیشیەکان-ئەوانەی تەسلیم نە بوون بەوەی لە قورئان هاتووە-وەك قورئان خۆی بۆمان دەگێڕێتەوە، بە قورئانیان دەگووت: " ئەفسانەی پێشووەکان "ئەوان ئاوایان دەگووت، نەك پێغەمبەرایەتی پێغەمبەری ئیسلامیان پێ ڕاست نەبێت. یان پێغەمبەریان پێ شتێکی سەیر بێ لە دەرەوەی سنووری ئاوەزی ئەوان بێت!! هەندێ لەوانە پێیان خۆش بوو پێغەمبەر لە بەنی هاشم نەبێت، ئەگەرنا کەسێکی وەك ئەبی

حه‌که‌م (که ئه‌بو جه‌هلی لای ئیسلامیه‌کان ناسراوه) ده‌یزانی ئه‌وه‌ی پێغه‌مبه‌ر ده‌فه‌رموێ دروسته و له خۆی نییه! ئه‌م سه‌رگوزشته‌یه بۆ ئه‌وه‌یه، که بڵێم قوره‌یشیه‌کانی ئه‌وسا که زۆربه‌ی زۆری نه‌خوێنده‌وار بوون، به‌ڵام له‌وانه‌ی ئێستا به تایبه‌تی سیکیوله‌ره‌کان زیاتر ده‌رکیان به راستی کرد بوو! له گه‌ڵ نه زانی‌و که‌م زانستی خۆیان زیاتر ده‌رکیان به هه‌قیقه‌تی بوونی زاتی خودا له بونه‌وه‌ر کرد بوو! ئه‌و زانسته‌ی ده‌رباره‌ی " ئه‌ندازه‌ی جینات له قورئاندا " هه‌یه، هه‌موو سنووری به‌زاندنی ئه‌فسانه ده‌به‌زێنێت! هه‌ر زوو ئه‌وه تێده‌گات که ئه‌و قورئانه دانراوی که‌سێکی نه‌خوێنده‌واری وه‌ك پێغه‌مبه‌ر نییه، به‌لکو ئه‌وه‌ی له قورئان هاتووه که‌لامی خودایه و دووره له‌وه‌ی ئه‌فسانه‌ی ئه‌وانه‌ی پێش ئێمه بێت...

ئێمه هه‌ر ئه‌وه‌نده ده‌رباره‌ی قورئان و ئه‌فسانه ده‌دوێین، که بابه‌ته‌که داوا بکات. زاتی خودا له لایه‌ن هه‌موو موسلمانێکه‌وه پیرۆزه. نووسه‌رێکی کوردی هه‌ڵگه‌ڕاوه له ئیسلام له ڕۆژنامه‌یه‌کی پڕ له گومان ده‌نووسێت: " ئاین و فه‌لسه‌فه یه‌کانه‌یان به خودا به‌خشی، گه‌ردونیان کرده نا پیرۆز و خودایان کرده پیرۆز...." ئاین، به تایبه‌تی ئیسلام، ئه‌قڵ به مرۆڤ ده‌به‌خشی له‌و

پرۆسەیەش شەڕی ئەفسانە دەکات. زاتی خودا خۆی یەکانەی لە زەینی مرۆڤ دروست دەکات هەر خۆی بونەوەری ئافراندووە و هەر خۆیشی پیرۆزە تاکو ئایین و فەلسەفە پیرۆزی بکەن! لە شوێنێکی تر دەنووسێت: " ئاینەکانیش مرۆڤ بەرەو خودایەکی لە مرۆڤ چوو دەبەنەوە بۆ ئەوەیە تا مرۆڤ ئاسودە بێ و توانای بێت بحەوێتەوە" ئەو لە سەردەمی ئیسلامەتیش بۆ ئەوەی لە رووی دەروونی بحەوێتەوە گۆڕێکی بۆ خۆی لێدا بوو! ئەگەرنا، وەك خودا خۆی دەفەرموێ: "هیچ کەسێ وەکو ئەو نییە " ئایینێکی وەکو ئیسلام زاتی خودا بەرەو مرۆڤ نابەتەوە تاکو مرۆڤ ئاسودە بێ و لە توانای بێ بحەوێتەوە ! ! ! !

هەر بۆ گومان دروستکردن لە سەر ژیاننامەی پێغەمبەرەوە، نوسەرێکی هەڵگەرەوەیتر لە ئیسلام ڕەخنەی ئەوە لە کەلتور و مێژووی ئیسلامی دەگرێ ئەوەی دەربارەی لەشکری ئەبرەهە و خودی ئەبرەهە نووسراوە و بە ساڵی فیلەکە ناسراوە، لە هەمان کاتدا رۆژی لە دایکبوونی پێغەمبەرە و ئەو روداوە لە ساڵی ٥٧٠ یان ٥٧١ بووە.نووسەر هەندێ ئەفسانەی سەیر و سەمەرە دەهێنێت دەڵێ ئەبرەهە لەو ساڵە هێرشی نە کردۆتە سەر مەککە و کابە ! ! هەندی شتی سەیری سەنحاریبی ئاشووری دەهێنێت و

دەنووسیّ: "ئەم چیرۆکە سەیر و سەمەرەی هیرۆدۆت دەیگێرێتەوە ڕەنگە سەرچاوەیەکی چیرۆکە یەهودیەکە بێت دەربارەی تێکشانی سینحاریب بێت هەروەها لە گەل چیرۆکە قورئانیەکەدا لێکچونی هەیە لەو ڕووەوە کە لە هەردوو چیرۆکەکەدا گیانداریکی لاواز وەکو یارمەتییەکی خوایی ڕۆلّ دەبینێت." بەر لە هەموو شتێك چیرۆکە قورئانیەکە وەکو چیرۆکە یەهودیەکە نییە لە ڕوداو و گرێچنە و کاراکتەرەکان ! هەر خۆی دەلّیّ ئەوەی هیرۆدۆت دەیگێرێتەوە سەیر و سەمەرەیە ! ! هەروەها دەنووسیّ: "ڕەنگە........"کە لە ڕووی ماناوە بە مانای "لەوانەیە " دێت کە واتای گومانکردن دەبەخشیّ! ! جاریّ کە باوەڕ بەوەی ڕویداوە لە سالّی ٥٧٠ چۆن باوەڕ بە چیرۆکێك دەکەی کە لە پێش زایین ڕویدابیّ؟؟؟ هەبوونی یان حازربوونی زاتی خودا لە هەر چیرۆکێك و ئەفسانەیەك ئاساییە، چونکە زاتی خودا لە زەینی موسلمانێك و ئەفسانەپەرستێك هەیە! کە دەلّێی: " لە هەردو چیرۆکەکە گیانداریکی لاواز وەکو یارمەتییەکی خوایی ڕۆلّ دەبینێت " لە سەردەمی سەنحاریبی ئاشووری هیچ ئایینێکی ئاسمانیی باسنەکراوە چۆن ئەوەندە لە توێژینەوەی زانستی بە دووری! ! ئەو چیرۆکەی لە قورئاندا هاتووە ئامۆژگاری و پەند بووە بۆ ئێمە و گەلەکە، چۆن لە چیرۆکەکەدا

گیاندارێکی لاواز وەکو یارمەتیی خوایی ڕۆڵ دەبینێت؟؟ کەی ئەمە لە زاتی خودا دەوەشێتەوە؟چۆن قورئان چیرۆکێکی ئەوها لە خۆ دەگرێ؟؟

چۆن موحەمەدێکی نە خوێندەوار ئاگای لە چیرۆکێك هەیە کە پێش لە زایین ڕویدابێت ؟؟؟

بە ڕاستی ئەوەی ئەوان دەیانەوێ قورئان بەو چاوەی ئەوان شتەکان ببینێ، لە قسەی قورەیشەکان تێناپەڕێت ! ئەوەی ئەوان دەربارەی قورئان و خودا دەیڵێن ئەفسانەیەکە تەنیا لە ئەقڵ و زەینی نەخۆشی ئەواندا بوونی هەیە !

قسەی ئەوانە لە ژێدەری ئەهریمەنی چەنراو دەچێت، ناسیۆنالیستی کوردی دەیەوێ مێژوویێك لە سەر ئەفسانە بنیات بنێت، بۆ نموونە ڕوداوی نەورۆز، کە لە بنەڕەتدا بۆ زیندووکردنەوەی ناسیۆنالیزمی فارسی داڕێژراوە، کورد لە هاوکێشەکەدا ونە هەروەها لە هاوکێشەی دی، دەبێ کورد شیوەن بگێڕێ، چونکە لەو ڕۆژەدا پاشایەکی کورد لە لایەن فارسەوە کودەتای لە سەرکرا. ڕای ئەو برادەرانە ڕێك وەك ناسیۆنالیستی سیکیولەری کوردە، مێژوویێك لە سەر بنیاتی ئەفسانەیەکی ساختە دادەڕێژێت.

نەورۆز لە نێوان ئەفسانە و مێژوو و ئاییندا

ئەوەی فیردەوسی لە کەلتور و مێژووی فارسدا باسی هەبوونی ئەفسانەیەك دەكات بە ناوی ئەفسانەی " نەورۆز لە نێوان کاوەی ئاسنگەر و زوحاك " ، بە ڕاستی ئەفسانەیەکە لە زەهنی کەسێکی هۆشمەند جێگیر نابێت. ئەو ئەفسانەیە، کە لە سەردەمی ناسیۆنالیستی کوردی یان لە سەردەمی دەسەڵاتی کوردی یاد دەکرێتەوە و بە پیرۆز دەزاندرێت. ئەو ئەفسانەیە چەند مەدلولێك دەربارەی ڕەچەڵەکی کوردەوە لە خۆ دەگرێ! یەکەم جار ئەفسانەکە وا داڕێژراوەتەوە زۆر بۆنی شۆڤینیەتی لێدێت.دووەم.بە پێی گێڕانەوەی مەسعودی شیعە مەزهەب بۆ ئەفسانەکە، کورد لە ڕەچەڵەکی ئەوانی دەربازبووی نێو چیا و جنۆکە پەیدا بوونە !! ئەمەش لە ڕای ئایین و مێژوویی مرۆڤایەتی دوورە.

مێژووی بێ بەڵگەی نەورۆز

ئاماژەیەك لە قورئانی پیرۆز و مێژووی گوتیەکان قسە لە سەر بوونی ئەفسانەی نەورۆز بە شێوەیەکی ناراستەخۆ دەکرێت.ئەو قسەیەی دەربارەی نوح پێغەمبەر و کەلی گوتی دەکرێت. بە پێی

گێڕانه‌وه‌ی قورئان: "نوح له‌ نزاکه‌ی داوا له‌ خودا ده‌کات، که‌ له‌ خاکێکی پیرۆز دایبه‌زێنێت. ئه‌وه‌ بوو له‌ چیای جودی دایده‌به‌زێنێت. "له‌ به‌رئه‌وه‌ی چیای جودی و گودی-گوتی له‌ ڕووی مۆرفۆلۆژیدا له‌ یه‌کده‌چن، ده‌وترێ نوح له‌ گه‌ڵ گوتیه‌کان بووه، هه‌تا سه‌رسام ده‌ڵێت کاوه‌ گووتی بووه! ئه‌وه‌ی په‌یوه‌ندی به‌ نه‌ورۆزه‌وه‌ هه‌بێت، ده‌وترێ ئه‌و ڕۆژه‌ی نوح و باوه‌ڕداره‌کانی ڕزگاریان بووه‌ نه‌ورۆز بووه! ئه‌و جۆره‌ زه‌ن یان گریمانه‌ له‌ سه‌ر ئه‌و شه‌نگسته‌ دروست بووه، که‌ هه‌ندێ به‌ گوتییه‌کان ده‌ڵێن "گودی" تورکه‌کان زۆربه‌ی "د"ی کۆتایی ده‌که‌نه‌ "ت" وه‌ك: نه‌وزاد ده‌که‌نه‌ نه‌وزات یان نه‌وزه‌ت. هه‌روه‌ها میسریه‌ کۆن و نوێیه‌کان پیتی "ج" ده‌که‌نه‌ "گ" به‌مجۆره‌ جودی ده‌بێته‌ گودی یان گوتی !! به‌ڵام با له‌ خۆمان بپرسین: ئه‌گه‌ر کورد ئه‌و سه‌رده‌مه‌ی پێش لافاوه‌که‌ په‌یوه‌ندی به‌ نوح پێغه‌مبه‌ره‌وه‌ هه‌بوو بێت، ئه‌وا زۆر که‌لله‌ ڕه‌ق بووینه‌. نوح پێغه‌مبه‌ر ٩٥٠ ساڵ هه‌ر خه‌ریکی بانگه‌وازیکردن بووه‌ بۆ دینی خودا !به‌ڵام وه‌ك هه‌ندێك گریمان ده‌که‌ن، له‌وانه‌یه‌ له‌ پاش لافاوه‌که‌ له‌ یه‌کێ له‌ کوڕه‌کانی نوح په‌یدا بوو بن، ئه‌وا ئه‌گه‌ر وا بێت ئه‌وا هه‌موو کوردێك ده‌بێت باوه‌ڕی وا بێت که‌ باکووری کوردستان لانکه‌ی مرۆڤایه‌تیه‌ و

مرۆڤایەتی قەرزداری کوردن، نەك عەرەبی موصل و نەجەف وەك هەندێ توێژەری عەرەبی پێشبینی دەکەن !!! ئەوە چیای جودی نە لە موصل و نەجەفە بەلکو لە باکووری کوردستانە !! بەلگەش لە سەر هەبوونی جودی لە باکووری کوردستان، بوونی ئێستاش شاری "شەرناخ "ە، کە خۆی لە بنەڕەتدا لە "شاری نوح " وەرگیراوە.

ڕایەکی دی کوردی هەیە، قورئان لە مەسەلەی پێغەمبەر ئیبراهیم و نەمرودی دکتاتۆر بە بێ ناوهێنان دووجاری جیاواز ئاماژە بە نەورۆز دەکرێت. جاری یەکەم کاتێك هەموو خەڵك چوونە دەرەوە بۆ ئاهەنگگێران، تەنیا ئیبراهیم پێغەمبەر نەبێت. ئا لەو دەمەدا ئیبراهیم پێغەمبەر هەموو بتەکان دەشکێنێت.

لەو مەسەلەیدا بەبێناوهێنانی نەورۆز قسە لە سەر هەبوونی نەورۆز دەکرێت! لە دەقی قورئاندا ئاماژە بەوە دەکرێ، کە نەك هەر خەڵکەکە بەلکو خودی باوکی ئیبراهیم پێغەمبەر بتپەرست بووە. جا ئەگەر نەورۆز کوردی بێت و ئیبراهیم کورد بێت، دەبێ قەبوڵی ئەوەش بکەین کە باوك و باپیرەی ئێمەی کورد ئەوسا بتپەرست بووینە.دووەم جار. لە بەرانبەر تووڕەیی نەمرود لە سەر ئەو کارەی ئیبراهیم پێغەمبەر دەهاوێژنە ناو ئاگر، زاتی خوداش لە

سەر ئەو کارە بۆ ئیبراهیم بە وەڵامدێت و دەفەرموێ: " ئەی ئاگر سارد و سەلامەت– و بێ زەرڕ بە بۆ ئیبراهیم "

کورد لەو مەسەلەیە خۆی بە ئاری دادەنێت و سروشت پەرست بوونە، بەڵام لەم چیرۆکە ئیلاهیەدا دەردەکەوێت، قەومی ئازەر بتپەرست بوونە !

مێژووی بەڵگەداری نەورۆز

لەو ماوەیەی کە ناسیۆنالیستی کوردی جەختی لە سەر دەکەن، دەرکەوتنی دەوڵەتی مادە کە ١٥٠ ساڵیی خایاندووە هەر لە ماوەیەش کالێندەری کوردی بە دەرکەوتنی مادەوە پەیوەستکراوە ! لە دیاکۆوە تاکو ئەستیاگی خایاندووە، بەڵام لە ساڵی ٥٥٠ پێش لە دایکبوونی عیسا، بە پیلانی کچەزای خۆی (کۆرشی گەورە) و دەستوپێوەندەکانی کۆتایی بە دەوڵەتی ماد هاتووە و ئەخمینیەکان دەولەتێکی فارسی دروست کردووە...

کێشەی ململانێی کۆرشی گەورە و ئەستیاگ، ڕووخانی دەوڵەتی ماد(کە لە ئەدەبیاتی کوردی بە میدیا بە ناوبانگە) و دروستبوونی دەوڵەتی ئەخمینی بە سەرەتای نەورۆز دانراوە، کە فیردەوسی زۆر

شانازی بەو سەرکەوتنەی فارس کردووە! ئەگەر ساڵنامەی کوردی لە ساڵی ٧٠٠ پێش میلاد دروست بوو بێت، ساڵی ٥٥٠ یان ٥٤٩ پێش میلاد دەوڵەتی میدیا ڕووخا بێت، ئەوا نەک نەورۆز بۆ کورد مەرگەساتە، چونکە لە نەورۆزدا دوا پاشای میدی کوژراوە ! سرودی "ئەی ڕەقیب "یش دەکەوێتە ژێر گومانەوە! هەروەها وەک لە خوارەوە ئاماژەی پێدەکەین هەر لە کتێبەکانی موسلمانەکانی پێشوو ئاماژە بەوە دەکرێ کە ئاڵای فارسەکان "کەفشی کاویان" بووە!! جا کە کاوە فارس نە بوو بێت چۆن فارسەکان "کەوشی کاویان " دەکەنە ئاڵای خۆیان؟؟

نەورۆز خۆی لەخۆیدا ئەفسانەیەکی گەلانی ئاری نەژادە، نەک هیندۆئەوروپی! لەدوای سەرهەڵدانی کێشەی ئایینی ومەزهەبکاری لەپاشان ناسیۆنالیستی، نەورۆز چوارچێوەیەکی تری وەرگرت. سەبارەت بەکوردەوە، گرینگی دان بە ئەفسانەی نەورۆز، لە لای ناسیۆنالیستی کوردەوە دەگەڕێتەوە بۆ سەرهەڵدانی بزافی نەتەوەیی و "سەرکەوتنێکی نەتەوەیی" لە سەدەی هەژدە و نۆزدەدا.

لەناو ئاری نەژاداندا، ئارێشەکە تەنیا لەنێوان کوردو فارس دایە، چونکە هەردوو کارەکتەری سەرەکی ئەفسانەکە گوزارشت لەودوو

نه‌ته‌وه‌یه‌ده‌که‌ن.هه‌ر ئه‌و ململانێیه‌ش ته‌م ومژی له‌سه‌ر ڕووداوه‌که دروستکردووه.ئه‌مڕۆ ئاسان نیه‌کۆده‌نگییه‌ك له‌سه‌ر ئه‌و ڕوداوه دروست بێت، چونکه له‌گۆڕه‌پانی کوردستان زیاترله‌ڕه‌وتێکی سیاسیی وئایدۆلۆژیای هه‌ن! هه‌ریه‌که‌ی ڕووداوه‌که له‌گۆشه‌نیگای ئایدۆلۆژی خۆی ده‌بینێ.

ئه‌گه‌ر له‌سه‌ده‌ی نۆزده‌وه‌مه‌وه، نه‌ورۆز وه‌ك سه‌رکه‌وتنێکی نه‌ته‌وه‌یی سه‌یرکراوه وکاوه کراوه به‌کورد وزوحاك یان ئه‌ژدیهاك کراوه به‌فارس.ده‌کرێ له‌م سه‌رده‌مه‌دا ڕووداوه‌که به‌جۆرێکی تربخوێندرێته‌وه ئه‌وه‌ته‌ئاسورییه‌کانی کوردستان خۆیان به"ئاشوری" ده‌خوێننه‌وه هه‌روه‌ها یه‌کی نیسان ده‌که‌ن به‌سه‌ره‌تای مێژووی ئاشوری.ئه‌ومێژووه‌ش زۆر پێش سه‌رهه‌ڵدانی له‌دایك بوونی مه‌سیح بووه! فارسه‌کانیش زۆر شتی به‌رله‌ئیسلامبونیان پیرۆز راده‌گرن.ده‌کرێ کوردیش به جۆری تر بخوێننه‌وه:

١-بکرێ به‌سه‌ره‌تای ساڵنامه‌ی کوردی یان،

٢-بکرێ به‌سه‌ره‌تای دامه‌زراندنی ده‌وڵه‌تی میدی،

٣.مردنی یه‌کێ له سه‌رۆکه‌کانی کورد،

٤.ڕۆژی ڕزگارکردنی که‌رکوك.

هەرچەندە وەك لە پێشەوە ڕوونمان کردۆتەوە زەرەری کورد لەو مەسەلەیە لەوە دایە، چونکە هەر بە تەنیا ماد نییە، بەڵام مێژووی دروستبوونی دەوڵەتی، نەك رووخانی، لە قازانجی کورد دایە. ئەو بۆنانە لۆژیکێك لەخۆدەگرن، بەڵام نەورۆز بەئەفسانەی کاوە وزوحاك بەستنەوە هیچ لۆژیکێك وناسنامەیەکی نەتەوەیش بەڕوداوەکە نابەخشێ.

کتێبە مێژووییەکانی ئیسلامی زۆربەیان باسی نەورۆزیان کردووە وەك ئەفسانەیەکی عەجەم – غەیرە عەرەب –باسیان لێوە کردووە هەتاهەندێکیان باسی ئاهەنگ گێران لەنەورۆزدا لەسەردەمی ئیمامی عەلی باس کردووە. مێژوونوسانی کوردیش وەك مەردۆخی، محمد ئەمین زەکی، سالح قەفتان، هەروەها نوسەری "امجاد الاکراد"یش باسیان لەنەورۆز کردووە. ئەوانی تر زیاتر لەسەر بنەمای عاتیفەی نەتەوەییەوە نوسراون. لەهەندێ کتێبدا (کاوە) بە "گوتی–گودی" دانراوە هەتا هەندێکیان کردوویانەتە پێغەمبەر. لەوپێودانگەوە ئەوەی گرینگە بزانرێ کە نەورۆز جگە لەئەفسانەیەك هیچی ترنییە، ناکرێ ڕۆژی نیشتیمانی نەتەوەیەك لە سەر ئەفسانەیەکی ساختە بنیات بنرێ، بەڵام چ لە

عەلمانیەتەی سیکیولاریزمی کورد دەکەوێ ئامادەیە کوفریش بۆ هێنا
بەرلەمانا بەلام بەس لە خودا دوور بێت!

ڕزگارکردنی بیرداڕشتن لەقالبی عەلمانیەو وەرگێڕان بە "واقیع"[1]
کردنی پەیوەستە بەئاسمانی وشیارو رەسەنی ڕۆژئاوایی لێ
سڕایەوە. ئەم لەوێوەیەی ئەمڕۆ نەک هەر تفرقەی عەلمانیەوە
بەلکو ئەوەی تەنانی بوو، سەبووری هەموو ئاوێنانەی چەندەها
شەڕی وەک شەڕی "ئیتالیا"[2] و"ستکۆتلەند"[3] شەڕی یەکەم
پەیوەستی جیهانی لێکەوتەوە وزەواری ئەمەش تاکی زۆر ئازاری و
ناخۆشی ئەوروپای لێ بڕێتە قبیلە!

دیموکراسیەت ولیبرالیبەتی پاشکۆی مرۆڤەزمەمی جێکردنەوەو
هەقی مرۆڤی پاڕاستاپێ. ئەوان کەخۆیان لە عەلمانیەوەو
سەرچاوەی گەشەیا ڕزگارکرد، توانیان سیستەمێک دابمەزرێنن
بەگوێرەی ئەو سیستەمەوە ژیان بگوزەرێنن. بەمەش نوێنەران
هەلئەبژێرن لەپەرلەمانەکانی دیموکراتیەتی ڕزگاربکەن. ئەو
دیموکراسیەی ئەوێ کە ژیانو ولاتیان و خەلکی سەلمێنە پێکەوە
پەیوەستی ئەو بیارانی سەرلەبەر! ئەقلی مرۆڤی لێیدەکەوێ لەبەردی
جێی هەلدەبژێرن! سەلماندنی پێش بیێنەوەی دەستەلاتی ئیسلامی
"ئەلدەین موسلیمان دەدەن؟! ئەوە پێشچەوانەیێ بەواقیع کردنی

ئه‌فسانه‌یاخود خۆرزگارکردن له‌ئه‌فسانه وبیناتنانی واقعێکی مه‌عریفی و لۆژیکی..

نه‌ورۆز ته‌نیا هی نه‌ته‌وه‌ی کورد نییه ئه‌مه به‌لگه‌نه‌ویسته. به‌لام به‌دیتنی من ئه‌گه‌ر ئه‌فسانه‌ی نه‌ورۆز به‌هه‌ردوو کاره‌کته‌ری کاوه‌و ئه‌ژدیهایه‌ك ببه‌ستینه‌وه، ئه‌وه به‌هیچ جۆرێ کاوه کورد نه‌بووه. ئه‌م ڕایه‌شم پشت به‌م به‌لگانه ده‌به‌ستێ:

١- کاوه گوتی"نیه"به‌لکو فارس بووه.له "شه‌ڕی قادسیه" فارسه‌کان "ئالای کاوه-که‌فشی کاویان " یان کردبووه ئالای ئه‌مپراتوریه‌تی خۆیان! جائه‌گه‌ر کاوه کورد بوو بێ، ده‌بێ فارسه‌کان به‌چ لۆژیکێك ئالای بکوژی پاشاکه‌یان بکه‌نه ئالای ئه‌مپراتوریه‌ته‌که‌یان؟ ئه‌گه‌ر به پێچه‌وانه نه‌بێ: کاوه فارس، ئه‌ژدیها کورد بێ..

٢- ئاستاگ یان ئاستیاگ دوا پادشای پاشاکانی میدیه‌کان بووه، فارسه‌کان له سه‌ر کاری ده‌وله‌تی میدیا لایانبردووه‌و ده‌وله‌تێکی فارسیان دروست کردووه!! به‌مجۆره ئه‌فسانه‌ی کاوه‌یان دارشتوه.به زیندانیکردنی ئاستیاگ کۆتایی به‌ده‌سه‌لاتی کورده‌کان هاتووه.ئه‌وه به هۆی ناپاکی هارپاکی جێگری ئاستیاگ

بووە! ئەم هێناوەتەی هەرپاک ولیکردووە ئەو کەلتوورە لە ناو دەسەلاتی کورد مەبنووێکی هەبێ و دەوڵەتی سەبەبی جیهانی، دەمێنیەکان بە تەواوی تایبەتی کورد و تەلقینی کوردی بڕێنە بە دەسەلاتی خۆیان لە خەلکی کورد بدەن!

٢ـ فارسەکان لەسەر دەستەوەکان هەتا لەسەردەمی دەوڵەتی کۆماری ئیسلامی ئێرانی تاوەکو بۆتە (دەرفەت) تەواوی لیبارە سێزادە بە دەور "ئەمە دەتەنیا شێوەی شیعە مەزهەبی پەیرەوی لێدەکەن، چ فارسی بێ یان کورد! جا ئەگەر تەواوی بڕیاری دەسەلاتی فارسی بێ، ئەبێ فارسی هێندە کێشەی پەیوەستی بێ بەم ئایینەوە تا مەسەلەیەک بکێشێت؟! هەرچەندە لە شەقامەکانی ئێرانەوە بە ئاشکرا نرخانی عەرەبە. بەڵام مەزاری کورد هەر بە پێی ئەم ئەفسانە لەو کەسانەیە کەتلە مەزنتی هەشتی بە ئەساس بووەکی ناحەقی بە مەزهەبی ئەرکانی بووە!!

جالەسەرتەرەی گووتبا فارسی، ئەفغانی، هیندی، پاکستانی،، یادی بەمڵە مەکتەبە. تەمە وانای بووەیە ئەوەیە هەر تەنیا کوردی تێیا، دەیەوێ ئەتوانرێ بە تەنیا کورد نەبووە. کچەکەی کورد ناچووە. جەزبە هەموو گیرفت ئەگەر سەدەوی "سیکیولەریستی" ئەکەرێ بە کەرەی" ئەمریکی ولاتەر ژیانی دەوڵەتی هێنا ،،

ده‌سپێکی ساڵی کوردی دابنێین، ئه‌وا ده‌بێ باوه‌ڕ به‌وه بکه‌ین که مێژووی کۆنی کورد له میدیه‌کانه‌وه ده‌ست پێده‌کات!!! به‌مه‌ش زۆر مێژووی کۆنی کورد له ده‌ست ده‌ده‌ین!

زۆربه‌ی بۆ چوونه‌کان له سنورێکی ته‌سک، جودا دان. زۆربه‌ی هه‌ره زۆری نوسه‌ری کوردو ده‌سه‌لاتی کوردی باوه‌ریان وایه نه‌وروز جه‌ژنه‌یه‌کی سه‌داسه‌د کوردییه‌و کاوه‌کورده‌و زوحاک فارسه.ئه‌وه هه‌ر خاوه‌ن ئه‌فسانه‌که، فیرده‌وسی، ده‌ڵێت زوحاک عه‌ره‌به و کاوه فارسه!! له‌و مه‌سه‌له‌یدا وه‌ك چاوه‌ڕێ ده‌كرێ شاعیران به قووڵی له مه‌سه‌له‌که بڕوانن که‌چی هه‌تا زۆربه‌ی شاعیرانی کلاسیکی و نوێ ی کورد شیعریان بۆ ئه‌و بۆنه‌یه وتووه، به کوردیکردووه! ئه‌وا ده‌قی شیعری

ئه‌مرۆ رۆژی ساڵی تازه‌یه نه‌ورۆز هاته‌وه

جه‌ژنی کۆنی کورد...

که بوترێ که‌س نییه چه‌ند کۆپله‌یه‌کی لێ نه‌زانێت.

له‌م ده‌مه‌ته‌قێیه‌دا ئه‌وه ئاشکرا ده‌بێ، که ده‌سه‌لاتی مه‌عریفی د سیاسی کورد له سه‌ر هه‌ندێ به‌ڵگه‌ی زانستیه‌وه مێژووی خۆی بنووسێته‌وه! ده‌یانه‌وێ بچنه ناو مێژووه‌وه یان له ده‌ره‌وه‌ی

مێژوو بن مەسەلەیەکە لە لایان وەك لوغزەکەی هاملێتی شەکسپیری لێهاتووە:

دەبێ یان نابێ

ئەوە پرسەکەیە!

ئایینی کورد و قورئان

هەندێ سیکیولەری کورد زۆریان دەربارەی قورئان نووسیوە، بەڵام جگە لەوەی ئەوەی نووسیویانە کاوێژکردنەوەی سیکیولەرە عەرەب و فارسەکانە، بە تایبەتی ئەوفارسانە بە سیستەمی مەلا ئاخوندەکانی ئێران ڕازی نین! ئەوە هیچ ئەوەی ئەوان نووسیویانە ناچێتە خانەی توێژینەوە، چونکە توێژینەوە گرفت و ئامانج و گریمان و ئەنجامی خۆی هەیە. هەر چ نەبێ لەو گریمانانەی باسیکردوون، هەندێکی هێناوتە دی. لەو ناوەش شتێکی نوێی هێناوە، کە پێشتر کەسێك باسی نەکردوون!! ئەوەی ئەوان دەربارەی قورئان باسیان کردووە هیچ شتێکی نوێیان نەهێناوە و ناشیهێنن، چونکە ئەوانە لە ناو ڕابردوو دەژین. لەمەش زیاتر، قورئان لە سەر ئەو مەسەلانە دەدوێت، کە هەمووی لە زاتی خودا دەوەشێنەوە:

یەکەم: ژمارە

خودا لە شتی ئەوها بە ژمارە دەدوێ و ئەو ژمارانە وا باس دەکات لە خەیاڵی هیچ مرۆڤێکی هۆشمەند دانییە: چۆن پیاوێکی نەخوێنەوار لە سەدەی حەوتەم قسەی ئاوا بکات؟؟ بڵێت: ئەوەندە جارە لە قورئان باسی شتە دژەکان، پێچەوانەکان وەك یەك هاتووە، هەر بۆ نموونە:

جیهان و کۆتایی هەر یەکەی ١١٥ جار

ژن و پیاو هەر یەکەی ٢٤جار

ژیان و مردن هەر یەکەی١٤٥ جار

خەڵکی عەوام کە بە الناس ناسراوە و لە گەڵ پێغەمبەران ٥٠ جار

ستەم و ئارامگرتن هەر یەکەی ١١٤ جار

محمد و شەریعە هەر یەکەی ٤ جار

نوێژ ٥ جار

ڕۆژ ٣٦٥ جار

مانگ ١٢ جار

ڕێژەی زەوی-وشکاتی + ڕێژەی دەریا _ئاو ١٠٠ جار !!!!

مرۆڤێکی نه‌خوێنده‌وار هه‌تا خوێنده‌وار له سه‌ده‌ی حه‌وته‌می میلادی چۆن ئه‌و هه‌مانگیه‌ی نێوان شته پێکچووه‌کاندا پێسازاوه؟؟ ئه‌و سیکیوله‌رانه له ده‌ره‌وه‌ی ڕووداوه‌کانی مێژوو دان، چونکه یه‌کێك نه‌هاتووه ڕه‌خنه له شتێکی زانستی قورئان بگرێت!! ده‌بێ چاك بزانین قورئان کتێبێکی زانستی و تایبه‌ت به زانست نییه، چونکه خودی خاوه‌نه‌که‌ی، که زاتی خودایه، ناکرێ له تاقیگه‌دا وه‌ك هه‌بووه‌وێکی فیزیکی، بایۆلۆژی یان کیمیایی شه‌ن و که‌و یان تاو توێ بکرێت! وێڕای ئه‌وه‌ش زاتی خودا به ئه‌قلی مرۆڤ نابینرێته‌وه، چونکه ئه‌قڵی مرۆڤ ده‌سته‌وه‌ستانه له سه‌ر خودی خودا هه‌روه‌ها ئه‌قڵی مرۆڤ له سه‌ر دیارکردنی ناسنامه‌ی شته‌کان ڕای خۆی هه‌یه که له گه‌ڵ سیسته‌م و شه‌ریعه‌ی خودا تێکناکه‌نه‌وه، هه‌ر بۆ نموونه ئه‌قڵی مرۆڤ بڕیار ده‌دا له سه‌ر باشبوونی هاوسه‌رگیری نێر و نێر و مێ و مێ هه‌روه‌ها له سه‌ر زینا–جووتبوونی ناشه‌رعی له نه‌زه‌ر ئیسلامه‌وه– و خواردنه‌وه‌ی ئاره‌ق!!!

وه‌ك له پێشه‌وه گوتمان به شتی لار زاتێکی وه‌کو خودا به ته‌نیا ئه‌قڵ و فیزیا و کیمیا و بایۆلۆژی نانۆزینه‌وه!!! به‌لکو توێژینه‌وه له خودی خۆت و زه‌وی و ده‌ریا هه‌روه‌ها له زاتی قورئان وه‌ك

ده‌قێك ده‌گه‌یه ئاستێك بۆت ده‌رده‌كه‌وێت، كه هاوئاهه‌نگی و سیسته‌مه‌یه‌ی له پێکهاته‌ی ئه‌و هه‌موو شتانه دایه به ڕێکه‌وت و له لایه‌ن سروشتی مه‌خلوق دروستنه‌کراوه !!!! جا ئه‌و هه‌موو ژماره وه‌کیه‌که‌که وا له مرۆڤ نه‌کا، باوه‌ڕ به بوونی خودا له پێکهاته‌ی خۆی نه‌کات، ئه‌وا وه‌ك قورئان ده‌فه‌رموێ ئه‌و جۆره که‌سانه له ڕابردوو و ئێستادا " که‌سانێکن لاڵ و کوێر و که‌ڕن له به‌رانبه‌ر دیتن‌و بیستنی ڕاستی هه‌روه‌ها مێشك پووچن".

دووه‌م: ئه‌ندازه‌ی جیناتی مرۆڤ

ئه‌و قۆناغانه‌ی کۆرپه‌له له سکی دایکی پێیدا تێپه‌ڕ ده‌بێت، حاڵه‌تێکی زۆر سه‌یر و سه‌مه‌ره‌یه هه‌تا بۆ زانستی نوێ. ئه‌و مشت و مڕه‌یه‌ی ده‌رباره‌ی کۆرپه‌له هه‌یه، هه‌تا له قۆناغه کۆتاییه‌کان نه‌بێ! نه‌وه‌ك زانینی زایه‌ندی زارۆکه‌که له قۆناغه به‌راییه‌کاندا.جا که‌سێکی نه خوێنه‌وار له سه‌ده‌ی حه‌وته‌م چۆن قۆناغه‌کانی کۆرپه‌له له ناو سکی دایکی زانیووه؟؟ هه‌ر مه‌سه‌له‌ی ئه‌ندازه‌ی جیناتی مرۆڤ مه‌سه‌له‌یه‌که مرۆڤێکی شاره‌زای پزیشکی نه‌بێت، جوان له مه‌سه‌سه‌له‌ی کرۆمۆسه‌کان تێناگات ! ئه‌و کرۆمۆسانه هه‌ندێ سیفه‌تی بۆماوه‌یی و جه‌سته‌یی و ده‌روونی له دایك و

باوكه‌وه ده‌گوازنه‌وه ! ! ئه‌ری با خۆمان بپرسین ئایا زمان و نه‌ته‌وه كرۆمۆسین یان كۆمه‌لایه‌تین؟؟ ئێمه له سه‌ده‌ی بیست و یه‌ك ئه‌و جۆره پرسیارانه له خۆمان ده‌كه‌ین، ئه‌دی محمدێك له سه‌ده‌ی حه‌وت چۆن توانیویه‌تی له ئه‌ندازه‌ی كرۆمه‌سه‌كانی ناو پێكهاته‌ی خۆی وه‌كو مرۆڤ بكات؟؟ سه‌باره‌ت به پرسیاره‌كه‌وه هه‌ر هێنده ده‌لێین جیاوازی زمان و نه‌ته‌وه هه‌ردووك ئایه‌تی گه‌وره‌یی و هه‌بوونی زاتی خودان. جارێك جۆری زمان و نه‌ته‌وه: كێ كورده و كێ عه‌ره‌به، كێ توركه............په‌یوه‌ندی به كرۆمه‌سه‌كانه‌وه نییه، ئه‌گه‌رنا له كۆمه‌لگاوه، به تایبه‌تی دایكی فێر ده‌بێت! !بۆیه شتێك دروست ده‌بێت، كه پێی ده‌لێن: زمانی دایك یان زاری دایك، كه له زمانی زگماك جیاوازن.

سێیه‌م: شه‌ریعه

شه‌ریعه‌ی ئێمه له گه‌ڵ شه‌ریعه‌ی غه‌یری ئێمه جیاوازه. زۆر كه‌س پێی خۆشه كه ئیسلام وه لێبكرێ له گه‌ڵ سه‌رده‌م بگونجێ: لابردنی ئایه‌تی جیهاد، چه‌ندژنی، وه‌كیه‌كی میراتی كوڕو كچ.... ئیسلام شه‌ریعه‌ی خۆی هه‌یه.ناكرێ وه‌ك مه‌ریوان وریا قانع ده‌لێت ئیسلام به دیموكراسی بكرێ ! ! كارل پۆپه‌ر له پرانسیپه‌كانی

کۆمه‌ڵگای کراوه‌دا ده‌نووسێت: ئه‌گه‌ر به‌ پێشێلکردنی دیموکراسیش بێ نابێ لێبگه‌ڕێین مارکسیه‌کان _ کۆمه‌نیسته‌کان ده‌سه‌ڵات وه‌ربگرن، چونکه‌ هه‌ر خۆیان خه‌ته‌رن له‌ سه‌ر خودی دیموکراسیه‌وه". وه‌ نه‌ بێت دیموکراسی وه‌ك فۆکۆیامه‌ له‌ " کۆتایی مێژوودا " وا ده‌نووسێت که‌ ئه‌قڵی مرۆڤ دوا شت گه‌یشت بێ پێی لیبرالیزمی ڕۆژئاواییه‌ "، که‌چی هابرماس ده‌نووسێ: ئه‌گه‌ر مرۆڤ له‌ سۆڤیه‌ت له‌ ژێر حوکمی مارکسیه‌تدا له‌ سێداره‌ ده‌درێت، ئه‌وا له‌ ڕۆژئاواش له‌ ژێر سایه‌ی دیموکراسیه‌تدا له‌ سێداره‌ ده‌درێت!!! ئه‌و هه‌موو قسه‌ و نموونانه‌م بۆیه‌ هێناوه‌ته‌وه‌ چۆن مارکسیه‌ت و دیموکراسیه‌ت، هه‌رچه‌نده‌ مرۆڤزاده‌ن، شه‌ریعه‌ی خۆیان هه‌یه‌، ئیسلامیش له‌ گه‌ڵ ڕێژه‌ی ناو هاتنی محمد، شه‌ریعه‌ی بۆ محمد هاتووه‌ وه‌ك یه‌که‌، که‌واته‌ شه‌ریعه‌ی ئیسلام به‌ قه‌د ئه‌و سه‌رده‌مه‌ش و هه‌تاهه‌تایێ بوونی هه‌یه‌.

شه‌ریعه‌ی ئیسلام، یاسای ئیسلام مه‌سه‌له‌یه‌که‌ یان وه‌ك زانایه‌کی ئیسلامی ده‌ڵێت: " یان ده‌بێ هه‌مووی قه‌بووڵ بکرێ و په‌یڕه‌و بکرێ یان ده‌بێ وازی لێبهێنرێ " ئه‌وجا که‌ وایه‌ ده‌بێ وا بێ ئایه‌تی جیهاد -هه‌روه‌ك پێشمه‌رگه‌ چه‌ند سه‌ده‌یه‌ دژی حکومه‌ته‌کانی عێراقی خه‌باتی چه‌کداری کردووه‌ و ئێستاش پ که‌

که خه‌باتی چه‌کداری دژی حکومه‌تی تورکی ده‌کات-وازی لێ بهێنرێ ؟ چه‌ندژنی.، سیسته‌می کۆمه‌لایه‌تی پاکتر ده‌کات، نه‌ك وه‌ك سیکیولاریزم ئیش ده‌کات له سه‌ر خاپوورکردنی بنه‌چه‌ی مرۆڤ، هه‌ندێ ئێستاشی له‌گه‌لێ دابێ، نازانی باوکی کێیه ؟ سیکیولاریزمی کوردی ئه‌وه‌ی ده‌وێ، ئێ با به ئاشکرا به نه‌ته‌وه‌که‌ی بلێ نه‌ك له ژێر په‌رده قسان بکات!له‌وه‌ش زیاتر ئایه‌تی چه‌ندژنی، ئایه‌تێکی ئیلاهیه، وازی لێناهێنرێ!با ئه‌وه‌ی له به‌نبه‌ر مرۆڤه‌کان هه‌لنه‌خه‌لتێین، له‌وێ مرۆڤ بۆته رۆبۆت و ئامێر، به جۆرێك گیانی مرۆڤبوونیان له ده‌ستداوه ! ئه‌مه وه نه‌بێت له ژێر سایه و سێبه‌ری حوکمی ده‌سه‌لاتداران و دکتاتۆره‌کانی رۆژهه‌لاتی ناوه‌راست مرۆڤ هه‌ست به مرۆڤبوونی خۆی بکات!! له‌وێ حکومه‌ت له گه‌لێ خه‌لك هاوبه‌شه-شه‌ریکه.مرۆڤ له به‌یانیه‌وه تاکو پێنجی ئێواره کار ده‌کات، که‌چی حکومه‌ت له باج -هه‌ر خۆی زه‌کاتی ئیسلامیه، به‌لام له جیاتی مانگی ره‌مه‌زانێ، هه‌موو مانگێکه-و کاره‌با و ئاو و خزمه‌ته‌کانی تر... مرۆڤ ده‌کاته جسکی هه‌یاس و له گه‌لێ تۆ ده‌بته برابه‌ش !!!هه‌تا ژن و منداله‌کانت ده‌بێت به خولیای حکومه‌ت بێت ! من باسی که‌لتور و دین و

سیاسەتی رۆژئاوا ناکەم، ئەگەرنا ستەمی دکتاتۆرەکانی رۆژهەلات نەبێت، کەس بەرگەی ئەو ئامێربوونەی رۆژئاوا ناگرێت ؟!

وە نەبێ دەولەتانی رۆژئاوا لە گەلْ زمانی کوردان باش بێ، وەك سیکیولەری کورد پێمان دەفرۆشێ!

رۆژئاوا و زمانی کوردی

کورد چەند سەدەیەکە ئاشنای رۆژئاوایە ! کۆنترین ئاشنابوون دەگەرێتەوە بۆ بەر لە میلاد، بە تایبەتی زەینەفۆن وسوپاکەی کە بە کوردستان تێپەرین. ئێمە لەم نووسینەدا باسی پەیوەندی رۆژئاوا و کورد لە قۆناغە جیاوازەکان ناکەین، چونکە ئێمە مێژوویەکی پڕ لە شانازیمان لە گەلْ رۆژئاوا نییە، هەر بۆ نموونە تەنیا ئاماژە بە رێککەوتنامەی سایکس-بیکۆ و سازانۆف دەکەین، کە لە نیوەی جەنگی یەکەمی جیهانی بە دزی ولاتی کوردانیان بە رەنگ و پیت بۆ خۆیان دیاریکرد بوو ! یەکێ لە ئاکامەکانی کۆدەتایی بەلشەفی، یاخود کۆمۆنیستەکان لە ئەدەبیاتی خۆیاندا پێیان خۆشە پێی بلێین شۆرشی ئۆکتۆبەر، ئاشکراکردنی رێککەوتنامەکەی سایکس-بیکۆ بوو هەروەها کشادنەوەی سازانۆف بوو لەو رێککەوتنامەیە و راگەیاندنی حکومەتی

به‌لشه‌فیه!! هه‌رچه‌نده حكومه‌تی به‌لشه‌ڤی، به‌ سه‌رۆكایه‌تی فلادمیر لینین كوردستانی سۆری له‌ ده‌ڤه‌رێكدا ڕاگه‌یاند، به‌ڵام هه‌ر له‌ كاتی لینین بریاردرا كه‌ كورد نه‌ته‌وه‌یه‌كی نیشته‌جێی سۆڤیه‌ت نییه‌، بۆیه‌ ده‌بێ له‌ شوێنی باوك و باپیرانیان ڕابگوزه‌رێن !! پاش مردنی لینین له‌ ساڵی ١٩٢٤، جۆزێف ستالین "كوردستانی سۆر" هه‌ڵوه‌شانده‌وه!!! مرۆڤ هه‌ندێ " چاكه‌ "ی ڕۆژهه‌ڵاتنناسه‌كان له‌ بیر نه‌كات. ئه‌وان نه‌بووانه‌یه‌ به‌ ته‌مای ته‌نیا هه‌ندێ توێژه‌ر و شه‌هاده‌ده‌رانی كورد لێبگه‌رابوونایه‌، حسابی ئه‌ده‌ب وكه‌لتور و مێژوومان له‌ شوێنێكی تر ده‌بوو! ! ڕۆژهه‌ڵاتنناسی وه‌ك ئه‌لێكزه‌نده‌ر ژاپا به‌ یارمه‌تی و هاوكاری مه‌لا مه‌حمودی بایه‌زیدی و هه‌روه‌ها هه‌ولێ و پێكۆڵی بازل نیكیتین، كه‌ به‌ یارمه‌تی مه‌لا سه‌عیدی كوردستانی– ئه‌مه‌ هه‌مان دكتۆر(پزیشك) سه‌عیدی كوردستانی (كۆنه‌ فه‌قێی یه‌كێ له‌ مزگه‌وته‌كانی سنه‌ی ڕۆژهه‌ڵاتی كوردستان)، هه‌ڵگه‌ڕاوه‌ له‌ دینی ئیسلام و به‌ مه‌سیحی بوو هه‌روه‌ها پیلاندارێژه‌ری شیعری سه‌ر پێسته‌كه‌ و گۆڕه‌ری مێژووی نوێی كوردی نییه‌، به‌رز ده‌نرخێنین، چونكه‌ ئه‌وانه‌ زۆر ده‌قی كوردیان له‌ فه‌وتان ڕزگار كردووه! ئه‌مه‌ وانییه‌ هه‌رچی ئه‌وان نووسیویانه‌، ئێمه‌ پێی ڕازین! من هێنده‌ باسی مێژووی كورد و ڕۆڵی باش و خراپی

ڕۆژئاوا ناکەم، ئەگەر دەتەوێ باشتر لە ڕۆڵی ئەوروپا و رووسیا لە مێژووی کورد تێبگەی کتێبی بەندە بە ناوی " دۆزی کورد لە نێوان بەرداشی مارکسیەت و دیموکراسیەت " بخوێنەوە، چاوەڕێ دەکرێ هەندێ زانیاریت دەربارەی مەسەلەکە بداتێ!!

دەمەوێ ئەوە بڵێم کە پیاوانی دەوڵەت لە ڕۆژئاوا هەر لە ڕووی سیاسیەوە غەدریان لە کورد نەکردووە: ئەدی هەر ئەوان بە جۆرێك پاڵپشتی داگیرکەرانی کوردستانی گەورەیان نەکردووە ؟؟.هەر ئەوان جگە لە ڕیککەوتنامەی سایکس–بیکۆ، ڕاستەوخۆ دەوریان لە سازدانی ڕێککەوتننامەی سان ریمۆ، لۆزان و.......شۆرشی ئەیلول نە بووە بۆ ئەوە دانەرشتووە بۆ ئەوەی چارەنووسی کورد هەر ژێردەستەیی بێ؟؟. جگە لەوانەی کە ئامارەمان پێکردووە، ئەدی کێ بوو حکومەتەکانی، کە بە هەڵە پێی دەگوترێ حکومەتی شێخ مەحمود، شێخ قادری برای شێخ مەحمود و ڕاپەرینەکانی بارزان و شۆرشی شێخ سەعیدی پیران و شۆرشی ئاگری داغ.......لە ناو برد؟؟؟

من ئەوەندە باسی مێژوو ناکەم، ئەوەندەی ئامارەیشم پێکردوون تەنیا بۆ ئەوەم بووە، کە نەوەی نوێ ئاگاداری ئەو

غه‌درانه بێ که ڕۆژئـاوا لـه دۆزی کـورد و کـوردی وه‌ك نه‌ته‌وه‌یـه‌ك کردووه ! !

ئێـستا زۆر مامۆسـتا ئـاوا باسـی ده‌وڵـه‌تانی ئـه‌ورووپا ده‌کـه‌ن: به‌وه‌ی زمـانی کـوردی لـه‌و ده‌وڵه‌تانـه ئـازاده و لـه قوتابخانه‌کانـدا ده‌خوێندرێت ! ! با بزانین ئه‌وه‌ی له‌و قوتابخانه‌نه ده‌خوێنـدرێت بـه ڕاستی زمانی کوردییه ؟؟ نکۆڵی له‌وه ناکرێ ئه‌وه‌ی لـه‌و ده‌وڵه‌تانـه به‌رانبـه‌ر زمـانی کـوردی ده‌کـرێ بـه‌راورد نـاکرێ بـه ده‌وڵـه‌تانی داگیرکه‌ری کوردستان و خـودی ده‌سـه‌ڵاتی کـوردی ! ! جـارێ لـه‌و ده‌وڵه‌تانه زمانی کـوردی هـه‌ر سیـسته‌می پـه‌روه‌رده‌یان قه‌ده‌غه‌یـه هه‌رچی حکومه‌تی هه‌رێمیشه ئـه‌وه سیـسته‌مێکی پـه‌روه‌رده‌یی زۆر سـه‌یر پـه‌یڕه‌و ده‌کـات، بـه کـورتی یـه‌ك نه‌تـه‌وه‌ی وه‌ك کـورد دوو سـتانده‌ر، کـه پێـی ده‌گـوترێ "جووتـستانده‌ر، لـه پـه‌روه‌رده بـۆ داندراوه ! ! ئه‌مـه‌ش لـه نـاو هـیچ نه‌ته‌وه‌یـه‌ك بـوونی نییـه ! ! ! لـه قوتابخانـه‌کانی ئـه‌وروپا، نـه‌ك یـه‌ك سیـسته‌می، یـه‌ك سـتانده‌ریی پـه‌یڕه‌و نـاکرێ ! ! لـه‌وێ زمـانی دایـك، لـه‌وێ زاری دایـك، زمـانی حکومه‌تـه بـۆ منـداڵی زۆڵ، کـه بـه داخـه‌وه زۆره، بـۆ کـورد بۆتـه به‌ڵا ! ! به‌ڵێ لـه‌وێ زاری سـۆرانی، بـادینی، کرمـانجیی، هـه‌ورامیی، زازایی....ده‌خوێندرێ، به‌ڵام زمانی کوردی وه‌ك زمـانێکی ڕه‌سمـی،

زمانی پەروەردە ناخوێندرێ! ! ئەمەش جۆرێکە لە دابەشکردنی کورد یان داننەنانە بە حکومەتی کوردی.گرینگیدان بە زارەکانی زمانی کوردی، ئەوەی لێ دەخوێنرێتەوە، کە ڕۆژئاوا بە چاوی نەتەوە تەماشای کورد ناکەن، وەك نەتەوەیەکی سەربەخۆ شایەنی دەوڵەتی خۆیەتی، بەلکو وەك چەند هۆز و عەشیرەتێك سەیری کورد دەکەن! ! جا ئەوەی لە ئەورووپا دەکرێ ژیاندنەوەی زارەکانی کوردییە، نەك زمانی کوردی!

سیکیولەری کورد چی لە قورئان دەوێت؟؟

لە بەر ئەوەی قورئان خۆی لە ڕووی زمانەوە بە زمانی عەرەبیە! عەرەبییەکەی قورئان چەند مەسەلەیەك لە خۆ دەگرێت: یەکەم.من لە چەندان نووسین ناوم لێناوە زمانی قورئان، چونکە لە زۆر ڕووەوە لە زمانی عەرەبی نەتەوەیی جیاوازە، یەکەم قورئان ئیلاهییە، هەرچی زمانی عەرەبیە وای لێهاتووە زمانی ئاخاوتنی هەر تاکێکی عەرەبیزان بێ

دووەم خوێندەوار و نە خوێنەوار وعەرەب و غەیرە عەرەب وەکو کورد و فارس و تورك.....لێی دەگات بە ڕێژەی جیاواز! هەرچی زمانی عەرەبیە تەنیا خوێنەواری عەرەب دەتوانێت لێی

بکات! دووەم قورئان تەنیا بۆ نەتەوەی عەرەب نییە بە واتای قورئان ئایینێکی نەتەوەیی نییە وەك ئایینە ئاسمانییەکانی پێشوو وەك ئایینی جولەکە و ئایینی کوردی، بەلکو ئایینی هەر کەسێکە پێرەی پەیوەست بێ! جا لە چ نەتەوەیەك بێ، عەرەب یان غەیرە عەرەب، گرینگ نییە!

گوتاری قورئان بۆ موسلمانی پەیوەست یان پابەند بە یاسا و ڕێساکانی ئیسلام ئەوەیە، کە جگە لە ئیسلام هیچ ئایینێك جیهانی نییە، بەلکو هەموو جگە لە قورئان گوتاریان بۆ نەتەوەیەکی دیارکراوە. ئەوانەی جگە لە ئیسلام داوا دەکەن، وەك هەندێ سیکیولەری کورد بە هەر بیانوویێك بە ناو دەبنە مەسیحیی یان زەردەشتی کەچی ئەو دوو ئایینە بە چەند سەدەیەك لە ئیسلام کۆنترن؟؟!!

کەس نکۆڵی لە هەبوونی ئایینی کوردی ناکات، ئەمەش لە بەر ئەو هۆیانە:

١. چەندەها ئایەتی قورئان هەیە کە باسی ڕێزی خودا لە هەر مرۆڤێك دەکەن ، خاوەنی هەر ئایدۆلۆژیەك بێ، وەك " ئێمە ڕێزمان لە بەنی ئادەم ناوە ".٢.هەر پێغەمبەرێك پێش محمد پێغەمبەر

هات بێت لە نەتەوەی میللەتەکەی بووە. لەمەش زیاتر "پەیامەکەی یان کتێبەکەی وەك تەورات و ئینجیل و ئاڤێستا...." بە زمانی میللەتەکەی بووە بە واتای پەیامی پێغەمبەری کورد بە زمانی کوردی بووە.

٣. لە مێژوودا دەقێك هەیە، جا ئەمە هەو بێت یان نە، ئەوە بە پێی دەقی قورئان پێغەمبەر و کتێبێکی کوردی هەبووە بە زمانی کوردی بووە!!

٤. هەرچی ئاڤێستا و ئینجیلە بۆ نەتەوەیەکی دیارکراو هاتوون.

ئەوە ئینجیل بۆ پێغەمبەر و نەتەوەکەی دیارە: ئەویش پێغەمبەر عیسا و جوولەکەیە!! کورد لە ناو ئینجیل وەك نەتەوەیەکی جیاواز لە جوولەکە و بڕوادار بەو ئایینە جێی نابێتەوە، چونکە ئەو ئایینە تایبەتە بە نەتەوەی جوولەکە و بە هیچ جۆرێك جیهانی نییە تاکو کوردیش بگرێتە خۆی!! هەرچی ئاڤێستایە هێشتا ساخنەبۆتەوە، کە کوردییە یان فارسییە!! جارێ ئەو کتێبەی ئاڤێستا کە هەیە ئاسمانی نییە! لە پاش ئەوەی ئەسکەندەری مەکدۆنی ئەوەی ئەمڕۆ پێی دەگوترێ ئێران داگیرکرد ئەو ئاڤێستایەی هەبوو سوتاندی!! ئەو ئاڤێستایەی

هه‌یه ئاسمانی نییه، به‌لکو له سه‌رده‌می ساسانییه‌کان نووسراوه، به فارسی کراوه ! ! ! ! ئه‌گه‌ر چه‌ند وشه‌یه‌ك له ئاڤێستا به زمانی کوردی بچێت ئه‌و پرۆسه‌یه ئاساییه له ناو زمانه ئاریه‌کان و هیندۆ-ئه‌وروپاییه‌کان یان سه‌دان وشه‌ی ئاڤێستا به زمانی فارسی کۆن و نوێ ده‌چێت! ! ئایا ئه‌و پێکچوونانه له ڕووی زانستی زمانه‌وه ئاوامان لێده‌که‌ن بڕیاری ئه‌وه بده‌ین، که ئاڤێستا به زمانی فارسییه ! ! ! !

هه‌رچی ئیسلامه ئه‌وا ئایینی کورده ! له‌وانه‌یه یه‌کێك بپرسێ چۆن و له سه‌ر چ بنه‌ما و شه‌نگستێك ئیسلام ئایینێکی میلله‌تی کورده ؟؟ زۆر که‌س ده‌نووسن ٪ ٩٥ له کورده‌کان موسلمانن، من نالێم له سه‌دا ٩٥٪ی کورد موسلمانن، به‌لام من ده‌لێم خۆ له سه‌دا ٩٠٪ی کورد موسلمانن! ! نه‌ته‌وه‌یه‌ك له سه‌دا نۆوه‌دی موسلمان بێت چۆن خۆی به به‌شێك له‌و ئایینه نه‌زانێت یان ئایینه‌که به هی خۆی نازانێت؟؟ کورد له زۆربه‌ی عه‌ره‌ب ئاسانتر موسلمان بووه ! ئه‌وه هه‌ندێ له سه‌دا ٢٪ یی کورد پێکنایه‌نن خۆیان به خاوه‌ن دینه‌که ده‌زانن. ئه‌دی ئه‌و که‌سانه‌ی خاوه‌ن له سه‌دا نۆوه‌دن، ده‌بێ چۆن ئه‌وان خۆیان به خاوه‌ن دینه‌که نازانن.

له سه‌دا نۆوه‌تی موسلمانن، چۆن نه‌لێین ئیسلام ئایینی کورده؟

کورته‌ی بابه‌ته‌که

ئه‌و بێدینیه‌ی له کۆمه‌ڵگای کوردی هه‌یه، به‌رهه‌می عه‌قڵی سیکیوله‌ری کورد نییه، به‌ڵکو پڕۆسه‌ی ئه‌و مه‌سه‌له‌یه له گواستنه‌وه‌ی مزری سیکیوله‌ری فارس یان عه‌ره‌ب دروستبووه. گه‌وره سیکیوله‌رانی عه‌ره‌ب و فارس ئه‌وه‌نده‌ی ته‌قلیدکه‌ری قسه‌ی ڕووتی هه‌ندێ ڕۆژهه‌ڵاتناس ده‌که‌نه‌وه، خۆیان قسه‌ی نوێ ناڵێن.پانتایه‌کی زۆر له نووسینه‌که، ته‌رخانکراوه بۆ ڕه‌خنه‌گرانی قورئان که له ئه‌ده‌بیاتی کوردی ئه‌و دیارده‌یه ده‌گمه‌نه، ئێمه ئه‌وانه‌مان کردووه بۆ ئه‌وه‌ی سه‌نگی ئه‌و ڕه‌خنانه بخه‌ینه‌ڕوو، که له قسه‌ی قوره‌یشیه بێدینه‌کان زیاتر نین.

له لایه‌کی دی، ئه‌م نووسینه ده‌سه‌لمێنێ که ئیسلام ئایینی ڕه‌سمی کورده، چونکه کورد له عه‌ره‌ب زووتر قه‌بووڵی کردووه، چونکه له حاڵه‌تی داگیرکاری ڕزگاری کردووه.

ئایینی ڕه‌سمی کورد ئیسلامه! که ده‌نووسین ئایینی ره‌سمی یاخود فه‌رمی ئه‌و ئایینه نییه که له ناو چوارچێوه‌ی هه‌ر سێ ده‌سه‌ڵاته‌که‌ی پیاوانی سیکیوله‌ری ده‌وڵه‌ت بۆ خاپاندنی خه‌ڵکی عه‌وام قسه‌ی له سه‌ر ده‌کرێ! به واتای ده‌نووسن ئایینی ده‌وڵه‌ت

ئیسلامیه، خۆشیان ته‌واو له‌ یاسا و ڕێساکانی ئیسلام نووین! ئه‌گه‌ر به‌ زمانی ژماره‌ قسه‌ بکه‌ین: کورد له‌ سه‌دا نۆوه‌تی ٩٠٪ موسلمانه‌ ! نزیکه‌ی به‌ خۆهیشتی خۆی ئه‌وه‌ چوارده‌ سه‌ده‌یه‌ ئیسلامی وه‌ك ئایینێکی پڕ چاره‌سه‌ر وه‌رگرتووه‌. کورد وه‌کو عه‌ره‌ب نه‌بووه‌، که‌ ده‌سه‌لاتی عه‌ره‌بی و چه‌ند که‌لله‌ ڕه‌قێکی عه‌ره‌بی قه‌بولی ئه‌و ئایینه‌ نوێیه‌ی بێ شه‌ڕ نه‌کردووه‌ هه‌رچی کورده‌ له‌ پاش ڕووخانی ده‌وڵه‌تی میدیا، که‌ نزیکه‌ی هه‌زار ساڵ بووه‌ له‌ ژێر ده‌ستی فارس دابووه‌ هه‌روه‌ها وه‌کو عه‌ره‌ب هیچ ده‌سه‌لات و کیانێکی سیاسی نه‌بووه‌ که‌ شه‌ڕی له‌ پێناو بکات...ئه‌و کوردانه‌ی کوژراویشن له‌ شه‌ڕ به‌رگریان له‌ ده‌سه‌لاتی داگیرکه‌ری فارس کردووه‌، کورد هیچ ده‌وڵه‌تێك و ئایینێکی سه‌ربه‌خۆی نه‌بووه‌، تا خوانه‌خواسته‌ ئیسلام بیرۆخێنێ ! ئه‌و له‌ سه‌دا ده‌یه‌ی ١٠٪ که‌ له‌ سه‌ر ئایینی ترن وه‌ك: مه‌سیحی، زه‌رده‌شتی، کاکه‌یی، ئێزدیاتی....هه‌رچه‌نده‌ ئه‌و له‌ سه‌دا ده‌یه‌ له‌ چاو سه‌دا نۆوه‌ته‌ له‌ ڕووی ژماره‌وه‌ که‌مه‌ ! ! به‌لام ئه‌و ژماره‌ که‌مه‌ش ده‌گه‌ڕێته‌وه‌ بۆ کراوه‌یی ئیسلام! ! هه‌رچه‌نده‌ زاتی خودا هیچ "ئایینێکی "تر جگه‌ له‌ ئیسلام وه‌ك ئایین قه‌بووڵ ناکات هه‌روه‌ها خۆی وه‌ك دوا ئایینی ئاسمانی خودا بۆ مرۆڤی ناردووه‌

ئیسلامە و پێی ڕازی بووە، بەڵام لە ڕووی باوەڕەوە، هەرچەندە خۆی تەبشیریە هەروەها ڕەحمەتە بۆ هەموو خەڵك، زۆر لە کەس ناکات کە باوەڕ بە خورتی بە ئیسلام بێنێت، بەلکو هەموو مرۆڤی ئازاد کردووە هەتا بە ئیسلام کافر بێت، هەرچەندە هەندێ کورد پێشتر و ئێستا بوونەتە مەسیحی...لە ئیسلامدا وەك ناوهێنان ناوی عیسا لە محمد زیاتر هاتووە! لە هەموو گرینگتر مەسیح پێغەمبەرێك بووە تەنیا بۆ جوولەکە هاتووە، جێی کورد، تورك، فارس.....نابێتەوە!! بە واتای وەك ئایین، کە نابێ دوای هاتنی ئیسلام هیچ ئایینێکی ئاسمانی شەریعەتی وی ئیشی پێ بکرێ، عیسا پێغەمبەر بۆ کورد نە هاتووە و بوونی کوردی قەبووڵ نییە! ئەو ئایینە وەك ئایینەکانی پێشوو ئایینی نەتەوەیین-تایبەتن بە نەتەوەی جیاوازەوە-. کورد لە هاوکێشەکانی هەر چوار ئینجیلی مرۆڤکردەدا شوێنی نییە!!! هەرچی زەردەشت و بوونی ئاڤێستایە زۆر تێبینی هەڵدەگرێ: جارێ هەر دەقەکە پێش هاتنی ئیسلام بە نزیکەی هەزار و سێ سەد ساڵ بە دەست ئەسکەندەری مەکدۆنی سوتێندراوە!! ئەو دەقەی کە هەیە لە سەردەمی ساسانیەکان نووسراوەتەوە! بە واتای ئایینەکە ئاسمانی نییە. زۆر ئاساییە کە زەردەشت پێغەمبەر بێ و شەریعەتەکەی لە ئاڤێستادا هەبێ!!

خـودا خـۆی لـه قورئـان ده‌فـه‌رموێ: "هـیچ نه‌ته‌وه‌یـه‌ك نییـه پێغه‌مبه‌رمان بۆ نه نارد بێ به زمـانی قه‌ومه‌که‌ش دوا بـێ تـاکو — شه‌ریعه‌ته‌که‌ی—بۆیان ڕوون بکاته‌وه ".ئه‌گه‌ر ئاڤێستا کـوردی بـێ، کێ زه‌رده‌شتی کوشتووه ؟؟ ئه‌گه‌ر ده‌قی ئاڤێستا به کوردی بێ و له ته‌ڕه‌ف خوداوه هات بێ، ئه‌وا زۆر ئاساییه قورئان و ئاڤێستا لـه مه‌سه‌له‌ی نوێژ و ڕۆژوو و زه‌کات...به یه‌کبچن چونکه هـه‌ردووك لـه ته‌ڕه‌ف خودا دابه‌زیوه...هه‌ردووك بۆ ئـه‌وه هـاتوون کـه بانگـه‌وازی بکـه‌ن بـۆ په‌رسـتنی یـه‌ك خـودا. هـیچ که‌سـێ نییـه هـه‌تا زه‌رده‌شتیناس‌و ئاڤێستاناس بی و بڵێ ئاڤێستا به کوردی بووه ! ! ئه‌دی بۆ فارسی نه بێت؟؟ به هه‌ر زمانێك بـێ ده‌بـێ ئاڤێستا چـی تێدا بـێ ؟؟ جیهـانبینی ئاڤێستا چییه؟؟ئاڤێستا کـوردی بـێ یـان نه‌بێ، ئایینێکی نه‌ته‌وه‌ییه بـه دابـه‌زینی قورئـان زه‌مـه‌نی بـه سـه‌ر چووه و له لای خوداوه چیتر قه‌بووڵ نییه ! ! !

له سه‌ر کاکه‌یی و ئێزدیاتی نادوێم، چونکه کتێبه‌کم لـه سـه‌ریان هه‌یه بـه نـاوی: "زمـانی ئـاینی کـورد " و هـه‌روه‌ها ژماره‌یـان زۆر که‌مه !

لـه سـیکیوله‌ری کـورد ده‌پرسـم ئـاخۆ شـتێك هه‌یـه بـه نـاوی کۆمه‌ڵگای کوردی؟؟ بۆ زانایه‌کی کورد لـه سـه‌رده‌می سـیکیولاریزم

دەرنەكەتووە ؟؟ بەر لەوەى وەلامى پرسيارەكان بدەينەوە يان گريمان بكەين يان پێشبينينى بكەين؟؟ ئەوا وەك گوتمان سيكيولەرە كوردەكان خاوەن هيچ هزرێكى نوێ نين ئەوەى دەيلێن سيكيولەريتر لە نەتەوەى دى گوتويەتى!

كۆمەلگاى كوردى وەك جوگرافيا بوونى هەيە، بەلام هەرچى كۆمەلگاى هزرى كورديە لە سەردەمى سيكيولاريزمەوە بوونى نييە. لە رووى كۆمەلناسى و سايكۆلۆژيەوە شرۆڤەوە نەكراوە! لە سەردەمى ئيسلاميەوە چەندەها كورد كتێبى ئاين و مێژووى وەهايان هەبووە كە بۆنەتە ژێدەر بۆ نەتەوەى غەيرە-كورد، بەلام لە سەردەمى سيكيولاريزمى كوردى هيچ كوردێك لە شانۆ، ئەدەب، سياسەت و جيهان بوونى نييە!!

ئەوروپا زۆرى لە سەر باس دەكرێ، بە جۆرێك بەشێك لە سيكيولەرە كوردەكان ئەوەندە بە ئەوروپا و سيستەمى سياسى و كۆمەلايەتى ئەوروپا موعجيب و شاگەشكەن هەروەها وا ئەوروپا بە خەلكى عەوام دەناسێنن كە بەهەشتێكە لە سەر زەوى!! ئەوە ئەوروپا بەشداريكردووە لە بە ستنى چەندەها رێككەوتنامەى شاراوە و ئاشكرا دژ بە كورد هەروەها ئێستاش كورد وەك چەند عەشيرەتێك دەبينێت بۆيە گرنگى بە زارەكانى زمانى كوردى لە جياتى زمانى كوردى دەدات...

ناوەڕۆك

بابەت — لاپەڕە

پێشەکی.. ٥
بەشی یەکەم: پێناسەی قورئان.................................. ٩
بەشی دووهەم: ١٩
دەروازە: ٢٠
بەشی دووەم: ٢٣
سێکشنی یەکەم: ژێدەری ڕەخنەگرتن لە قورئان.................... ٢٣
محمد ئەرەگۆن ١٩٢٨-٢٠١٠.. ٢٤
یەکەم: بانگاشەی مێژوویەتی (دەقی) قورئانی ٢٥
دووەم: بانگاشەی "ئەفسانەبوونی" دەقی قورئانی.................... ٢٧
سێ یەم: ناکرێ قورئان سەرچاوەیەکی تەشریعی بێ.................... ٢٨
نەسر حامد ئەبوزێد ١٩٤٣- ٢٠١٠ .... ٣١
عەلی حەرب... ٣٣
ڕۆژهەڵاتناسی و قورئانی پیرۆز.................................. ٣٧
+ سیما و ئەدگاری خودا.. ٤٠
جیاوازی گوتاری قورئان گەڵ ئایینەکانی تر.......................... ٤٢

ئارێشەی بیرۆکەی د. سروش.............................٤٥
سیکیولەرێکی فارس و دەقی قورئان ٤٥
ئارێشەی بیرۆکەی (سروش)..................................٤٥
قسە لە سە ر یەکەم کتێبی عبدلکەریم سروش.................٥١
پلورالیزمی ئایینی ٥١
کتێبی دووەمی سروش: الصراطات المستقیمة......................٦١
هەندێ نموونە لە کتێبەکەی سروشەوە..........................٦٥
ئیسلامی تەقلیدی و ئیسلامی لیبرالیی ٧٨
بانگاشەکانی ڕەخنەگرانی قورئان ٨٠
یەکەم. وەحی نەبوونی دەقی قورئان ٨١
دووەم. ئاامادەگی وەحی یان کێشە لە نێوان وەحی و ئیلهام.. ٨٥
سێیەم. خەتەری قورئان ٨٨
+سایکس-بیکۆی ناسیۆنالیستی کوردی............................٩١
چوارەم، کۆنێتی قورئان ٩٤
بەشی چوارەم: سیکیۆلاریزمی کوردی لە تاکەوە بۆ حیزب.... ٩٩
سێکشنی یەکەم..٩٩
سێکشنی دووەم: سیکیولاریزمی کوردی و حزبی کوردی ١١١

حزبی کوردی و ئەزمونی سیکۆلارزمی ١١٨
دامەزراندنی حزبی شیوعی عێراقی ١٢٠
سێکشنی سێیەم: قۆناغبەندی پێشنیازی ئایدۆلۆژی و پێشنیازی سیاسی.. ١٢٩
زیندووکردنەوەی مارکسیەتی نوێ ١٣٠
سێکشنی چوارەم: لە سیکیولەری حیزبەوە بۆ سیکیولەری رۆشنبیرەوە ١٣٧
یەکەم: جیاوازی ئایینەکان.. ١٤١
دووەم: ماف مرۆڤ ١٤٤
سێیەم: موعجیزە نەبوونی قورئان........................ ١٥٠
چوارەم: قورئان و ئەفسانە..١٥٣
نەورۆز لە نێوان ئەفسانە و مێژوو و ئاییندا........................ ١٥٨
مێژووی بێ بەڵگەی نەورۆز ١٥٨
مێژووی بەڵگەداری نەورۆز ١٦١
ئایینی کورد و قورئان ١٦٩
یەکەم: ژمارە ١٧٠
دووەم: ئەندازەی جیناتی مرۆڤ.. ١٧٢

سێیەم: شەریعە ١٧٣
ڕۆژئاوا و زمانی کوردی.................................... ١٧٦
سیکیولەری کورد چی لە قورئان دەوێت؟؟ ١٨٠
کورتەی بابەتەکە ١٨٤
ناوەڕۆک.. ١٨٩